

szarikosztály:
Batthyány- és Kisfaludy-utca sarkán.

Írói intézkedés a lap szállítására vonatkozó minden kérésre.

Kiadóhivatal: Városház-utca 1.

Hármanfelen levél csak ismert kerek-
ből fogadjatnak el.

Készítők visza nem küldetnek.

ZÁLA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Zalamegyei ügyvédegylet, a Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, Bankegyesület az Alsó-muraközi takarékpénztár részvénytársaság és öns. szövelek hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 6 fr. — kr.
Félévre . . . . . 3 " 50
Hogyhívra . . . . . 1 " 25

Hírletések jutányosan számítanak.

Árverési s egyéb hivatalos hirdetéseknek 30 kr. bányadíjon felül 100 szóig 1 frt. szavattal minden szóbért egy (6) frt.

Nyilttér pottsora 10 kr.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

RUDOLF TRÓNÖRÖKÖS †

A legmélyebb és legőszintébb fájdalomtól sajog fel szívünk, mikor Rudolf trónörökös váratlan haláláról emlékezünk meg.

S van-e széles e hazában, „merre zúgnak hajjai Tiszának Dunának,” van-e honfisziv, mely keservében fel ne jajdulna a hazát, a nemzetet ért nagy veszteség fölött?

Mert a palotától a kunyhóig mindenki érzi e veszteség súlyát, e csapás kiszámíthatatlan horderejét.

Ó, kire büszkeséggel tekintett a magyar, mint leendő királyára; — kinek fenkölt, nemes lelkületét, minden szépbért és nemesért dobogó szívét, szabad gondolkozását, nagy tudományát bámulva szemlélte a világ; ki sokszor vallotta a nyilvánosság előtt, ezek lelkületi örömjongásaitól körülvéve, Magyarországot, szeretett, drága hazájának, — kinek nagy erényei a legnagyobb reményeket keltették fel egykoron népeinek áldására kifejtendő uralkodói tevékenysége iránt, — ő ki a magyar nemzetet úgy szerette, mert ismerte a dynastia iránti loyális érzelmeit, törhetlen, rendíthetetlen ragaszkodását szeretett királyának felséges személye és családja iránt — mily kegyetlen végzet, hogy ő élte virágában húnyt el, s egy nem sejtett kínos pillanat megsemmisítette a hozzá fűződő szép reményeket, s a fejedelmi sari, — érzésben, gondolkodásában, cselekvésében egyaránt fejedelmi — oly váratlanul, oly gyorsan húnyt el, s a gyászhaborult nemzet csak a tépő fájdalom könyvével borulhat le a ravatal mellett, mely a dicsőültnök porhüvelyét fedi.

Hyen a lélek mélyeig megdőbbentő eseménynel szemben a gyarló ember hiába keres méltó szavakat a fájdalom kifejezésére, hiába keres enyhítő árt a saját sebre.

Nincsen szó annak kifejezésére, minden vigaszt ennek enyhítésére

A minő tulajdonok őt ékítették a hogyan ő készült elő, hogy egykoron felséges atya dicső példájára uralkodói hivatásának a népek üdvére eleget tehessen, ez a majdan legnagyobb szabású fejedelmet sejtett benne. Nemesek a dynasztia és a nemzet, Európa is sokat veszített benne.

Ünnepélyes alkalmakkor tett nyilatkozatai, melyeket az egész európai szabadelvű sajtó a legnagyobb örömmel és meglelérdéssel regisztrált, a legnemesebb szellemről, az élet és világ bölcs felfogásáról tanuskodtak.

Mint író a kifejezés elegantiáját párosította a gondolatok bőségével és mélyéggel; s az a nemes felfogás, mely minden során végig vonúl, tiszteletre ragadott mindenkit. Hogy mint érintkezett azon írókkal, kik nagy méltó dolgosátsárai voltak, azt a naplapok terjedelmesen regisztráltak mindig. Lelkének nemes vonásait, a tudományok és a szellemi munkásság iránti nagy tiszteletet tükrözötté vissza ez is.

Azt is tudjuk, hogy hazánk és intézményei iránt őszinte meleg vonakozással viselkedett.

Az isteni gondviselés, melynek

utjai kifürkészhetetlenek, nem engedte meg, hogy Rudolf valamikor királyunk legyen. De mikor fájó szívvel kesergünk a dicsőült elhúnyt felett, s a gyászhaborult nemzeti geniussal együtt kesergő lélekkel áldozunk emlékének, melyet ő maga eltörölhetetlenül vésett a magyarok szívébe, fel emeljük tekintetünket az égnek. Urárhoz, kérve őt, hogy koronás királyunk drága életét tartsa meg az élet legvégső határáig, s hogy az ő bölcségének sikerüljön a rendíthetetlenül hozzá ragaszkodó magyar nemzetet minden bajon keresztül a boldogság és meglelérdés révébe vezetni.

Az összes lapok terjedelmes részleteket közöltek azon megdőbbentő gyászbeszéről, mely Magyarországot népet oly igaz és mélyen érzett szomorúságba ejtette. Itt állítunk össze némely részletet a megrázó esetről s a dicsőült trónörökösnek tevékeny életéből né-mely jellemző vonásokat, melyek veszteségünk nagyosságát — fájdalom — elég hangosan hirdetik.

A meyerlingi kastély két év óta van a trónörökös birtokában. Őt külön épülethöz áll, melyek a kastély különböző építési korszakaira mutatnak. A főépület hajdan kőosztor volt, a minék még most is megmaradt nyoma. Az utóbbi két esztendőben igen szívesen időzött itt a trónörökös. A tav. sz. sz. sz. hosszabb ideig tartozkodott benne nejevel és leányával. Mióta telre a burgha költözött, gyakran hirt magával kisebb vadásztársaságokat, melyben Hoyos és Potoeki grótok majd mindig ott voltak. A vadásztársaságok alatt este a kastélyban pihent ki a társaság.

A trónörökös tevékenységében gazdag életét a következőkben adjuk:

Rudolf trónörökös 1858. aug. 21-én született Laxenburgban. A boldog apa még ugyanazon napon egy napi parancsban a következőkben közölte a hadsereggel az öröndetes eseményt: „Akarom, hogy isten kegyelméből nekem ajándékozott fiam a világalépéstől kezdve derek hadseregemhez tartozzék; kinevezem tehát őt mostantól kezdve 19. sz. gyalogezredem ezred tulajdonosává, mely mostantól fogva a „Kronprinz” nevet fogja viselni.”

A trónörökös legszegebb korától kezdve királyi atya felügyelete alatt a leg gondosabb nevelésben és kiképzetésben részesült, ugy, hogy nagykorúságát 1876. augusztus 21-én érve el, minden irányban teljesen ki volt képezve. Tanulmányaiban a klasszikai és realirányu, a polgári és katonai tudományok előkező helyet foglaltak el; a magyar közjogban, a magyar történelemben és irodalomban kiváló jártassággal bírt; a természetrajzban, de különösen az állattanban kiváló szakképzettséggel bírt, a mint ez irányu dolozatai mutatják. Ezen tudomány-szak iránti előszeretétét a vadászat iránti férfias szenvedélyével kötötte össze.

Kiképzetése után, melyben súly volt lektetve a szépművészetekre is, jelesen a zenészet és festészetre; valamint a testi ügyességekre, s nagykorúvá levén a világlátás és tudásértélások szerzése céljából nagyobb utazásokat tett. Az 1877. év utolsó napján indult el Angolországba, hol a tud. és művészetj intézményeket, a nagy gyárvárosokat és kikötőket látogatta meg: Edinburgot, Dublin, Azután Németországot látogatta meg, 1879. tavaszán a magyar Dunán lelé-e tett utat, melyet egy érdekes könyvben meg is írt. Azután Spanyolországba utazott, onnan Északki Afrikába is átnyalott. 1880. januárban meglátogatta Dresdnt, s márcziusban Brüsselben s belga kir. családót. Itt szemelte ki magának Stefánia belga kir. hercegnőt jövőendő letele pártján, s el is jegyezte magának. Az esküvő előtt, mely a jövő év május 10-ére határoztatott később egy nagy utazást tett: Egyiptomba és a szent földre; meglátogatta Kairót, a piramisokat, Paesztinát. —

A trónörökös katonai kiképzetését Latour altábornagy vezette 1878. június 24-én tényleges katonai szolgálatba lépett, melyet Prágában a jungbuzslauzi 36. sz. gyalog ezereknél kezdett meg. A köteleességek pontos teljesítésében itt sem multa felül senki. Ő felsége 1880. szeptemberben nevezte ki a trónörökös vezér őrnagygyá és ellentenger nagygyá 1888. márczius 18-án pedig ő felsége, hogy a gyalogság iránt való különös gondjának tanujelét adja, fiát a gyalogság főfelügyelőjévé nevezte ki —

A trónörökös házassága boldog volt. A kis Erzsébet főhercegnő, ki kedvence az egész királyi családnak, 1883. szept. 2-án született.

Ezek külső vázlatos vonásai annak az életnek. De a trónörökös nemes szelleme maradandó nyomokat hagyott az irodalom terén is. Az a mély kedély, a természet és élet azon nemes felfogása, mely lelkének annyira díszét képezi ott tükröződik műveiben. Az „Utazás keleten” című mű tele van a népek és azok szokásainak találó jellemzésével s a dicsőült trónörökös mint kiünnö író mutatják, kinek éles megfigyélő tehetsége, a dolog mélyébe ható szellemmel párosul s kinek stílusa a haj és változatosság fényes egészét mutatja. S ama nagy vállalat: Az osztrák magyar monarchia stb., mely egyenesen a trónörökös initiájának köszöni keletkezését. Az eddig megjelent három kötet mutatja felséges szerkesztőjének nagy lelkét: Megismeretnie akarja egymással a monarchiában lakó népeket, hogy egymást szeressék is. A heveztetés, mely a trónörökös tollából ered s melyben anyai vonakozással és melegséggel szól Magyarországról, egy kis mestermű.

Hy lélek szabadult ki porhüvelyéből! Hy nemes szív szünt meg dobogni! Kegyetlen végzet.

Örökké feledhetetlen lesz a magyar nemzet szívében a trónörökös azon két beszéde, melyet az 1835 budapesti orsz. kiállítás megnyitása és bezárása alkalmmal mondott, s mely többbinak végsorai így hangzának: „Azon ünnepélyes pillanatban, melyben az első nagy országos kiállítás bezárjuk, egyesítsük hálátelejes scavainkat azon felkiállításban, mely lelkesevde minden magyar ember ajkán lebeg. *Éljen koronás urunk és királyunk, ő császári és apostoli kir. felsége — Éljen a mi imádotl hazánk!*”

S ez ajkak elnémultak, hogy soha se szövjének többé a nemzetnek; ez ajkak, a melyekről annyiszor hangzott le a hazánk iránti vonakozom és szeretet nemes nyilatkozása.

A hazában s a külföldön egyaránt, a hová csak a trónörökös halálának híre érkezett, mindenütt kínos benyomást, s mély részvételt keltett. Hogy a fájdalom magában a mélyen sujtott királyi családban mily nagy, azt leírni lehetetlen. Hogy ki tudósította a királyt, a királynét és Stefánia főhercegnőt a megrendítő gyászbeszéről, arról a lapok elintéződé tavoratokát közölik. A király bezárkózott szobájába és sokáig a legmélyebb fájdalomnak engedte át magát hön szeretett fia elveszte fölött. A királyné hír szerint elájult, mikor ő felségével a hírt tudatta, ugy hogy agya kelle őt vinnie. Később a király ő felsége magához bo-átotta a hivatalból megjelent személyiségekkel.

A temetés, melyre idegen fejedelmi személyiségeket várnak, kedden lesz, a színházak szünetelnek, az ünnepélyességek, bálók és mulatságok elhalasztattak. Azon katasztróval szemben, mely a dynastiát sujtotta, s mely Magyarországra is oly nagy oly kimeríthetetlen csapás, — elhallgat az öröm vidám zaja, gyász berült a szívekbe, az igazán érzett fájdalom ó-zinte mily gyásza, me y sírjába kiséri Magyarországot bús-keséget, reményét.

Január 31.

A magyar országgyűlés mindkét házának mai ülése gyászkeretű halragaszokon hivattak össze. A képviselőház tagjai feketébe öltözve nagy számban jelentek meg. Könnyezve és megindulástól fuldokló hangon hozza az elnök a ház tudomására Rudolf trónörökös váratlan halálának megrendítő híreit. Az elnök felszóllalását a képviselőház minden tagja, pártkülönbség nélkül felállva hallgatta végig, egyhangy helyeslésekkel kísérve az elnöki propositiókat. Ez képezte az ülés egyedüli tárgyát s az egyes képviselők az elnökségnél jelentkeztek, részveendők Rudolf trónörökös végintézettségére Bécsbe menendő küldöttségben.

A főrendiház közvetlenül a képviselőház után tartotta meg ülését, melyen a főrendek kivétel nélkül fekete ruhát viseltek. Fay Miklós bárónak elnöki beszéde a mély fájdalomnak adott kifejezést a hazát és dynastiát ért nagy csapás felett.

A képviselőház a végintézettség tétel után két napra fog érdemleges ülésre egybehivatni. A ház jegyzőkönyvében ad kifejezést a trónörökös elhúnytá fölötti mély le-sujtó fájdalomnak. — A ház elnöke megbizalzik, hogy a ház a trón számolyánál bejelentse, hogy a ház a felséges királyi pár fájdalmát mélyen érzi és siratja.

Az elnök propositióit általános helyesléssel fogadta a ház.

Kanizsa gyász. A trónörökös váratlan halála városunkban is nagy megdőbbentést és igaz részvételt keltett. Az első hírszerdán délután 3-3-kor érkezett a helybeli bankegyülethez. Ebben a vadászatot ért szerencsétlenségéről volt szó. S innen terjedt szét a városban. Nehezen akarták elhinni, mert az ily híre valóban senki sem volt elkészülve. Egy később ugyancsak a bankegyülethez érkezett tavorat a le-sujtó hírt megerősítette, de most már széhhüdesről beszélték. Fájdalom, igaz is volt. Csütörtökön valóságos csapatok vivattak a lapokért a postán, s a lapelarusító helyeken. Csoportok képződtek itt ott, kik a trónörökös haláláról szóló híreket olvasták. Mély megilletődés tükrözött mindenki arcán. E leverő hírt minden mást elfelejtették s a város külső gyászt is öltött. A középületeken ugymint: Városház, kir. törvényszék, honvédkönyvtára, társaskör, polgár egyet, délzalai takarékpénztár, kaszinó, bankegyesület, nagyk. takarékp., túzóltó helyiségénél, izr. hitközség, posta hivatal, katonai közkörház, közs. iskola, öns. szövetkezeti, kisdodovoda nemz. bank s sok más magán épületen gyászlobogók hirdetik a magyar nemzet nagy veszteségét; de nagyobb a gyász, mely a szíveket fogta el.

Tekintettel ama mélyen sujtó csapásra, mely Rudolf trónörökös halálával nemesek a főséges uralkodócsaládot, hanem a magyar nemzetet is érte: mindama mulatságok, mik Nagy-Kanizsán e hó elejére voltak tervezve és kiüözve, ez uttal elmaradnak. Elmaradt névszerint a febr. 1-ére kiüözött polgári-egyleti bál is. Hogy i mulathatnánk most, mikor egy hazánkat s nemzetünket őszintén szerető, emelkedett lelkű, kiváló uralkodói tulajdonokkal fölrüházott királyi ravatala előtt áll a magyar nemzet, boros homlokkal nézve a bizonytalan jövő elé. „Isten tudja, milyen lesz a jövőendő?”

A „Budapesti Közölgöny” pénteki száma utólag hivatalosan constatalja, hogy a bold trónörökös ánkével cetelt végtel életnek.

Zalaegerszegi megye rendk. közgyűlése. O. császári és királyi Fennsége, Szent István királyunknak halála gyászba borította Magyarországot.

Zalaegerszegi törvényhatósági bizottság, mint a nemzet közérületének mindenkor hű részese, mely tájékozalmának és igaz részvételeinek nyilvánítása végett, — a kizárólag ezen czélra — **1. évi február hó 9-án d. e. 9 óra feljül** Zala-Egerszegi Zala-Egerszegi nagymegyeház termében.

rendkívüli közgyűlést tart, a melyre a törvényhatósági bizottság t. tagjait fizetlel meghívom.

A közgyűlés befejeztével a plebania templomban ünnepélyes gyászmise tartatik; a melyen a közgyűlés tagjai testületileg fognak részt venni.

Zala-Egerszeg, 1889. február 1.
Szent István királyunknak halála gyászba borította Magyarországot.

A véderőtörvényjavaslat ellen.

A véderőtörvényjavaslat 14. és 25. §-ai az itteni szab. jelvüparti választók körében is élénk discussió tárgyát képezték. A mit a Pest Hirlap ír, mintha e miatt itt lázas izgatottság lenne vagy lenni volna, a tényeknek nem felel meg, a dolgok tüzása. Annyi áll, hogy 45 szabadelvű választópolgár a törvényjavaslatnak már általánosságban lett megszavazása után sürgönyileg fel kérte Hertelendy Bélát, a kerület országgyűlési képviselőjét, hogy a törvényjavaslat említtét paragrafusai ellen szavazzon. E felhíváshoz azonban a pártnak csak egy esekély töredéke járult, mert bár igaz, hogy úgyis az egész párt óhajja és reméli, hogy a részleges vitánál különösen a 25. §. tekintetében a közönségnek megfelelő módosítás eszközöltetik, mindazonáltal nem tartotta üdvösnök és czélszerűnek, képviselőjének a kérdésben való független meggyöződésére nyomást gyakorolni.

Nemzeti kultúra.

A véderő törvény javaslatától függetlenül akarunk egyetelmást elmondani a nemzeti kultúráról, a melyről nálunk az utolsó időben többször tettek említést. A vitába nem árjuk magunkat, tehát nem a politikai szempontot tartjuk mi szemünk előtt, mikor nemzeti kultúráról szólnak, hanem a *társadalmi*. Szükségesnek tartjuk ezt különösen most, mikor a bécsi lapok ismét chauvinizmusról beszélnek, a mikor ilyen nincs, mikor oly hangon szólnak, különösen a magukat szabad-elvűeknek hirdető lapok, mely bizony éppen nem illik hozzájuk, kik tapintatlanságuk által eljátszották a birodalom mások felének alkotmányát, mely játszó labdájává lett a clericalis fendélis-reactionarius pártnak, mely fomalányait sem hagyja meg a szabadelvű alkotmányának, mint a milyenel egyidőben az osztrákok is dicsekedhetnek.

Am hagyjuk ezt, hanem maradjunk itthon, de szeged ut fejünkbe a bécsi lapok magatartása a azért jó lesz mindenképen résen lenni.

Az tagadhatatlan, hogy a Tiszakormány a magyar nemzetiség megszilárdítására érdekében sokat tett, de igen helytelenül okoskodnak, a ki azt gondolná, hogy a magyar nemzetiség annyira megszilárdult már, hogy azt semmitől sem kell féltetnie. A kormány ebben a tekintetben tett eleget, de hátramaradt a társadalom, mely vétkes közönyt tanusított a nemzet aspirációi iránt a nemzeti érzület megszilárdításában a főfeladat a magyar társadalomnak jutott Aszimiláló képessége meg volna, de nincs elegendő erélye, hogy azt a mit akar, ki is vigye.

Tagadhatatlan, hogy minden kultúra idegen tényezőknél izmosodott, sokat magában felvette, átalakította. Így alakultak lassankint a nemzeti irodalmak s a nemzeti kultúra. A magyar társadalom pedig legkevésbébbet tesz a magyar kultúra széles alapokon való megteremtésére, s a mit tesz az sporadikus és igen lassu fejlődését.

A német társadalom mód nélkül

elfranciásodott volt a 18. században annak végén és a 19. század elején. Nagy Frigyes nem ismerte el a német írókat, s maga is francziául írt. Ezt a francia irányt a német írók kezdték kárhozatni, s Lessing gúnyának egész erejével szállt sikra ellen. A magyar nemzeti kultúra érdekében is magyar írók voltak az első kik küzdöttek, kik a magyart első sorban nyelvben akarták megmenteni, hogy nyelve által érzületében is megszilárdítsák és alapját vessék meg a magyar nemzeti kultúrának.

De a magyar írók a társadalom részéről nem részesültek abban a támogatásban, melyet valóban megérdemelték volna. Sokiág utánozta az idegent, s az a meggyőződés, hogy Magyarországon nemzeti kultúrát kell teremteni, melynek áldásait minden magyar ember élvezhesse, csak lassan szivárgott át a magyar társadalom öntudatába.

A véderő törvény javaslati viták ismét a nemzeti kultúrára irányozták a nemzet figyelmét, s a magyar társadalom talán feladatának tudatára jut s társadalmi téren valószínűsít meg azt, a mi a nemzet minden fiának vágyát és óhaját képezi.

Nem szükséges az idegent gyűlölni, mikor a magunkét meg akarjuk védeni. Használjuk fel a jót, a mit céljainkra az idegenből felhasználhatunk, tegyük kulturánkat belterjessé és magyarrá, s ne tegyük concessiókat ott, a hol azok a nemzeti eszmé rováására mennének.

Mert meg vagyunk győződve róla, hogy bármilyen reactionarius politika, a milyen most nálunk nincs, csak nemzeti érzületben gyenge társadalom győzedelmeskedhetik.

A hol a társadalom maga az öntudatos nemzeti cultura fejlődésének híve, ott ő irányozza a politikát, nem pedig a politika őt.

Társadalmi közlekedésünk érintkezésünk legyen hazafias és magyar; multságaink, összejöveteleink a magyar nemzetiség kifejezői legyenek; pártoljuk a magyar irodalmat s ne legyünk közönyösesek a nemzeti törekvések iránt: akkor a kozmopolitikus szellemnek utolsó ártiréka is el fog tűnni s magyar földön erőteljes nemzeti cultura fog gyökeret verni, mely bármely politikai változások közepette is szilárdul meg fog állani mert elváhatlanul lesz egybekapcsolva a magyar nemzeti eszmének hódoló magyar társadalommal.

Balaton-Füred jövője.

Magyarország balneologiai viszonyai, és különösen közegészségügyünk érdekei a fürdő-és gyógyintézetekre vonatkozó koronkenti tájékoztató közleményeket nemcsak kívánatosnak tessik, hanem éppen szükségessé is. Fürdő-és gyógyintézetünk közt úgy a kedvező fekvés, mint a gyógyerő tekintetében Balaton-Füred előkelő helyet foglal el s a P. C. azon helyzetben van, hogy az e fürdőhelyen már megkezdett újításokról, valamint a fürdőévad alatt a közönségnek nyújtandó kellemességekről, kényelemlről és egyéb czélszerű berendezésekről a következőket közölheti:

Balaton-Füred gyógyhely már régényes fekvése és a természet dús adományai közepességében annyi természetes gyógyhatánnyal bír, hogy rendeltetésének okvetlen megfelel akkor, ha valódi fürdő-és gyógyhelyé fejlődik. Ezt senki sem tagadhatja meg tőle. Egy évszázad lejárlása után a múlt nyáron a bukás szelén állott. Hogy miért? az a hirlapokban annyiszor el volt mondva s osztorozva is, hogy azt e sorokban felmegíteni fölöslegesnek tartjuk. Annyi tény, hogy nem telet meg a kor igényeinek. Sokkal érdekesebb tudomást szeretni arról, hogy mit szándékszik tenni a tulajdonos Szt. Benedek főd a célból, hogy Balaton-Füredet a posványból kimentse, újra alakítsa, hogy Balaton-Füred főnixként föléljen hamvaiból, a kor igényeinek megfelelően s új hirtelét vivjon ki magának az európai fürdők és gyógyhelyek sorában.

Teljesen összegeket áldoz az apátság, mely a panonsági központi kormányzó, Kovács Abel gondos belátására van bízva és ki tüzetes tanulmány tárgyává tette e valóban kényes ügyet.

Mindenek előtt a fürdőintézet egész területén létező utak és sétányok helyek a legjobb karba helyeztetnek már most. A dombokat lehoradják, a völgyeket kiegyenlítik; szemszerű helyek lerontásnak és kellemes egyöntetűségbe hoztatnak.

Igen neves és fontos újítás az új

és nagyszabásu vízvezeték, mely a fürdőhely kertjeit és utait kellő vízmennyiséggel fogja ellátni és portmentessé tenni, és a ház szükséglet külföldre eljuttatni szolgálni.

A szabad terek, a hol csak lehet, befaxittatnak, elővirág-szőnyeggel látvatnak el, ezen felül a pázsitra nagy gond lesz fordítva. A híres rőzsák nagy mennyiségben szaporítottatnak.

A Balaton régi uszodát most rombolják szét, hogy egy nagyszerű modern hidegfürdőházra adjon helyet. Ebben gondoskodva lesz minden csín-és kényelemlről. Ez újítás minden fürdővendéget kellemesen fog meglepni.

Ha az apátság a szomszéd birtokossal meg tud egyezni, a mi igen kívánatos volna, akkor a tóparti sétány telemesen meg fog hosszabbítani.

A régi fürdőház és nagyvendéglő újra lettek telőzve. Az előttük állott s mintegy hozzájuk ragasztott boltok s bódék leromboltattak, faknak s virágzszyonyoknak csinalván helyet.

Az ő-fürdőház gyökeresen át lesz alakítva. Az új-fürdőház folyosója keresztül lesz vezetve az ő-fürdőházhoz a földtől s a szőlőig. A gyógyfürdő szintén földtől ut fog vezetni. A vendégek tehát esőben is szárazon mehetnek az éttermekbe, kávéházba s a forráshoz. A forrás körül cementburkolat lesz alkalmazva s a ház fölé új tetőt építenek.

A vendégszobák teljesen átalakítottak s új bútorokkal fognak elláttatni. Új lépcső fog az emeletre vezetni és a folyosók cement-táblákkal lesznek borítva.

A meleg fürdőház is czélszerű változtatások történnek. A Schwarzerlele pezsgőfürdők hűtall szaporítva lesznek.

Az ő-fürdőház földszinti lakásait csinos boltokká alakítják át. A gyógyszertár ott lesz, a hol eddig az igazgatósági irodák voltak elhelyezve.

Sok változás történik a nagyvendéglőben is. A szobák jobb karba helyeztetnek, a folyosókat cementlapokkal fedik. A kapubejártnál és az ebédlekhöz vezető lépcsőn szellegő üvegtárcák fogják védeni a vendégeket a kellemetlen léghuzattól.

A posta és táviró-hivatal a nagyvendéglő fog áthelyeztetni.

A gyógyfürdő egész területét jó és czélszerű világtással lesz ellátva.

Mindezen újítások, már készen s teljes díszben fognak az évad kezdetén fogadni az érkező vendégeket.

Jobb s kényelmesebb közlekedésről is van már gondoskodva. Az új Balaton-gőzhajózási társaság gondoskodott arról, hogy a déli vasút-társaság majd hetenkint, jutányos áron különvonatot meneszt Siófokig. A vasuti vágány a kikötőig fog meghosszabbítani.

Az már köztudomásu dolog, hogy egy új kényelmes hajó fogja átszállítani a vendégeket Siófoktól Füredre és vissza.

Nagyjában és lényegében — írja a P. Cor. — ezek lennének az újítások s átalakítások. Nem kevésbé nevezetes, hogy az új igazgatóság reklám tekintetben is minden el fog követni, hogy Balaton-Füred jó hírét a külföldön is terjessze, illetve helyreállítsa.

Ezek után úgyis nyilván hazafias kötelessége lesz az orvos tanároknak és orvosoknak, hogy ezt a hazai gyógyfürdőt kellőleg méltányolják és pártolják.

A n.-kiszai kir. törvénytörvények a n.-kiszai kir. ügyészség és a területén levő kir. járásbíroságok ügyforgalmi és tevékenységi kimutatása az-1888. évben.

I. Nagy-kiszai kir. járásbíroság

A polgári bűnügyi iktatóba érkezelt beadványok száma.

1887. évi hátralék	177
1888. évben érkezelt	21.273
Összesen	21.450
1888. évben elintéztetelt	21.200
maradt	250

Közpolgári ügyszám.

1887. évi hátralék	29
1888. évben érkezelt	13.845
Összesen	13.874
1888. évben elintéztetelt	13.856
maradt	18

Sommas per.

1887. évi hátralék	288
1888. évben érkezelt	2348
Összesen	2636

1888. évben befejeztetelt

a) ítélettel	1221
b) végzéssel	747
c) egyezséggel	418
Összesen	2386
maradt	250

Örkösbődéni ügy.

1887. évi hátralék	20
1888. évben érkezelt	298
Összesen	318
1888. évben befejeztetelt	286
maradt	32

Közpolgári folyó ügy.

1888. évben érkezelt	931
elintéztetelt	931
maradt	0

Kissébi polgári ügy.

1887. évi hátralék	8
1888. évben érkezelt	1058
Összesen	1066
1888 évben elintéztetelt	1066
maradt	0

Bűnügyi ügyszám.

1887. évi hátralék	140
1888. évben érkezelt	6370
Összesen	6510
1888. évben elintéztetelt	6278
maradt	232

Bűnügyi vizsgálat.

1887. évi hátralék	104
1888. évben érkezelt	141
Összesen	245
1888. évben elintéztetelt	146
maradt	99

Kihágási ügy.

1887. évi hátralék	605
1888. évben érkezelt	722
Összesen	1327
1888. évben befejeztetelt	333
a) a vizsg. megszüntetése	537
b) ítélet által	890
Összesen	890
maradt	437

Bűnrádi folyó ügy.

1887. évi hátralék	28
1888. évben érkezelt	320
Összesen	348
1888. évben befejeztetelt	348
maradt	0

Elnöki ügyszám.

1888. évben érkezelt	397
1888. évben elintéztetelt	397
maradt	0

II. Csáktornyai kir. járásbíroság.

A polgári, telexkvi és büntető iktatóba érkezelt beadványok:

1887-ik évi hátralék	—
1888. évben érkezelt	12766
Összesen	12766
1888. évben elintéztetelt	12633
Maradt	132

Közpolgári ügyek:

1887. évi hátralék	—
1888. évben érkezelt	5884
Összesen	5884
1888. évben elintéztetelt	5762
Maradt	132

Telexkvi ügyek:

1887. évi hátralék	—
1888. évben érkezelt	4827
Összesen	4827
1888. évben elintézte	4827
Maradt	0

Bűnrádi ügyek.

1887. évi hátralék	—
1888. évben érkezelt	2054
Összesen	2054
1888. évben elintézte	2054
Maradt	0

Bűnrádi vizsgálatok:

1887. évi hátralék	13
1888. évben érkezelt	68
Összesen	81
1888. befejeztetelt	63
Maradt	18

Kihágási ügyek.

1887. évi hátralék	80
1888. évben érkezelt	277
Összesen	357
1888 évben befejeztetelt	281
Maradt	76

Bűnrádi folyó ügyek.

1887. évi hátralék	—
1888. évben érkezelt	109
Összesen	109
1888. évben elintéztetelt	109
Maradt	0

Elnöki ügyek.

1887. évi hátralék	—
1888. évben érkezelt	481
Összesen	481
1888. évben elintéztetelt	481
Maradt	0

III. Keszthelyi kir. járásbíroság.

A polgári, telexkvi és büntető iktatóba érkezelt beadványok.

1887. évi hátralék	140
1888. évben érkezelt	10024
Összesen	10164
1888. évben elintéztetelt	10132
Maradt	32

Közpolgári ügyek.

1887. évi hátralék	45
1888. évben érkezelt	3845
Összesen	3890
1888. évben elintéztetelt	3864
Maradt	26

Telexkvi ügyek.

1887. évi hátralék	—
1888. évben érkezelt	2516
Összesen	2516
1888 évben elintéztetelt	2516
Maradt	0

Bünelddi ügyek.	
1887. évi hátralék	96
1888. évben érkezett	3387
összesen	3483
1888. évben elintéztetett	3475
Maradt	7
Bünelddi vizsgálátok.	
1887. évi hátralék	23
1888. évben érkezett	85
összesen	108
1888. évben befejeztetett	72
maradt	36
Kihágási ügyek.	
1887. évi hátralék	140
1888. évben érkezett	255
összesen	395
1888. évben befejeztetett	297
maradt	98
Bünelddi folyóügyek.	
1887. évi hátralék	—
1888. évben érkezett	153
összesen	153
1888. évben elintéztetett	153
maradt	0
Elnökségi ügyek.	
1887. évi hátralék	—
1888. évben érkezett	277
összesen	277
1888. évben elintéztetett	277
maradt	0

IV. Perlaki kir. járásbíróóság.

A polgári, telexkvi és büntető iktatóba érkezett beadványok.

1887. évi hátralék	780
1888. évben érkezett	13753
összesen	14533
1888. évben elintéztetett	14480
maradt	53
Közpolgári ügyek	
1887. évi hátralék	424
1888. évben érkezett	5034
összesen	5458
1888. évben elintéztetett	5437
maradt	21
Telexkvi ügyek:	
1887. évi hátralék	356
1888. évben érkezett	6587
összesen	6943
1888. évben elintéztetett	6911
Maradt	32
Bünelddi ügyek.	
1887. évi hátralék	—
1888. évben érkezett	2132
összesen	2132
1888. évben elintéztetett	2132
maradt	0
Bünelddi vizsgálátok.	
1887. évi hátralék	18
1888. évben érkezett	49
összesen	67
1888. évben befejeztetett	49
Maradt	18
Kihágási ügyek.	
1887. évi hátralék	182
1888. évben érkezett	312
összesen	504
1888. évben befejeztetett	412
Maradt	92
Bünelddi folyóügyek.	
1887. évi hátralék	—
1888. évben érkezett	115
összesen	115
1888. évben elintéztetett	115
Maradt	0
Elnökségi ügyek.	
1887. évi hátralék	—
1888. évben érkezett	481
összesen	481
1888. évben elintéztetett	481
Maradt	0

Különlélek.

Deákünnepély. A helybeli polgári iskola, mint minden évben, ez év január 28-án is ünnepélyt tartott Deák Ferencnek az elhunyt nagy férfúnak emlékére. Az ünnepély a Hymnussal vette kezdetét, melyet a polgári iskolai zenekar játszott. Utána Pongrácz Béla G. oszt. tanuló szavalta Tóth Kálmán „Deák Ferenc emlékezete” című remek költeményét. Most ismét a zenekar játszott egy darabot, mely után Hoffmann Mór tanár intézett bazafias beszédet az ifjúsághoz, melyben Deák Ferenc hazafiai nagy érdemeit méltatván, szorgalomra és jó magaviseletre busditotta a tanulókat hogy egykoron a hazá és nemzet iránti kötelességeiknek mint jó hazafiak és derék polgárok eleget tessenek. Ennek szavaiat is zene zárta be a kegyeletos ünnepélyt.

Minevésés. Az igazságbíróóság a keszhelyi járásbíróasghoz Götzinger Rainer helybeli helyetteséki joggyakorlóként nevezte ki aljegyzővé. Gratulálunk!

Nőgyűléti táncvigalom. A keszhelyi Nőgyűlés, mely minden év szeptemberében rendez alapított gyarapításra bált, az idén, jan. 26-án árczosos bált rendez, mely a jókorny csalárral tekintet-

ből is, de egyéb körülmény miatt is vára-kozáson felül jól sikerült. Hogy milyen látogató volt, elképzelhető abból, hogy 60-70 pár táncolta a négyeseket, hát a mamák papák...! Alarczosok is feltűnően szép számmal jelentek meg a szép csinos izlésés és leleményes tolettük által nagy feltűnést kellettek. Alarczos ruhában jelentek meg a többek közül a következők: Ra.sz Katalin, Kysák Irén, Gröber Lujza, Kummer Rozsa, Kiss Margit, Luperzsek Lina, Puly Irén, Szita Elvira, Baranyay Etelka, Hencz Anta-né, Ross Janka, Domby Anna, Seterics Mariska, Weisz Kata, Stieder Laura, Neumar-k Janka k. a., továbbá Lakner Géza, Moravitz Lajos stb. — A jövedelem 340 frt. A bál rendezése és sikere Stocker Antalné, Szallós Erzse elnökök és Sparszam titkárnak köszönhető.

Március 15-ének méltó mó-don leendő megünneplése iránt már a mozgalmak előre velük hullámaikat, amint ugyanis csaktörnyai levelezőnk értesít, az ottani dalárda legközelebbi gyűlésén határo-zottal kimondotta, hogy az idén is minél fényesebben fogja Martius Idusát megünne-pelni, s e célból az ünnepi szónoklat meg-tartására Belényi Tivadart az állami tani-tóképző intézet szeretett tanárát kérte fel, mint elnökét az ülés. (Hát itt Nagy-Kani-zsán miként ünnepeljük meg? Rovat vezet.)

Pacsán mozgalom indult meg takarékpénztár felállításá iránt — s mint halljuk — az igazgatói állásra Kollár János lesz kizemelve.

Tüz. Pénteken délután ³/₄ 5-kor a gymnásium szomszédságában levő előbb Horváth féle emeletes ház bal-emeleti sarka kigyuladt. A tűzoltóság csakhamar megje-lent s a tüzet gyorsan elfojtatta. A tűz egy udvari szegélyszobában keletkezett.

Második takarékpénztár akar a keszhelyi polgárság létesíteni. Ez ideig 240 részvény már jegyezett, még 60 kell s a takarékpénztár megalakul.

Gyilkosság. Cserszeg-Tomajon jan. 21-én Balás János szőlős gazdát oroz-va meggyilkolták. A gyanyu a meggyilkolt vejére Pintér Péterre és öccsére József-re esett, kik letartóztatottak. Ezek nemsokára Cseshznák M. vizsgálóbírósnak bevallották, hogy ők lötték hátulról fejbe Balást; a gyilkosságra azonban Balás neje herelte tel őket. Az asszony is elfogatott.

Az orsz. ifjúsági gyűlésre a keszhelyi gazdászok 4 társukat küldték Balogh Tódor vezetésével.

Az országos vásár január 28-án meglehetősen lanyhán folyt le. A futó cigá-nyok és vásári koldusok mind a mellett eléggé megelégnettek. Ebből a két fajtából volt ott elég. Lapunk más helyen érdemi-leg foglalkozunk e körülménnyel, annyit azonban e helyen is megjegyzünk, hogy a futó cigányoknak és vándor koldusoknak országos vásárainkon való grasszállása olyan botrány, mely határozottan közigazgatási hatóságának rováására esik. Ha már egyszer a belügyminiszeri rendelet kibocsátott, hajtsák is azt végre teljes eréllyel közi-gazgatási hatóságaink.

Deák ünnepély. A helybeli izr elemi és kereskedelmi iskolában jan. 28-án mint Deák Ferenc halála napja mint tavaly, úgy ez évben is gyász-ünnepi tisz-tellel ünnepeltetett, mely alkalommal Bún Samu igazgató a tanulókhöz intézett be-szédben őket a nagy hazafai utazására és hazaszeretetre serkentette.

Évi közgyűlését jan. 28-án délután 2 órára tüzte ki a helybeli tisztj önszervező szövetség. Mivel azonban a szövetkezet tagjai a hosszas várakozás dac-zára sem jelentek meg határozatképes számban, Hugonnay Kálmán gróf elnök a tregie-lent tagok előtt kijelentette, hogy az ülés nem tartható meg s újabb közgyűlés össze-hívása vált szükségessé. Akkor a megje-lenendő tagok számára való tekintet nélkül lesz az ülés megtartható.

Vörös kereszt fiókegyleti bál rendeztek f. jan. hó 26. K. Komáromban, mely igen látogatott és sikerdus volt; a vi-dék sok szép hölgygyel volt képviselve. A derék elnök, Mészáros Nándorné, ki szép leányával Ilonka k. a. nyúl egyetemben buz-gólkodtak a bál sikerülésén, meglehetnek elégedve munkájokkal. Örök az elismerés koszoruja.

Elhaltak: Pongrácz Lajos, bánok-szentgyörgyi tanító; Szabó Ferencz, városi írnök Nagy-Kanisán. — Mindkető a férfikor delét élte csak.

Perlaki társaság január hó 20-án tartá közgyűlését, melyen a tisztikar így alakult: elnök: Götz Ferencz, alelnök: Grész Alajos, házsnagy Horváth Csongor, titkár: Sipos Károly, pénztárnok: Tóth Sándor, könyvtárnok Kövényesdy János, választ-mányi tagok, Varga János, Szabényi Lajos, Kostyal Ferencz, Dr. Papp Gyula, Filipics Lajos, Spitzer Jozsef, Banetty Sándor, Csesh-zsák József, Horvát Pál, Solyomi Tivadár.

Minevésés: A m. kir. közleke-dési miniszerium Perlakra postamesterre Németh Gyula a. Jendvai postaközvetőt ne-vezte ki.

Tűzoltószertárolás. A ma-gyar országos tűzoltó-szövetségnek ez év szeptem-ben 20-22-én Szekesfehérvárott megtartandó közgyűlése tűzoltószertárolással fog egybekötöttni. A rendező bizottság erre

vonatköz felhívását lapunk jövő számában fogjuk közölni, előre is felhívóna reá az ér-dekelt iparosok figyelmét.

Tüz. Biau Pál helybeli kereske-dőnek az izraelita iskola épülete miatt levő bérlet pinczéjében jan. 30. és 31-ike köz-ötthi éjjelen tűz (amadi), melynek azonban — szerencsére — csak egy csánlérsfa esett martalékaul. A tűz valószínűleg úgy kelet-kezett, hogy a pinczéjében gyertyával dolgo-ztak s a legett gyertyát a korbácsi csán-térforára tették, mitől mitől az tűzet fogott. Igen tanulságos eset a pinczés gazdára nézve.

A perlaki önk. tűzoltó-egy-let saját pénztára javára a nagy vendégő nagytermében f. é. február hó 10-én tombol-ával egybekötöttni zárkörű táncvigalmat rendez, belépti díj: személyenkint 50 kr. felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hir-lapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este 8 óra-kor.

Köhöges, rekedtség és el-nyálkásodás ellen csak egy a szer: Egger számos kitüntetéset nyert mellpasztillát. Ajánljuk t. olvasóink különös figyelmébe. Kaphatók 25, 50 kros és 1 ftos eredeti dobozokban Nagy-Kani-zsán: Belus Lajos, Prager Béla, és Ször-ösök Béla urak gyógyszerházaiban. Zala-Egerszeg: Unger Domokos és Kusztler Sándor gyógyszerész uraknál. 289

Nem minden arany a mi fénylik. Mindenki ismeri a kereskedések-ben előforduló közkezdveltségű gyógyfűszap-pant, fogpasztillát, fogport, szájbizet sat. Az ember egyszerűen a legközelebbi üzletbe vagy gyógytárbá fordul, kéri a kívánt szap-pant, szájbizet vagy fogport és megelegszik azzal a mi kap. A közönység azt hiszi: az egyik olyan mint a másik, pedig ez a köz-zönbőség a konverzálo orvosi szerek meg-választása körül a legnagyobb vétek önmaga ellen. f drb. Popp-féle gyógyfűszappan 30 krba kerül és ez a szappan mégis feltűnően különbözik a többi szappanfélektől. Első sorban nem drága, mert egy darab, egy család részére, több mind egy höig elég, és e szappan kitűnő gyógytulajdonságai mellett a legfinomabb pipere szappan. Dr. Popp udvari fogorvos egyéb készítményei mint Anatherin-szájbizet, melynek palacskaikat most telemesen megnagyobbította, fogpasztillá és fogpora oly különlegességek, melyek a szá-mos ártalmas hamisítványok daczára, álta-lánosan kedveltetnek, az egész világon el vannak terjedve, és kiváló gyógyhatásuk miatt, melyekkel minden szájt és fogbaj ellen használtatnak, egyedül kipróbált szájkonzerv-váló szereknek tekinthetők. Hamisításoktól azonban óvakodni kell és csak Popp-féle készítményeket kell elfogadnunk. E szerek kaphatók: Nagy-Kanisán Belus L. és Pra-ger B. gyógyszerészeknél és Rosenfeld A. Sommer J. Marton és Huber Bachrach L. H. kereskedőknél.

Irodalom és Művészet.

„Jolan csárdás” zongorán szer-zé Balázs Kálmán, ára 60 kr. kiadja Rózsá-völgyi és társa

„Schneeflocken polka” für Pianoforte zu 2. Händen von Hoffer Károly, ára 80 kr.

„Noch nur ein Gläschen von diesem Wein zongorára szerzette Hermann Rosenzweig. Ára 80 kr.

Nyiltér*)

Verfälschte schwarze Seide. Man ver-brenne ein Musterchen des Stoffes, von dem man kaufen will und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Echte rein gefärbte Seide kränzelt sofort zusammen verlohrt bald und hinterlässt wenig Asche

*) Az e rovathoz közzeltetért nem vállal ma-gára felelőseget — a szerk.

von ganz hellbräunlicher Farbe. — Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsam fort, namentlich glimmen die „Schneefäden“ weiter (wenn sehr mit Farbstoff angereicht) und hinterlässt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegerassatz zur echten Seide nicht kränzelt, sondern kränzelt. Zer-drückt man die Asche der echten Seide so zerbricht sie die der verfälschten nicht. Das Seidenfabrik Depot von G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.) Zürich, versendet gerne Muster von seinem echten Seidenstof-fen an Jedermann und lässt einzelne Robes und ganze Stücke porto- und zollfrei in's Haus.

Öväs.

A Keller-Ignác féle házban levő vegyes kereskedés vezetését fivéremnek Kresmier Józsefnek adtam át, de figyelmeztetek mindenkit, hogy ő nincsen jogosítva arra, hogy üzletem számára az én sajátkezü aláírásom nélkül bárhol **időre** árucikkeket rendeljen.

314 1—1 **Kresmier Iszö.**

Felelős szerkesztő:

VARGA LAJOS

Hirdetések:

A magy. kir. államvasutak gépgyára

legújabb szerkezetű és minden tekintetben felülmulhatlan

gyakorlatilag legjobbnak bizonyult

6-, 8- és 10 löerojű locomotivjait

fa-, szén- és szalmafüésre, valamint

48" 54" és 60" széles vankereffü gőzcséplőgépet

kedvező feltételek mellett ajánlja

Fehér Miklós

a m. kir. államvasutak gépgyárának vezér-ügynöke

Budapest, Üllői-ut 25. sz. „Köztelek.”

297 4—10

Kún Dániel

ezalott

Kohn Testvérek

Budapest, egyetem-utca 1. szám. (Ulmann féle palota.

ajánlják a n. é közönység becses figyelmébe gasdák berendezését

antiquar-könyvkereskedésüket.

melyben nagybecsű régebb művek, valamint a legújabb irodalmi kiadványok mindjárt megjelenésük után igen jutányos áron kaphatók.

Magyar szépirodalmi művek díszváltásokban.

Az akademiái könyvkiváltóállalat összes ki-adványai olcsón megszerezhetők

Folyóiratok és hírlapok legdúsabb rak-tára. — Könyvek és könyvtárak megve-tetnek. — Könyvtárak és egyletek évi számláira vásárolhatnak.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan elintéztetnek. Részletes könyvjegyzék kíváncsra ingyen és bérment-ve küldetük. 300 4—5

ÜZLET-MEGNYITÁS!

Ezennel van szerencsénk a n. é közönység becses tudomására hozni, miszerint helyben a főtéren levő hg. Bathányi-féle házban

a „vasember”-hez ezimzett

vaskereskedést

nyitottunk.

305 2—3

Rak-áron tartunk minden e szakmába vágó cikket és ezeknek pontos és jutányos áron leendő kiszolgálása által tisztelt vevőinket kielégíthetni főtehrvésünk leendő és midőn a n. é közönység szives pártfogását kérjük,

maradtunk kiváló tisztelettel

Bettlheim és Guth.

A Nagy-kanizsai Bankegyesület Részvény-Társaság

1889. évi márczius 3-án d. u. 3 órakor

saját helyiségében

tizenötödik évi

RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

tartandja, melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghívattak.

A közgyűlés tárgyai:

- Üzleti jelentés; a számadások és mérleg jóváhagyása a felügyelő bizottság jelentése alapján.
- Az osztalék meghatározása.
- Az igazgató tanács választás utáni kiegészítése az alapszabályok 15. §-ának figyelembe tartása mellett. (Ez alkalommal sorrend szerint kilépnek: Ebenspanger Lipót és Stern I. Mór urak.)
- A felügyelő bizottság megválasztása.
- Egyéb alapszabályszerűleg bejelentett indítvány tárgyalása.

Azon tisztelt részvényes urak, kik a közgyűlésen szavazati jogukat érvényesíteni óhajtják, az alapszabályok 35. §-ához képest felhívattak: miszerint még le nem járt szelvényekkel ellátott részvényeiket f. évi február hó 22-től egész márczius 2-áig terjedő időközben az egyesületi pénztárnál letéteményezzék.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1889. február 1.

Az igazgató-tanács.

A legjobb cigaretta papir.

Nem üres reklám, hanem a tudomány legelőkelőbb személyiségei által helyőnzott tény, hogy a

„Les dernières Cartouches“

cigaretta-papir Braunstein Frères gyárából. (Paris, 65. Boulevard Exelmans.) a legkényesebb és legkiválóbb.

A kereskedelemben előforduló különféle jobb cigarettapapírok előkelő tudósok által összehasonlító vegyelmezések alávetettek, úgy Dr. Pohl a pécsi vegytani egyetem tanára, Dr. Liebermann tanár a budapesti állami vegytani állomás főnöke, utóbb időben Dr. Soyka Hygiene-tanár által a prágai nemzeti egyetemen és mindezen összehasonlító vegyelmezések mindenkor azon eredményt adták, hogy a Braunstein Frères cég cigarettapapíros a legfinomabb és legjobb.

Valódi csak azon papír, melynek etiquettje mellékelt rajzhoz hasonló és Braunstein Frères cégét viseli. Ezen cég cigarettapapírjánál minden csomag annyi lapot tartalmaz, a mennyi az etiquettjen feljegyezve van.

A gyár

Braunstein Frères

cég alatt Bécsben, 1. ker. Schottenring 25. sz. a. raktári tartozékokat és cigarettahüvelyeket elárúsítására. 276 6-25

Máriacelli gyomorcsöppek.

Kiváló hatású szer a gyomor minden betegségekben.

Védjegy. Félbélhatalan étvágyhiány, gyomorégőség, rossz illatú lehellet, fejfájás, savanyú felhőgőz, kolika, gyomorhurut, gyomorvégő, homok és ártalmatlan, túlságos nyálkakepződés, sárgaság, indor és hányás, felfújás (ha a gyomor telődik), gyomorégetés, széknelvadás, a gyomorok elmozdulása és a baloldali való tüdőbetegségek, gúttal, lép-, máj- és aranyeres betegségek esetében. — Egy üveges ára használati utasítással együtt 40 kr., kettős palack 70 kr.

Képesítéssel ellátott Brád Károly gyógyszerész által Kremserben (Morvaország).

Kapható minden gyógyszerárban.

Óvás: A valódi máriacelli gyomorcsöppeket sokat használják és utánozzák. A valódiság jelét minden üvegnek piros, a fenti védjeggyel ellátott borítékra kell figyelni, mert az a minden üveghez mellékelve használati utasítással és a legújabb hírekkel együtt meg kell jegyezni, hogy az Kremserben Gusak, Henrik könyvtárában nyomtatott.

Valódi máriacelli kapható: Nagy-Kanizsán, Prager Béla gyógyszer. Kadarkus Beck B. gyógyszer. Kaposvár, Csillag Vicsze és Babochay Kálmán gyógyszer. Marczell, Körös Viktor gyógyszer. Mór, Fleischer Samu gyógyszer. Nagy-Bajom, Körös I. gyógyszer. Munkács, Böcs B. gyógyszer. 276 7-52

A nagy-kanizsai takarékpénztár részvénytársaság

1889. évi február hó 5-én délelőtt 10 órakor tartandja

XLIV. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. cz. részvényeseket az intézet hivatalos helyiségébe tisztelettel meghívja

az igazgatóság.

Tanácskozási tárgyak sorrendje:

- Elnöki megnyitás. — A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kijelölése.
- Az igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentéseknek felolvasása.
- A mérleg előterjesztése, az osztalék megállapítása, — az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése feletti határozat hiatala.
- Az alapszabályok értelmében sorrend szerint kilépő 10 igazgatósági tanácsos, valamint az időközben elhalt 2 igazgatósági tanácsos úgy a 3 tagból álló felügyelő-bizottság helyett újak, esetleg azoknak ismét megválasztása, és pedig a sorrendben levő Babochay György, Blau Lajos, Ebenspanger Lipót, Eisinger Henrik, Idős Fesselhofer József, Garai Benő, Grünhut Henrik, Prager Béla Rosenfelder Sándor és Rosenfeld Adolf igazgatósági tagok helyett 3 évre, Tauber Alajos igazgatósági tag helyett 2 évre, Blau Pál igazgatósági tag és a 3 felügyelő bizottsági tag helyett 1 évi időtartamra
- Netáni indítványok.

Jegyzet: A t. részvényesek figyelmébe, miszerint szavazó-lapjalkat folyó 1889. évi február hó 4-ik napján délelőtt 9-12 és délután 3-5 óráig az intézet helyiségében átvethetik. Megjegyeztetik, hogy a alapszabályok 54-ik §-a szerinti szavazati jogot csak az igényelhet, kiknek részvénye a közgyűlést megelőzőleg 4 héttel nevére átíratott.

Jó tanács

Aranyat ér! E szavak igazságot különbözön betegségi esetekben lehet megismerni és ez okból jönnek Richter kiadó intézetéhez a legszívesebben köszönőiratok „A Betegtarát-című, rajzokkal ellátott kis könyv elküldéséért. Mint a szerencsés meggyógyultak hozsánymutatott értesítései bizonyítják, a benne foglalt tanácsok követése által még sly beteg is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben részletes tapasztalat eredményei vannak letele megérdemli a legkomolyabb figyelembevételt minden beteg részéről, bármely bajban is szenvedjen. Ki e becses könyvet megszerezni óhajtja az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegtarátot“ és pontos címét s címzesse a levelező lapot Richter kiadó-intézetbe Lipcseben. A megküldés ingyen történik.

Schutzmarke
I. r. Lieber tanár
Ideg-elixírje.
Félbélhatalan az idegrendszer állapotát erősítő, szívbetegségek, erőtlenesség, étvágytalanság, emésztési zavarok hajók ellen stb.
Bővebbet az üvegek mellékelte utasítás megkapható üvegekben a 2 frt, 3 frt 50 kr. 5 frt 50 kr. 10 frt 50 kr. 15 frt 50 kr. 20 frt 50 kr. 25 frt 50 kr. 30 frt 50 kr. 35 frt 50 kr. 40 frt 50 kr. 45 frt 50 kr. 50 frt 50 kr. 55 frt 50 kr. 60 frt 50 kr. 65 frt 50 kr. 70 frt 50 kr. 75 frt 50 kr. 80 frt 50 kr. 85 frt 50 kr. 90 frt 50 kr. 95 frt 50 kr. 100 frt 50 kr.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Zalamegyei ügyvédegylet, a Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, Bankgyesület és Alsó-muraközi takarékpénztár részvénytársaság és öns. szövetk. hivatalos közlönye.

ELFIZETÉSI ÁRAK:

Félféltéve	3 fr. — kr.
Féléve	2 " 50 "
Negyedéve	1 " 25 "

Hirtelének jutányosan számítanak.

Árverési s egyéb hivatalos hirdetéseknek 30 kr. helyszínen feletl 100 szög 1 fr. szentül minden szögért egy (1) kr.

Nyitlittér pelttsora 10 kr.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Az ifjúság testi nevelése.

A véderőtvényjavaslat, melynek folytatásának tárgyalását pénteken kezdte meg a képviselőház, nagyobb mértékben felkeltette az egész társadalom figyelmét ifjaink mindenoldalú kiképzésére. Elsőrendű lapjaink bőven foglalkoztak nemcsak általában ifjaink szellemi és testi nevelésével, hanem különösen a tanrendszerről is és a tantervekről. S itt ott kemény szavak is hangzottak fel az iránt, hogy a jelenlegi tanrendszer mellett okvetlenül satnyulnia kell az ifjúságnak; hogy lehetetlen, miszerint kötelezettségének megfelelően, hogyha testi-leg elkorcsosodni nem akar, hogy az eddigi rendszer mellett egyáltalán nem lehet várni azt, hogy ifjaink szellemi, erkölcsi és phisikai tekintetben a követelményeknek megfelelőhessenek, s s egyenesen ki van zárva az, hogy belőlük jellemeket nevelhessenek.

Sokan szóltak a tárgyhoz, a sok avatatlan mellett oly kiváló competens férfiak, mint Felméri Lajos is, a kolozvári tudomány-egyetemen a neve léstán tanára. Az az eszmecsere tehát, melyet a véderőtvényjavaslati vita az illetékes körökben felidézett, csak jótékony befolyással lehet a fogalmak tisztázására s igen sok téves fogalom igazították általa helyre.

A társadalom feladata az, hogy ez eszmecsereből tanuljon; hogy azt a jót, a melyet belőle kivehet, hasznára fordítsa, hogy ne maradjon a sok szóbeszéd puszta vita és eszmecsere, hanem legyen meg annak üdvös haszna.

Meg vagyunk győződve róla, hogy a fenálló tanrendszer keretében is üdvös intézkedések létesíthetők az ifjúság testi nevelésére nézve. Oly intézkedések melyek egyrészt a testi egészségnek javára szolgálnak s a test edzését előmozdítják, másrészt az ifjú jövendő katonai pályájára is tekintet-

tel vannak. Nem a katonásdit értem én, mely a mint a következmények mutatták, teljes fiascot vallott Franciaországban, s már annak idején, mikor arról szóltak nálunk, hogy a katonai zászlóaljakat behozzák az ifjúságnál, határozottan ellene voltunk, mert előre láttuk, hogy az egész is végre komédiává, játékká fajul, — tehát nem a katonásdit értem, hanem értem a játék és tornának szigorú rendszer szerinti behozatalát az iskolákba.

A mi a tornászást illeti, itt kiválsón és kizárólag a szabad gyakorlatok rendszeres és fokozatos gyakorlása és betanítására kellene fektetni a főszűlty, s mindarra a mi a szabadgyakorlatok mellett üzhető; kevesebbet a szorgyakorlatokra. Erre azonban az a heti két órai idő kevés, vagy úgy szólván semmi; még pedig azért, mert az ifjú utána nem pihenhet ki, s így kevés hasznát veszi.

De ebből a célból azután nyári torna és játékhelykről is kellene gondoskodni (még pedig gondozott játék és tornahelyekről) a hol az ifjaink alkalmá volna, hogy kellő felügyelet alatt részint a lapdajátékkal töltsenek hetenként néhány arra szánt szabad órát, hogy izmaik ruganyosabbakká váljanak, az ily mozgással járó kellemet, ügyességet, tartósságot elsajátíthassák; dobálással szemérmékét gyakorolják; részint pedig arra, hogy nagyobb csapatokban, éppen a szabad gyakorlatokban rendszeresen és fokozatosan a katonai mozdulatokat, a lassabb és gyorsabb menést, az egyenes futást, s mindazt a mi ennek körébe tartozik elsajátíthassák, úgy hogy akkor, mikor a katonasor alá kerülnek valamit azokból a gyakorlatokból ismerjenek, hogy azután annál hamarabb beleszokhassanak a kevés fáradságot okozzon nekik a parancsszóra való gyors mozdulat megtétele.

Ifjaink testi nevelése tekintetében kétségteletlenül hátra vagyunk a művelt nemzetektől, hol már a nagyobb városokban a kis gyermekek számára vannak már nyilvános játékterek és kertek hygienikus szempontból a mi nálunk legtöbbször helyitt csak pium desiderium.

Ohajtjuk, hogy ez ne maradjon, s ha van sokféle egyesületünk a minden téren való jótékonyág számára, mutassa ki a társadalom áldozatkészségét oly dologban is, a melynek ő veszi legnagyobb hasznát.

Rudolf trónörökösért.

Országszerte megindító módon nyilatkozott a nemzet ösztinte fájdalma, mely gyász a trónörökös megdőböntő halála felett annak temetésé napján. Az egyházakban, templomokban mindenütt gyászszenteltek tartottak, melyekben a közönség nagyja apraja ájtatos lélekkel vett részt, siratva a feledhetetlen trónörökösöt, kinek képzeletet felülmuló népszerűsége, ily szomorú alkalommal nyilatkozott oly imponans módon, a minőre példa nincs. A temetési gyászmenetet, a felséges királynak mély gyászát kellőképen vázolni alig lehet. És mindenütt a művelt világon a hová csak híre jutott a meyerlingi tragediának, osztatlan mély részvét nyilatkozik, s ha van valami a mi a lesújtó csapás okozta fájó sebre a felséges családnak a vigasz balzsamát nyújthatja, bizonyára ez az általános részvét az, mely az osztrák-magyar monarchia népeinél oly magasztos módon nyilatkozott. Ez a szerelet felemelheti és vigasztalhatja ő felségét, s bizonyára erő is fog neki adni a csapás elviselésére.

A boldogul emléke fennmarad. Fentartja nagy műve, mely igazi lejedelmi gondolatból származott. „Az osztrák magyar monarchia irásban és képmén, s melyet mélyen sújtott özvegye Stefánia herczegnő fog tovább vezetni; már fogadta Jókait, s hogy teljesen megteelhessen feladatának,

magyar társalgónót vesz maga mellé s többet foglalkozik majdan a magyar nyelvvel.

Kanizsának és vidékének gyászát a itt adjuk a következőkben, méltó volt az a dicsőült emlékéhez, habár egyszeri volt.

— Nagy-Kanizsa gyász. Városunk hatósága és lakói mindent megtettek, hogy trónörökösünk, a bennünket ért pótolhatatlan veszteség érzetéhez mindnyájunk ószinte fájdalomához mértén gyászoltsák. Február 5-én a helybeli szentferenczi templomban gyászszenteltelet volt, melyen jelen voltak a helybeli kir. törvényszék hivatalnokai kara, élükön Cseresnyés Sándor elnökkel; a városi tisztviselők Babóchay György polgármester vezetésével; a katonai tisztikaron kívül 1 század a közönségszereget és fel század a honvédségből, a különböző iskolák tanuló-ifjúsága a tanítótestületek kíséretében. Ezen kívül a város intelligenciája oly tömegesen jelent meg az istentiszteletben, hogy a templom a szó szoros értelmében zsutoláig megtelt. Minden nemesen érző és emelkedve gondolkozó polgár sielett legalább itt s ily módon megadni a végtszeséget a legmagyarabb királyának. A requiemben Vajda Fekundus, szentferenczrendű házfőnök és plébános-helyettes pontifikált, Derbics Desző és Novák Ferencz szentferenczrendű áldozó papok és hitazonokok segédkeze mellett. A templom hajójának a szertélyvel érintkező részén pompás ravatal volt föállítva, baldachinnal; melyet gyönyörűbbnél gyönyörűbb koszorúk ékesítettek. A város gyönyörű koszorúkat helyezett a ravatalra, nemzeti szín szalagján e felirattal: Nagy-kanizsa város közönsége — mely fájdalom jeleül. Minden megvult téve a gyászszenteltelel imponanságának emelése céljából. Délután már jóval 4 óra előtt (mikorra a boldogult trónörökös temetése volt kitűzve) minden toronyban megszólaltak a harangok és szomorú zugásuk 1 óránál tovább hirdette, hogy a Habsburg háznak az a jeles tagja halt meg, kire a mi nemzetünk büszke volt, mert édes, drága volt neki a mi hazánk, mert ő is büszkén vallotta magát magyarnak. Az általános gyász jeleül már 3 órákor a város utcái lámpái mind felgyújtattak s mind-egyiken egy-egy kis gyászfátyol lengett. A temetés napján az iskolák mind szűnlelelelele.

— Az izr. hitközség gyász.

A helybeli izr. hitközség tanácsterében e hó 4-én nyomott komor hangulat uralkodott.

Tárca.

Tárca a tárcairól.

— A „Zala” arodeti tárcaja.

Még is csak jó találmány ez a vonal alatti hely. Aldott annak emléke, a ki azt kitalálta, nem is annyira az olvasók nevében, mert azoknak sokszor nem igen van alkalomuk, hogy a tárca leltalójának emléket állítsák, mint inkább a tárcaírók kedvéért, kik ide menekülnek erre a nyugalmass, csendes helyre, hol a politikai izgatmak nem bántják az ember idejeit, s a polémia tüzes heve nem igen ragadhatja magával a halandót. Mennyivel kellemesebb ez a hely itten, mint ott lent, a vonal feletti, a mozaikszőrvő felülított colonok között, hol száz és száz különféle dologról van szó, hol nem egy ember beszélget kényelmesen a hallgatósághoz, illetőleg az olvasókhoz, hanem sokan kérnek szó, kik közül az egyik politikai, a másik diafogizál, a harmadik moralizál, a negyedik korhol, az ötödik dicser, a hatodik közgazdasági problémákat fejteget, a hetedik az iródiatom termékeit mutatja be, a nyolcadik a bálók szépségeit leírti fel stb. stb. És a mi még meggyőzőbb mindegyik a maga módja szerint egy kis bosszúságot okoz az olvasónak. A politikai nem találja el az olvasó isléset, mert olyan valamit védett, s minek éppen az ellenkezőjét valja az olvasó; a reporter a hálaos bölgyek körül kitélejtette az egyik nevé, elég nagy bünt követve el az által. Az iródiatom róvat vezet oly műve, a dícsért, a mi más lapok elöltek; a moralizáló szávanak nem hisz mindig az olvasó, az mondja, hogy seperjen az ur a maga ajtaja előtt.

Mennyivel kellemesebb dolga van a közönséggel szemben az árntatlan tárca-cikkíróknak. Munkája nem oly izgalgó, mint azoké, kik a vonal fölötti rovatok számára dolgoznak. Nem kell végigbongészni a lapokat, hogy egy eszmét keressen, mely benne ezeknek egész sorozatát felkeltsé; nem kell futnia a hírek után, hogy a szedőnek nevezett molochnak láplálékot nyújtson a hírvonat számára; nem kell megtapogatnia a társadalom úterét, hogy valami betegéget constatálva gyógyító szeri ajánlgasson; nem kell végigrágni magát egy csond könyvön, hogy azután egy pár sorban böles íteletet mondjon; nem kell végighalgaltatni egy jótékonyzslu műkedvelői előadást, hogy a művészeti theoria szabályait alkalmazva mindegyik műkedvelő productójára, mégis mindegyiknek mondjon valami szépet, mert „műkedvelőket” bírálni nem szabad; mindezt neki nem kell tennie. Hanem bele vetve magát kényelmes zsölylyésztébe, vagy végig nyugtózva a puha dővönön (ha t. i. ilyen van, mert máskülönben szalmaszékkel is meg kell elégednie) csendes nyugodtsággal emlékedhetik valami tárgy fölött, és háborítlanul szedheti össze gondolatait. Előbb tisztába jön magával az iránt, vajjon a tárgy komoly legyen-e vagy tréfas. A közhasznú ismeretek körébol vagy pedig a tudományból vegye-e? Legyen történelmi vagy táj- és néprajzi? Idegen földre menjen-e érte, vagy maradjon itthon? S ha sem közhasznú sem tudományos, akkor szépirodalmi legyen-e? S ha szépirodalmi novella-e vagy csak rövid rajz? S hogyha novella vagy rajz, a felsőbb körökből legyen-e merítve a tárgy, vagy pedig a népiéletből? S amott Adelgund legyen-e a főszereplő neve, s itt Erzse? Vagy ha mindezekből nem kíván választani, talán az egészségről szóljon, vagy az agy működéséről, az udvariaságról, a táncz erkölcsi

hatásairól, a butaságról, vagy másról? Ime mily pompás dolga van a tárcaíróknak! Mint a legyek a forró nyári napon, úgy rajzzák körül a tárcaíróit a szebbnél szebb themák, csak válogatnia kell neki, azután huj! és meg van a tárca. Mert ne tessék ám hinni kérem, hogy tárcaírni olyan nehéz dolog, már az eddigiekből is láthatják, hogy a tárcaíróknak van a legjobb dolga. Mert minden dolognál az első a thema, s ha a thema meg van, meg van a tárca is, habár az is elismert igazság, hogy hamarabb lehet a gyermeknek nevet találni, mint a névnek gyermeket.

Lessük meg a tárcaíróit műhelyében; a mit itt leírok, az tulajdonképen titok, amde mindenki felhasználhatja tárcaírói kompendiumnak, s ha egy kis buzgótságra van, ezek után a legjobb tárcaikat szolgáltathatja a lapoknak. Mint mindenben, a fejlődés az, hogy a bevezetés figyelmet kellő legyen. Barminő körből is választja az ember tárcaját valami szellemes apercu-vel kezdje meg, s már az első sorokban megnyerte az olvasó tetszését.

Például hogyha valami rajzot akar írni a felső körökről, a melyben valamely szerencsétlen szerelemről van szó, akkor a bevezetésnek is már a helyzetnek megfelelének kell lennie.

„Adelgund egyedül ül boudoirjában. A nehéz damaszluggönyök csak egy-egy sugarú bosszújának he az ablakon, melynek tetséti füveglábnak ez a sugar is megörök.

... stb.

Ha pld. a népiéletből veszi rajzának tárgyát, akkor legjobb így kezdeni:

„Vig Ferkót nem hiába mondták a legszebb legénynek a faluban, mert valóban hetedhet órázagon is tud ritkítottá pirjá!

... stb.

Ha komoly tárcaírni akar írni pld. „Az

agy működéséről. — akkor legjobb lesz kezdnie ilyformán:

Az ember kiválságságos organizációja által (túnik ki a többi teremtel) lények között, nem esoda, ha az egy tevékenysége ösüdök óta képezi már a tudósok tanulmányának, kutatásának kétségteletlenül méltó tárgyát. ... stb.

Ha például az egészségről akar tárcaírni, a mi nagyon időszerű, mert mostanában mindig arról beszélnek, akkor legjobb ha negative kezdő a bevezetés, t. i. a bejegészen; például így:

„A statisztikai adatok szomorúan bizonyítják, hogy nálunk átlag több ember hal meg évenként, mint a mennyinek természetes és kedvezőbb viszonyok között meghalni szabad volna. ... stb. Ezt csak úgy kell megkezdnie, ez a thema úgy szólván magamagát írja meg.

Épügy kell negative eljárni, hogyha az udvariaságról akar írni társadalmi szempontból, t. i. a gorombaságon kell kezdnie. De hogy annál kíváncsiabbá tegye az olvasót a következőkre, legjobb, ha úgy kezdi:

„Minő hang?! A művelt lélek is így tud nyugotkozni! stb.

Ha tréfas tárcaírni akar írni, legjobb, ha valami költői idézettel vagy anekdotával kezd, de még jobb, hogyha valahonnan valamely francia közhelyet szemel ki magának. Ez aztán szemet ször. Vagy szűkés esetén Schiller-től, Göthé-től, Shakspeare-től is kérhet, ezeknél az idézetek nagyon okosok. Például azzal kezd Schiller Don Carlos-ból: „Arm in Arm mit dir, so fordr'ich mein Jarhundert in die Schranken. — a mely idézet igen jól illik két réteg ember ajkára, kik az utczán végig botorkálnak, azt hiszik magukról, hogy a világot hódíthatják meg. Vagy pedig Goethétől: „Der gute Mensch in seinen dunkeln Drange ist sich des rechten Weges wohl bewusst. — a mi meg egy

válgyulósok egybezárt képviselői megvitatták, hogy egy iszonyú remlő...
 A gyűlés lefolyásáról a következőket közölhetjük.
 Visseli Gulmann Henrik híj, első délután 4 órákor a gyűlést megnyitván, láthatólag meghatottan, tompa, a megindulás könnyesül elfojtott hangon következő előterjesztést teszi:
 Tekintetes képviselőség! A sors keze nehezen súlyosodott trónra és nemzetre. Ama borzasztó nagy csapás, mely Rudolf! löhérezeg trónörökös várátlan halála folytán az egész birodalmat mely gyászba borítja, fölséges Uralkodónkat, a királyi házat a monarchiát, különösen pedig Magyarországot sújtotta. Ez iszonyú veszteség nyomozást érte minden hazafi szívében a leg-összintőbb, legszorgóbb fájdalom kelti, és mindnyájan megsiratjuk reményeink legszurdább biztosítékának egyikét, mely ő fenégsége gyászos elhunytával fájdalom örökre élünk.

dallamra a segédleltész által az alkalomra szerkesztett következő négyes éneket:

*Kiterítve szép reményünk,
 Ott a bus varaton,
 Visszaadni a magyarnak
 Nincs már semmi hatalom,
 Sápud a hon, ing a nemzet
 Megrendül a korona,
 Vesztes mind, de legvesztettebb
 Te vagy Árpád szent hona.
 A legelső magyar ember
 Legmagyarabb sarja volt,
 Kű szerette népe mindig
 Hódolva ostromolt,
 De kidült haj büszkeségünk
 Egyetlen támaszlopa,
 Sírj magyar, sírj s ne felejtsd
 Ezt a gyász-napot soha.*

Gyász mise után Hazának rendületlenül légy hive óh magyar-nemzeti dal elzenése után a közönség szétoszlott.

A király köszönete.

Népemhez!
 A legsúlyosabb csapás, mely apai szívemet érthette, drága egyetlen fiának pótolhatatlan elvesztése, Engem, Hazámat és hű népeimmel a legmélyebb gyászba borított.
 Bensőmben megrendülve alázatossággal hajlok meg az isteni gondviselés ki nem tűrészhető határára előtti s népeimmel a Mindenhatóhoz könyörgök: Adjon erőt, hogy uralkodói kötelemimnek lelkiismeretes teljesítésében ne lankadjak, hanem követe ugyanazt az irányt, melynek változatlan megtartása ezennél is a jövőre biztosítva van, a közé s a beke á'dásainak megőrzésére irányított folytonos törekvésben bírtam és bizalommal jellesen kitartok.
 Vigaszt nyújtott azon tudat, hogy a legkeserűbb lelki fájdalom e napjaiban népeimnek mindenkor tapasztalt szívelyes részvete környez, s hogy minden oldalról, minden körből, közelből és távolból, városból és faluról e részvetelek oly sokféle és oly annyira megható nyilatkozásait veszem.
 Benső elismeréssel érzem, hogy a kölcsönös szeretet és hűségnek az a köteléke, mely Engem és Hazámat Monarchiám minden népével összeköti, a megpróbáltatás ily nehéz óráiban csak erősödik és megszilárdul s azért szükségét érzem annak, hogy részemről s a Császárné és Királyné, lorrón szeretett Hitvesem valamint mélyen sújtott menyem nevében is a gyászunkon való szeretetteljes részvetelek mindezen nyilvánulását szívem mélyéből megköszönjem.
 Mélyen érzett köszönettel hű népeimmel egyetemben leháskodom az Isten legyelmane segédelméért, a további együttműködéshez egyesülve erővel a haza údvégre.

Kelt Bécsben, 1889. évf. febr. hó 5-én.
FERENCZ JÓZSEF s. k.

A n. kanizsai kir. törvényszék a n. kanizsai kir. ügyészség és a területén levő kir. járásbírók ügyforgalmi és tevékenységi kimutatása az 1888. évben.

V. Letenyei kir. járásbíróság.

A polgári, telekvi és büntügyi iktatóba érkezett beadványok.	
1887. évi hátralék	—
1888. évben érkezett	6624
Összesen	6624
1888. évben elintéztetett	6624
maradt	0.
Közpolgári ügyek.	
1887. évi hátralék	—
1888. évben érkezett	3062
Összesen	3062
Maradt	0.
Telekügyi ügyek.	
1888. évben érkezett	1310
• elintéztetett	1310
maradt	0.
Büntetői ügyek	
1887. évi hátralék	—
1888. évben érkezett	2252
Összesen	2252
maradt	0.
Büntetői vizsgálók.	
1887. évi hátralék	14
1888. évben érkezett	60
Összesen	74
1888. évben befejeztetett	57
maradt	17.
Kihágási ügyek.	
1887. évi hátralék	63
1888. évben érkezett	265
Összesen	328
1888. évben befejeztetett	275
maradt	53.
Büntetői folyók.	
1887. évi hátralék	—
1888. évben érkezett	369
Összesen	369
1888. évben elintéztetett	369
maradt	0.

Elnökségi ügyek.

1887. évi hátralék	—
1888. évben érkezett	265
Összesen	265
1888. évben elintéztetett	265
maradt	0

Városi orvos jelentése.

Dr. Pick Albert városi orvosunk legutóbb igen érdekes statisztikai adatai tartalmazó jelentést terjesztett a városi tanács elé.

A megszívlelésre érdemes jelentés egész terjedelmében így hangzik:

Tekintetes Városi Tanács!

Van szerencsém a tek. városi tanácsnak az 1888. évről szóló tevékenységi jelentés-emel és a statisztikai adatokat azon kérelemmel betérjeszteni, hogy az egészségügyi bizottságnak és a képviselőségnek tudtára hozni méltóztatassék.

Az 1888. év nagyon kedvező volt. Már régtől fogva nem volt oly kedvező az egészségügy, mint 1888-ban. Körjelleg ugy szólván nem volt, csak az időjárás melegebb vagy hidegebb állapota idézett elő betegségeket, de melyek mindig enyhén folytak le. Súlyosabb esetek ritkán fordultak elő. Ragályos betegség kevés volt. Jarvány nem mutatkozott. Ragályos betegség által elhaltak:

Torokgyikban 10. Ronszóli toroklobban 6. Hagymázban 7. Kanyaróban 2. Vörhenyben 6. Horkhuruban 1. Váltólásban 4 és gyermekgyi lázban 2, összesen 38, a mely az elhaltak összegének 0.7 százalékát teszi

1888-ban volt Nagy- és Kis-Kanizsan 492 halott. 213 fi 219 nő.

Januárban meghalt összesen 52. I-Kanizsan 35. I-Kanizsa 17.
Februárban " " " " 45. " " " " 33. " " " " 12.
Márcsiában " " " " 52. " " " " 37. " " " " 15.
Ápriliában " " " " 49. " " " " 37. " " " " 12.
Májusiában " " " " 34. " " " " 22. " " " " 12.
Juniusiában " " " " 50. " " " " 37. " " " " 13.
Juliusiában " " " " 40. " " " " 33. " " " " 7.
Augusztusiában " " " " 33. " " " " 26. " " " " 7.
Szeptemberben " " " " 43. " " " " 34. " " " " 9.
Októberben " " " " 34. " " " " 24. " " " " 10.
Novemberben " " " " 36. " " " " 28. " " " " 8.
Decembertben " " " " 24. " " " " 20. " " " " 4.

Összegezve 492. N. K. 366. K. K. 126
 1888-ban a halottak száma 492. Hozzá teszem a kórházban elhalt kanizsaiakat és pedig:

20 a városi kórházban
 2 az izraelita kórház.
 Összesen 514 a halottak száma.
 Ha a városi lakosok számát 20000-re tesszük: (a mint véleményem szerint lehetős is, minthogy N.-Kanizsának 1200 háza, Kis-Kanizsának 900 háza, összesen 2100 ház van és tudom, hogy minden házban átlag 10 ember lakik) a halálozási arány 2 1/2 %.

A születési viszony következő.
 Született Nagy-Kanizsa városában
 R. kath. 332 fiú. 295 nő.
 Izraelita 47 fiú. 40 nő.
 Ág. vall. 6 fiú. 2 nő.
 Összesen 385 fiú. 337 nő.
 Összeg 722 gyermek.

Összehasonlítva a halottszámot, melybe a két kórház halottjai beszámítók 514 halott van. A születési többlet 208 vagyis 40%-kal több a haláleseteknél.

- A halál oka volt:
- 1) Agybántalom 98 esetben. Ez különösen a kis gyermekeknel fordul elő s ránggöres név alatt ismeretes. A ránggöres a lázat és a többi betegségnél előforduló változásokat képviseli, miert is a halál ok nem tudatván, agybántalomnak tartatik.
  - 2) A világ lakosságát ronító tüdőgörmök 86 esetben.
  - 3) Bélhurut, különösen kis gyermekeknel 50 esetben.
  - 4) Végelgyengülés 40 esetben.
  - 5) Tüdőlob 28 esetben.
  - 6) Szivbaj 18 esetben.
  - 7) Rák 11 esetben.

A D) tábellá, mely minden negyedben felveendő, következő számokat mutat fel:

Az első negyedben 74 fiú, 58 nő, 132 R. kath.
1 " " " " 1 Ág. vall.
1 " " " " 1 Agostai v.
8 " " " " 15 Izr. vall.
83 " " " " 149 halott.
A második negyedben 64 fiú 74 nő 118 R. kath.
1 " " " " 1 Agostai v.
7 " " " " 14 Izraelita v.
72 fiú 61 nő 133 halott.
A harmadik negyedben 54 fiú 45 nő 99 R. kath.
1 " " " " 1 Agostai v.
7 " " " " 16 Izrael. v.
2 fiú 54 nő 116 halott.
A negyedik negyedben 19 fiú 35 nő 84 R. kath.
1 " " " " 1 Izrael. v.
Igy összesen meghaltak
R. kath. 211 fiú 182 nő összesen 393
Ag. vall. 3 fiú " " " összesen 3
Ag. kate. " " " " " összesen 1
Izraelita 29 fiú 26 " " " összesen 55
Összesen 492

A 7 éven aluli meghalt gyermekek száma 263. Összehasonlítva az összes halottakkal: 52 1/2 -ot tesz ki. E nagy számhoz legnagyobb mennyiséggel a törvénytelen gyermekek járulnak.
 Az 1888. évben 60 törvénytelen gyermek lett beírva N.-Kanizsan összegük

nem határozható meg. Intézkedést tettem, hogy a jövő évben ezek számát is kimutathassam. Czélszerűnek tartanám, ha a tek. tanács valamivel segitene ezen szegény elhagyottakat.

A törvénytelen gyermek minden bejelentekor orvosilag megvizsgálatik és lakásuk is megnézetik és az eredmény mégis kedvezőtlen. A fizetés, melyet az anya az apólósszonyok ad, igen csekély, többnyire etetéséll és nem említenek nevelve. Legtöbb esetben talán hanyagság és rossz bánás folytán vesznek el ezen szegény gyermekek.

A himlőoltás az új törvény és hozzá járó utasítás szerint 1888. évben nagy számban végeztetett. Megoltott 299 fi, 268 nő; összesen 567. Ujraoltás történt Nagy- és Kis-Kanizsa minden elemi osztályában s az izraelita iskola osztályaiban, a polgári iskola osztályaiban, a gymnasium 7 osztályaiban és az ipariskolóban. Összege az oltásnak 2293. Ezek mindegyikének bizonyítványt kellett kiállítani. A törvény követelése: minden gyermeket beoltani és 12 évig egyszer újra oltani. A tek. városi tanács daczára, hogy költségbe került, mégis tehénhimlőt szerzett az iskolai oltáshoz. E tekintetben köszönetemet tejezem ki a tek. városi tanácsnak, mert ezen eljárás sokkal jobb és egészségileg biztosabb mint a karból karba vétt anyag; mert a gyermekben daczára hogy megvizsgálatik és egészségesnek találtatik, mégis betegség rejtőzhetik. Orvos törvényszéki esetben bonczoltatott 8, orvos rendőri bonczolás volt 5, öngyilkosság vagy öngyilkossági kísérlet előfordult 8, elmebetegség 8, súlyos testi sértes 27, rendőri vizsgálat csavargó leányoknál az 1000-et túlhaladja.

Lakhatási engedélyért folyamodó 29 volt, 26-nak megengedtetik, 2-nek visszautasították, minthogy mindegyik lakás nedves volt. Elkobozva lett a helybeli piacon 1) 6 darab hal, mint bűzös s így egészségtelen, 2) gomba, mint mérges, 3) egy meternázsa rossz hus, 4) néhány véka egres éretlen volta miatt, 5) egy kosár rossz és bűzös borjúláb. Veszett kutya egy fordult elő; bonczoltatott. Nemi erőszak egy esetben észleltetett. A beadványok minden hóban a tek. városi tanácsnak küldetnek, összesen 12 egy évben. Külön jelentést tettem tavaszkor az árkok tisztogatása iránt különösen a gözfürdő és a Zrinyi utcákat illetőleg. Őszkor jelentést tettem egészségesebb szer beszerzése czéljából, a mi tudomásom szerint teljesegett. A megyei hatóságok küldetik minden hóban 1 jelentés összesen 12. Minden 3 hóban az ugynevezett D) tábellá. Az évi kimutatás egyszer. A szemeses köthártyalórol évenként 2-szer jelentés terjed. Szrecesenkre ezen bemutatás mindig nemleges eredményt mutat.

N.-Kanizsa 1888. január 30.
Dr. Pick Albert
 városi orvos.

Különfélék.

Mély fájdalom és igaz részvét nyilvánult Keszthelyen *Rezső* trónörökösnek halála következtében. A megrendülő halálhíre nemcsak a köz-, hanem a magánépületekre is fekete zászlókat tűztek a lakók. Kedden, a trónörökös temetésekor az iskolákban a tanítás beszünttetett. Az nap d. u. 4—5 óráig zugtak a harangok s az idő alatt az összes üzletek, kávéházak stb. zárva tartattak; este Posner L. butorkereskedő és diszítő kirakutában megható látványt nyújtott a trónörökös arcképe. A trónörökösért gyászszenteni tiszteletet 9-én fog tartatni.

A „Polgári Egylet” közgyűlése, mint minden évben, úgy az idén is febr. 2-án tartattott meg. Ez a nap az alapítás évforduló napja, melyet — habozás nélkül el lehet mondani — évről-évre megerősödötten, megerősödötten ünnepelel ezen társas egyesület. Ez uttal is megint kedvezőbb képet tárt elénk az egylet erkölcsi és anyagi viszonyait illetőleg az élénk részvétellel lefolyt közgyűlés, melynek egyes mozzanatait a következőkben adjuk: 1) dr. Bentzik Ferencz elnök az ülést megnyitván, olvastatott az évi jelentés, mely kiválóan érdekes statisztikai adatot nyújtott a tagok létszámáról szóló részben. Kimutatja t. i. hogy az egyletnek jelenleg 416 rendes és 40 kül tagja van. Az elmúlt év folytatás belepélt 85 rendes és 21 külg. Ev hatalmas szaporulat és, melyet igit természetesen élénk örömmel vett tudomásul a közgyűlés. — 2) A pénztári jelentés az elmúlt évről 6091 forint 12 kraj. bevétellel és 5430 forint 76 kraj. kiadással s így 660 forint 36 kraj. pénztári maradványt tüntetett ki. Ezen kedvező pénztári állapothoz jól hatólag csatlódott, midőn jelentve lett, hogy az egylet ingó vagyonát Guttmann Vilmos kir. tanácsos és Hertelendy Béla országgügyi képviselő egyleti tagok, szívesek voltak szaporítani ajándékokkal. Guttmann Vilmos ur 3 nagy képet, mik a királyi párt és Tisza Kálmán ábrázolják, továbbá 10 db. igen szép játékasztali ajándékozott az egyletnek; Hertelendy Béla pedig Konsulh Lajos nagy hazánknak szép kivitelű arcképeit. Az ajándékozónak a közgyűlés köszönetet sa-

23. A 1908. évi költségvetés mérlege
1908. évi 31. korbán állapított meg. — 4) **Rövidítés** tag, megható szavakkal emlekezett meg az elhunyt trónörököséről és azon mély gyászról, mely halálával a királyhoz mindenkor példásan ragaszkodó magyar nemzetet érte és indítványozta, hogy a közgyűlés a trónörökös elhunytá előtti mély fájdalomérzetét és általános nemzeti gyászban való igaz részvételt jegyzőkönyvében örökítse meg. Az indítvány általános helyesléssel juttatott. 5) A múltévi tisztikar és választmányok tevékenységének után itkos szavazattal új választás eszközölését, melynek eredményét következőkben adjuk: elnök: Dr. Beniczky Ferenc, alelnök: Gutmann Vilmos, titkár: Dr. Tripammer Rezső, ügyész: Simon Gábor, pénztárnok: Knoczer György, háznapj.: Fais Lajos, könyvtárnok: Tóth István; választmányi tagok: Cserecsy Sándor, Somich Lőrincz, Milényi Sándor, Gr. Hugonnay Kálmán, Bogay Ödön, Janky Károly, Hertelendy Béla, Györfly János, Grünhut Henrik, Erdődy Lajos, Varga János, Pühál Ferenc, ifj. Fessehoffer József, Knusz Boldizsár, Verner Ferenc, Lengyel Lajos, Pfaff József, Neusiedler Pál; számvizsgálók: Hüttér Lajos, Fáy János, Tripammer Gyula, Székely Tivadár, Horváth György. Az élénk részvétel mellett lefolyt és csak 1 óra tájban ért véget. Estére nagy társasvacsera és vizálm volt rendezve, mely azonban az általános gyász miatt nem volt megtartható. Mind a mellett, hogy a vendéglős költsége kárba ne vesszen, volt egy kis csendes bankette 87 terítéssel. A közös vacsera teljes csendben, zene és énekösztőlök kizárásával folyt le.

Gépel Gutmann Vilmos kir. tanácsosnak a Brüsszelben tartott világtkiállítás körül szerzett érdemeiért 5 felsege a belgák királya, a belga Lipót-rend lovageresztjét adományozta. Gratulálunk!

A nagykanizsai „Polgári egyeteli hall” júni szombatán február hó 16-án tartatik meg, — a erről a meghívott közönséget, minthogy — az idő rövidsége miatt — új meghívók nem fognak kibocsájtani, lapunk utján értesíti a rendezőség.

Rudolf trónörökös 6 fenségéért a sztróti rom kath. templomban folyó hó 5-én tartattott meg a gyász isteni-tisztelet, melyen részt vett a képviselő testület s előjáróság, a szolgabírói hivatal, az izr. hírközség képviselője, takarékpénztár, m. k. csendőrnég s az önk. tűzoltó egyesület. A templom zsúfoltságig megtelt résztvevőkkel s nem egy szemben csillogott köny, midőn fölhangzott a gyászenek.

Esküvés Dr. Hauser János, a helybéli ügyvédi kar egyik fiatal, kedvelt tagja e hó 9-én vezette oltárhoz a helybéli plebaniában a szolgabírói hivatal, az izr. hírközség képviselője, takarékpénztár, m. k. csendőrnég s az önk. tűzoltó egyesület. A templom zsúfoltságig megtelt résztvevőkkel s nem egy szemben csillogott köny, midőn fölhangzott a gyászenek.

A nagykanizsai izr. nőegylet közgyűlése. Ez szép tevékenységű egyesület. hó 3-án tartá évi rendes közgyűlését, melyen a tagok rendkívül nagy számban jelentek meg. **Vidor Samuél** elnök az ülést megnyitván, üdvözölte a megjelenteket; azután pedig mélyen átértézt szavakkal adott kifejezést az ország gyászra felelő fájdalomának, a megnyitó beszéd ezen részét a jelenlévők álla hallgatás vezig és jegyzőkönyvébe íttattattott. Következett **Székely Tivadár** által nagy gonddal és ügyzettel kidolgozott évi titkári jelentés, melyből adjuk a következőket: Az egyesület a lefolyt évben egy közgyűlést és 12 választmányi ülést tartott. Az elnök és a tagok buzgólkodása folytán a nőegylet vagyona évről évre gyarapodik és jelenleg 6055 forint 71 kr. pedig nem mondhatók, hogy az egyesület szűkmarku, ellenkezőleg a jötekközség olárára szintelenül bőkezűleg Alakozik. A lefolyt évben nem kevesebb mint 1569 forint 81 kr. segélyösszeget fizetett ki és pedig rendszeres havi segélyzésekre 509 forint, beteg és inségeseknek 641 forint 60 kr. — szegénysorsú tanulókkért fizetett 1/2 évi tandíj 75 forint, — szegénysorsú leányok ruházatára 94 forint 21 kr., — kihazasítási segélyek 250 forint. — Az egyesület jelenleg 213 rendes és 19 alapító tagja van. A titkári jelentés a továbbiban éves szavakkal hirdeti a faradhatatlan tevékenységű elnök érdemeit, ki 11 év óta áll az egyesület élén és kit jogosan mondhatunk a szegények védőangyalának, ki mint ilyen nem ismer akadályt nem csüggedést, ha a szegényekről van szó és a közönség áldozatkészégén kívül bizonyosan neki köszönhető városunk legujabb jótékonycsele intézménye is, az oly sok nyomor és inséget enyhítő nép-konyha, melynek életbeléptetéséhez vállás vélekezeti küzöbőség nélkül szellemileg és anyagilag hozzájárultak legjobbjaink, gazdagunk és szerény anyagi helyzetben lévő embertársaink is. A nép-konyháknak ezáltal élénk szellemű következőleg esettél a jelentés: «A szegény, aki megfordult a nép-konyhában örökre áldani fogja annak megteremtőit. A meghatóbbnál meghatóbb jeleneteket tapasztalhatunk és ezeket látva és szívesen tudjuk csak, mily dicső és magasztos eszmét nyert a nép-konyha felállítására általános. Szegény megfordul azokkal, kiknek másképp egy darab kenyér volt ebedjük, feladottnak a jó és isztos ételen, hány szegénynek és hány családnak, ki megosztja kárján és megosztja az ártájjával a jószó falat, a szegénynek, kik eddig éheztek, kelles-

vel falatoznak egy-egy adagot, — szegények kik eddig 10 krajczárért csak épen éhségöket csillapíthatták, ma ezen csekély összegért tisztán, meleg helyen egészséges izletes ebedet esznek és áldják jótételeket. — Ezután a titkár meleg szavakkal búcsút vett az egyesület vezetői és ennek tagjaitól, amennyiben állástól tuhalmozott hivatásszerű ellogalltsága miatt megválni kénytelen. A titkári jelentés zájoss tetszettel fogadtatván, elnök sajnálattal veszi tudomásul Székely ur visszalépését és 7 éven át az egyesület érdekében kifejtett kiváló érdemeiért jegyzőkönyvi köszönet megszavazását indítványozta, mely indítványhoz a közgyűlés egyhanguság hozzájárult. A titkári hivatalt a választmány **Rosenfeld Lajos** ruházta, ki is ezen minőségben már október hó óta működik. A számvizsgáló bizottság jelentése tudomásul vétetvé, ennek valamint a választmányának a felmentvény megadatott. Ezután Grünhut Henrik az egyesület tisztelbeli titkára az elnöke névében **Bischoff Dávidné** urnót Budapestról az izr. nőegylet igazi jóakaróját és lelkes pártfogóját a közgyűlésnek tisztelbeli tagul ajánlotta, mely indítvány általános helyeslést és éljenzéssel kiseretében ellogadott. — Következett az alapszabályok értelmében sorrend szerint kilépő 8 választmányi tag helyett mások, vagy ezek újabb megválasztása. Beadatott összesen 65 szavazat és a többség bizalma a régiéket juttatta ismét a választmányba és pedig kapott: **Ebenspanger Lipótné** 63, **Weiser Józsefné** 61, **Weisz Henrikné** 60, **Lessner Henrikné** 58, **dr. Neumann Edéné** 55, **Rosenfeld Adolfné** 53, **Maschanker Mórné** 52 és **Kürschner Ignác** 35 szavazatot; póttagokká választottak: **Eisler Miksáné**, **dr. Szukitsch Nandorné**, **Bachrach Gyuláné** és **Dr. Rothschild Samuél**. Több tárgy nem lévén a gyűlés bezárott.

Halálozások. **Novák Ferenc**, városi végrehajtó, **Erdősi Novák Luiza**, helybéli tanítóneke édes atya rövid szenvedés után e hó 7-én szívvelhűdés folytán életének 71-évében elhalálozott. Temetése nagy részvétel mellett e hó 8-án délután 4 órakor tartatott meg. — E hó 4-én kísértett az örök nyugalom helyére **Scherz Terézia** asszony, ki e hó 3-án életének 77. évében hosszabb betegség után végegyengülésben meghalt. Az elhunytat nagyszámú család gyászolja. — Béke hamvaira.

Gyászünnepek. A kereskedő itjak önképző egylete e hó 9-én este 1/2 9 órakor gyászünnepeket rendezt **Rudolf trónörökös** emlékére.

Egyházmegyei hírek. Megyes püspök ur **Győre János**, volt keszthelyi segédlelkész és hitoktató a zala sz. iváni plebaniába beiktatta. Az új plebanos állását már el is foglalta. — **Közregi Sándor** veszprémi egyh. megyei áldozat, volt theologiai tanár **Keszthelyre** küldetett segédlelkésznek és hitoktatónak.

Félévi vizsgálatok. A keszthelyi m. kir. gazdasági tanitkezésben az 1888/2. isk. évi félévi vizsgálatok febr. 4-én kezdődtek s febr. hó 23-ig tartanak.

Szép eredmény. A keszthelyi jótékony nőegylet által jan. 26-án rendezett álarozos bál a következő jövedelmet mutatta fel: belépők díjakból bejött 262 forint 50 kr., felülfizetésekéből 41 forint, összesen 303 forint 50 kr. Kiadás 103 forint 50 kr. Tisztajövedelem 200 forint. A felülfizető közt **Unger Alajos** orsz. képviselő 10 forint, id. **Reischl V. Baronyi** I. Hegedűs Béla, **Pap Sándor**, **Ruffe** báró, **Farkas M. 5-5** forinttal szerepelnek.

A perlaki tűzoltó-bál. A perlaki önk. tűzoltó-egyesület a hó 10-én megtartatni szándékolt táncestélyét, tekintettel ama országos gyászra, mely 6 fenségé **Rudolf trónörökös** váralian halála folytán bekövetkezett — e hó 17-re napolta el a választmányt.

Halálozás. **Hertelendy Ferenc** I. tomaji földbirtokos, volt orsz. képviselőt fájdalommal csapás érte, neje, szül. lelkéi és kenyézöi **Farkas Adél**, jan. 31-én, 25 éves korában elhunyt. Temetése az ifju, szép asszonynak i. hó 2-án ment végbe a vidék nagy részvétele mellett. A temetési szertartást **Dr. Dunst F.** keszthelyi apát plebanos végezte fényes segédlettel.

Tíz. Dacára a sok intőpéldának mely mindig felügyelet nélkül hagyják faluhelyeken a kis gyermekeket. Pedig már nem egy embert döntött nagy veszélybe s juttatott koldusbotra az, hogy a kis gyermekeket kellő felügyelet alatt nem tartják. Igy történt január 31-én Zala-Merenyén is, hogy egy felügyelet nélkül játszó 5 éves gyermek valami módon gyufához jutva, a ház körül levő kukoricaszárt meggyújtotta, s ez által olyan tüzet támasztott, hogy 9 ház és több mellék-épület a lángok martalékává lett. Ebből azután amax intő tanulmány is szék áll, hogy nemcsak nyáron, hanem télen is elkelne nek faluhelyeken az ovodák. Már valóban eljött az idők teljessége arra nézve, hogy a kisedóvások ügye törvényhozás útján rendeztesse. Az eddig követelt mód a kisedóvások felállításában és szervezésében alig-alig eredményezett valamit a gyakorlati kivitelben.

Elgázolás. E hó 2-án, **Szalóky**, laznaiki lövővers, elgázolta **Krucssai Bódi Rákóczy-utcai lakosnak Ferencz** nevű 8

éves fiát. Az elgázolás következtében a fiának bal vállcsontja eltörtén, súlyos testi sérítés esete forgott fenn, miért is az ifjú áttételte a kir. törvényszék vizsgálóbíróságához.

A bor hatása. Az erkölcsnemesítő egyesületnek (ha t. i. ilyen is volna városunkban) az idén csupán annyit kellene programjába venni célul, hogy oda fog hatni minden korcsmárosnál, hogy csupán idei s vidékünkbeli bort mérjenek. Ezzel ki volna mondva az általános józanság s ezzel az erkölcsök szelídülése. Csakhogy ez meg a korcsmárosoknak nem járna malomra; azért hát mérük is ám az óbort a miőt virtust kapnak a borozók, olyat, hogy hatástalanok lesz velők szemben minden „m. kir. ész és tapéntat.” Erős virtust szájlta meg **Lackenbacher Ignác** is, **Leitner Ödön**, helybéli korcsmáros borától s midőn a korcsmáta lépő rendőrök elrendelték a zárótól, **Lackenbacher** ellenük szegült s a literes üveget egyik rendőr fejéhez akarta vágni, de a rendőre jele helyett **Ebner** Ferencz nevű órásségédet találta homlokán úgy, hogy azt rögtön elborította a vér. A bortól vadult alyafút a rendőrök letartóztatták s most az eljárás ellene folyamatban van.

Após és vő. A falusi népelet körében utóbbi időben — sajnos — nem ritka eset, hogy a gyengéd családi kötelekek meglazulása következtében véres családi tragediák játszódhatnak le igen igen szomorú vég kimenettel. Csak pár hete, hogy **Cserszeg-Tomajon** egy vő, **Pinter P.** lefötte orozva apósát **Balás Jánost**; mult vasárnap i. hó 3-án **Egeraracsán** fordult elő a fentíhez hasonló tragédia. **Völgyi János** és **veje Vas István** vesztek ott össze és egymásra késsel rontottak szörnyen megszabdallák egymást, úgy annyira, hogy **Vas** a sérüléseket következtében már halott, **Völgyi** pedig haldoklik. A pacsai főszoigabíró táviratilag kért a keszthelyi kir. bíróságtól a helyszínerre vizsgálóbíróit és orvosokat.

Beeset veszti a legválasztékosabb étel is — ha nincs étvágyunk. **Az étvágy gerjesztésére** úgy, mint mindennemű **gyomorbagok** ellen melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe **„Egger díj jutalmazott Szóda-Panzinált.”**

Kaphatók 30 kor eredeti dobozokban **Nagy-Kanizsán**: **Belus Lajos**, **Práger Béla** és **Szörösöky Béla** urak gyógyszerházaiban. **Zala-Egerszegen**: **Unger Domokos** és **Kusztér Sándor** gyógyszerész uraknál.

Közgazdaság.

Diszes és tanulmányos magyar-jegyzék. A tavasz közeledésének legbiztosabb, a lecskéket is megelőző hírnökei: a magkereskedők árjegyzékei már megjelentek. A számos többkevesebb gonddal szerkesztett árjegyzékek közül egy úgy a cég kitűnő hírnevéhez méltóan gondosan összeállított és rendkívül gazdagon illusztrált tartalmával, mint izléses és igen diszes külsejével különösen kiválík. Ez, a nemcsak nálunk országos, hanem a külföldön is legelőnyösebben ismert **Mauthner Ödön** budapesti magkereskedőnek (koronaherczég-utca 18. sz.) 1889-ik évi tavaszi főárjegyzéke, mely a mezőgazdasági, kertészeti és erdészeti magvak egész lexikonját képezi. Nevezett cég nem szokásos száraz árjegyzéket nyújt a gazda és kertészközönségnek hanem költséget nem kimélve, oly növény-tani könyvet, melyből sok hasznos dologról meríthetünk magyarázatot. Kivűnő lametszvényei pedig, melyekkel minden nevezeteseab növénnyt szemlélhetővé tesz, bármely

növény-tani díszműnek is díssere válnának. Az árjegyzékben foglalt számtalan éltelmerő és köszönő irat pedig megcáfálhatatlan bizonyítékul szolgál egyrészt a cég üléstének rendkívül nagy kiterjedéséről, másrészt a cég megbízhatóságáról, magjainak tisztasága és csiraképesége mellett, mely többi tulajdonságokat különben már nem egy kiállítás jürje ismerté el s nyilvánította ki. Igy legutóbb a nagykörűi gazdasági kiállítás jürje is, mely **Mauthner Ödön**nek egy aranyérmét az indokolás szerint, mint „a gazdasági magvak igen megbízható forrásának”, egy másik aranyérmét pedig „felűnő szép veleménymagvak és kerti eszközökért” ítélte meg. A tanulmányos árjegyzék és különösen annak igen számos s más árjegyzékben nem található ujdonságait melegen ajánljuk a földművelő gazda- és kertészközönség figyelmébe. Ismerve a cég előzékenységét, meg vagyunk róla győződve, hogy e költséges árjegyzékét is kívánatra szivesen megküldi ingyen és bérmentve a gazda ék kertészközönségnek.

Irodalmi rovatunk s még más közleményeink térszéké miatt lapunk mai számából kizsuroltak.

Felelős szerkesztő:
V A R G A L A J O S

Nyiltér*)

Francia és angol nyelvtanítás.
Gyakorlati beszélgetés és társalgási tanórákban

francia és angol nyelven
a leggyakorlatibb módszer szerint részesít

J. Blisko
Bövebbei **Fischel F.** könyvkereskedésében.

HIRDETÉSEK.

Tirgram
az a kitűnő újonnan feltalált szer,
melylyel a polóskák végeképen kiirthatók.
Kapható 317 1-8
Ármuth Náchán
fűszeresnél.
Ára üvegenként 20, 40 és 60 kr.

2541/ni 889.

Zalavármegye alispánjától

Pályázati hirdetmény.

Nagy-Kanizsa rendezett tanácsú város közkörházánál 300 forint évi fizetéssel javadalmazott II-od orvosi állásra az 1886. évi XXII. t. cz. 82. §-a alapján ezennel pályázat hirdettetik. A pályázni kívánók felhívhatnak, hogy az 1876. évi XIV. t. cz. 143. és az 1886. évi XXII. t. cz. 73. §-ai értelmében felszerelt folyamodványunk bezárolag folyó hó márczius 4-ig hozzám benyujtani el ne mulasszák, mert a később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Zala-Egerszeg 1889. február 4-én
316 1 - 1
Csertán
Zalavármegye alispánja.

ALAPITTATOTT 1874.

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedő
JÓZSEF FÖHERÉZEG Ő CS. ÉS K. FENSÉGE UDVARI SZÁLLÍTÓJA
Budapest, koronaherczég-utca 18.

A n. é. gazda- és kertészközönség figyelmébe ajánlja
mindennemű
here-, fü-, takarmányrépa-, konyhakerti-, virág- és erdei magvakkal
dúsán ellátott raktárát.
A cég mindama kiállításokon, melyeken részt vett, mindig az első díjjal lett kitüntetve.
A cég főárjegyzéke, mely 164 oldalra terjed és a magyarjegykek közt a legnagyobb és legrossziatezőbb kívánatra ingyen és bérmentve küldeték meg.
Február 1-től május 1-ig az üzleti helyiségek reggeli 7 órától éjfélig után 2 óráig nyitndk és így minden rendelés még bárkante napján vétetik elintézte alá.
316 1-10

A Nagy-kanizsai Bankegyesület Részvény-Társaság

f. 1889. évi márczius 3-án d. u. 3 órakor

saját helyiségében
tizenötödik évi

RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

tartandja, melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

- Üzleti jelentés; a számadások és mérleg jóváhagyása a felügyelő bizottság jelentése alapján.
- Az osztalék meghatározása.
- Az igazgató tanács választás utáni kiegészítése az alapszabályok 15. §-ának figyelembe tartása mellett. (Ez alkalommal sorrend szerint kilépnek: Ebenspanger Lipót és Stern I. Mór urak.)
- A felügyelő bizottság megválasztása.
- Egyéb alapszabályszerűleg bejelentett indítvány tárgyalása.

Azon tisztelt részvényes urak, kik a közgyűlésen szavazati jogukat érvényesíteni óhajtják, az alapszabályok 35. §-ához képest felhívotnak, miszerint még le nem járt szelvényekkel ellátott részvényeiket f. évi február hó 22-től egész márczius 2-áig terjedő időközben az egyesületi pénztárnál letéteményezzék.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1889. február 1.

313 2-3

Az igazgató-tanács.

Az első osztrak

Ajtó-, ablak- és szobatalaj-gyári

társaság

Bécs

IV. Heumühlgasse Nr. 13, alapított

1817.

MARKERT M. vezetésével

ajánlja nagy áruraktárát kész ajtókból és ablakokból lakatosmunkával együtt, valamint puha hajópadozat és tölgyfából való amerikai csereszékes- és parquette padozatoknak.

A gyár úgy száraz faanyagok nagy raktáránál mint kész áruinak készleténél fogva azon helyzetben van, hogy bármily szükségletet a legrövidebb idő alatt kielégíthet. A gyár azonkívül kapuzatokat, kazárnyák, kórházak, iskolák irodák stb. stb. berendezéseit rakládákat minden nagyságban, a gép által előállítandó mindennemű fa munkákat a kívánt rajzok és minták után elvállal.

Farugony-matrácok ára 6 frt.

171 20-26

Minos többé fogfájás! Könnyen vérsó beteg és gyuladt foghúst gyógyít és erősíti, a fogkövet eltávolítja és képsődését megátalja; a szájbűzt azonnal megszünteti naponta használatnál csak és kir. udvari fogorvos és udvari szállító, valódi

DR. POPP világ-hírű Anatherin szájvize

kétszer oly nagy palackokban mint eddig.

Ezzel egyidejűleg alkalmazandó

- Dr. POPP fogpasztája** mely a fogakat folyton egészséges és szép állapotban tartja.
Dr. POPP Anatherin fogpasztája mely a legjobb és legfinomabb szor a foga tisztán tartására és a foghús megerősítésére.
Dr. POPP fogpora ragyogó fehérségű fogakat kölcsönöz annakül, hogy mint más fogporok a fogak zománcját megsértse.
Dr. POPP növényzappana a legjobb grógy-piperó-zappana, mindenemü bőrkütsék ellen és különösen fűrdőkütsék ellen.
Dr. POPP NAPRAFORGÓ VÉNUS (szappan) (nem gliceri-) A legújabb és a legfinomabb divatszappan pipere szappanok. A bőrt lágyítja és tisztítja.
Árak: Anatherin-szájvize 50 kr., 1 frt és 1 frt 40 kr., Anatherin fogpaszta 100 kr., 1 frt 20 kr., Aromatikus fogpaszta 30 kr., Fogpor dobozban 50 kr., Növényzappana 30 kr., Napraforgó-szappan 40 kr., Venus szappan 50 kr. E cserekek kaphatók: Nagy-Kanizsán: Balus L., Prager B. gyógyszerészeknél és Rosenfeld A., Sommer I., Marton és Huber, Bachrach L. H. kereskedőknél.

Elismerések.

Hogy dr. Popp J. G. udvari fogorvos Anatherin-szájvize házasnál mindenkor a legnagyobb sikerrel lés használatba, ezzel igazolom.

Kézék.

Malyjeac Péter s. k. alispán.

T. ur! Én már több év óta használom az ön méltán híres Anatherin-szájvize és a legjobb sikerrel, hanem az annyira meggyőzték hogy egyszeren babba fordultak, hogy postaküldvéssel nekem 4 üveg Anatherin-szájvize és 2 skatulya fogport küldeni.

Dr. Michletz Lajos, jársorvos Szevádrón.

Van azonban még egy dolog, hogy Anatherin-szájvize a legjobb fog- és szájhajjal a legjobb általános alkalmasság és állandó használatra ajánlom.

Nagy-Miklós.

Dr. Fetter J.

A magy. kir. államvasutak gépgyára

legújabb szerkezetű és minden tekintetben felülmulhatlan

gyakorlatilag legjobbnak bizonyult

6-8- és 10 löerojú locomobiljait

(a., szén- és szalmaűtésre, valamint

48- 54- és 60- széles vaskeretű gőzcséplőgépeit

kedvező feltételek mellett ajánlja

Fehér Miklós

a m. kir. Államvasutak gépgyárának vezér-ügynöke

Budapest, Üllői út 25. sz. „Köztelek.”

287 6-10

♦♦♦ Egy jó könyv. ♦♦♦

..... A küldött könyv útmutatásai ugyan rövidék és vélesek, de mintha csak a gyakorlati használatra termettek volna; nekem és családomnak a legkülönbözőbb betegségek esetekben igen kiváló szolgálásokat tettek. Így és hasonlóképen hangoznak a köszönőiratok, melyeket Richter kiadó-intézete „A Betegbarát” című, rajzokkal ellátott könyvet elküldéseért majdnem naponként kap. Mint az s hoz nyomatott s a szerencsésen meggyógyítottakról származó értesítések tanúsítják, az abban foglalt tanácsok követése által még oly beteg is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben hosszú évek tapasztalatainak eredményei vannak letve, megérdemli a legkomolyabb figyelembevételt minden beteg részéről, bármi bajban is szenvedjen. Ki e becses könyvet megszerezni óhajtja, az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarátot” és pontos címűt s címzésre a levelező lapot Richter kiadó-intézetébe Lipcsében. — A megküldés ingyen történik.

500 év óta híres valódi
Szt. Jakab gyomorcsöppök

Felülmulhatlan gyomor- és bélkathartusnál, gyomorgyulladás, gyomorgyengeség, köhögés, gyomorgyengeség, rossz emésztés, savanyú felbővenés, máj- és vesebajoknál, éjszakai széklet, Bővelhet a minden betegség mellékelt prospektusban. — Kapható a gyógyszerárakban a. üveg 60 kr. vagy üveg 1 frt 20 kr. — Főraktár Török József Gyógyszerár Budapest, Bay Ruzsa gyógyszerész Székesfehérvárott. Pápócza István és Gábel Kálmán gyógyszer. Pécsen. 184 9-13

Szerkesztőség:
Bathányi és Klárhidy-utca székén
A leírású és lap számlái részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal: Városház-utca 1.
Szerkesztői levelek csak lezártnak fogadjatnak el.

Kiszámlázás vissza nem küldetnek.

ZALÁ

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Zalamegyei ügyvédegylet, a Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, Bankegyesület az Alsó-muraközi takarékpénztár részvénytársaság és önsz. szövetk hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	5 frt - kr.
Félévre	3 - 50 -
Nagyfélévre	1 - 25 -

Hirdetéseket juttatvaon szándékoznak.

Árverési és egyéb hivatalos közlönyöknek 30 kr. költségjén felel 100 szögig 1 frt. annál minden szögért egy fél kr.

Nyitlár petitsora 10 kr.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Igazuk van-e?

A társadalmi tudományokkal foglalkozó emberek tele töltik panaszaikkal a levegőt, korunk romlása miatt. Azt állítják, hogy az emberi nem létezés óta, vagy általában azóta, mióta az emberek rendezett társadalmakban együtt élnek, maga a társadalom soha sem volt oly korrumpált, a süllyedésnek annyi bizonyos jelét sohasem lehetett észrevenni rajta, s kimaradhatatlan dissolutiójára sohasem lehetett oly biztosan következtetni. Szemére lobbantják a társadalomnak tehetetlen élvezetvágyát, erkölcsi fogyatkozását, az élet nem becülését, a miért az élet oly olcsó, s az öngyilkosságok száma napról-napra szaporodik, s mit a szilárd erkölcsi meggyőződés hiányának és fogyatkozásának tulajdonítanak. Szemére lobbantják, hogy az eszményiért lelkesedni nem tud, hogy durva materializmus és érzéki-jelleg jellemzi a kort, a társadalom minden rétegét; hogy önzés, haszonlesés, a legpiszkosabb önzérek uralkodnak az embereket, hogy napról napra fogy benne a nemesebb és jobb iránti érzék; hogy minden ember magának kíván élni, hogy egyáltalában a társadalmi erények sajnálatos módon veszendőben vannak, s ennek végökül azt állítják fel, hogy a kor vallástalan, s mivel vallástalan azért erkölcsötlen is, s mivel erkölcsötlen kipuztult, kihall belőle minden nemesebb érzés, s hogy ezért vannak pusztulóban a családi erények is. A gyermekek nem szeretik szüleiket, nem viseltetnek irányukban azaz a hálával, a melylyel irántuk viseltetni kellene stb. stb.

Valjon igazuk van-e azoknak, kik így beszélnek?

Menjünk vissza körülbelül egy századdal s lássuk, miként ítélték meg akkor a civilizált társadalmat?

Azt mondja az elmúlt kornak egyik jeles ismerője: A létünk türelhetlensége és vigasztalansága iránti panasz sohasem volt általánosabb, mint a jelen civilizált időkben. A világréz története egész láncolata a lágadásoknak, államfelforgatásoknak, polgári háborúknak és népforgatásoknak. A szegények, a gonosztevők, a kétségbeesett öngyilkosoknak száma napról-napra szaporodik. Egész serege a különben ismeretlen betegségeknek terjedez és megrontja az egészséget. Az örömet rontó szenvedélyek száma mind fájdalmasabb terjed szét a polgári társadalom minden ereiben. Az értelemnek általánosabb kiképzésével, kiművelésével az érzékenység élesebbé válik, s az érzéki szükségletek egész sokaságát érzik, melyek szorítanak és kínosnak és kielégítésre várnak, melyeket a barbár vagy a vad nem ismernek.

E szomorú állapotnak eredetét majd a megelőző félműveltek becsavagyó hajszájában keresik, majd a hitélet fogyatkozásában, majd az elavult állami intézményeknek a jelen művelt élethez való hamis viszonyában keresik; majd a felvilágosodásban, majd általában a felsőbb és alsóbb rendűek erkölcsi romlottságában. A nyilvános romlásnak esen és más folyamán azonban egy közös forrásból származnak. A jobbnak tudása, az erkölcsnek és kötelességnek megismerése mellett, a szellemi tevékenységnek áldat-

lan iránya az állati élet szolgálatában, az értelem művelése az anyagi érdekek cseljében, a tudomány, művészet és iparunk előbbre vitele az érzéki élvezet gyarapítása és finomítása érdekében. A tömeg szelleme a vágyaknak dobhatik rabszolgául; az ember teljes önzéssel a legelmésőbb, a legravaszabb, legművészebb állattal neveltetik. Ez az önzés, mely csak önmagának keres és saját jólétének, pénzsoványágának, hatalmi vágyának a családok és a haza jólétét, az emberiség magasabb érdekeit feláldozza és porba tiporja; ez dül a polgári életrendjében, az iskolákban és egyházakban, az állami szolgálatban és jótékonyági intézetekben, az iparban, önmagának keresve élelmet falánkságának kielégítésére. Az egyszerű életösszönök feligatása a természetellenesből a második természetet teremti; s a nélkülözhető élvezetet nélkülözhetetlen szükségletté teszi.

A kultúra egy fokán sem tért el a nép a természetes életmód egyszerűségétől, mint civilizációjának fokán. Valamikor csak egyes nagy városokban volt feltalálható a fénytűzés, a csifra bűn, a különféle betegség. Ezek most már mezővárosokban és falvakban is feltalálhatók.

Iskolákat állítanak, hogy a fiatal nemzedék az ismeretekben és ügyességekben kiképeztesse, hogy minden téren szerencsésjét megállapíthassa; szárazon és a vizen, a műhelyekben és törvényszéki termekben, a katedrákon és szőszéken, a tollal és karddal. De tanítás és példa által sok hamis fogalom oltatik az ifjúságba, s a tisztelt több mint az erény; az életmód többre becültetik az életnél; az előjog többre a jognál, a cím többre a való érdemnél, az áltatás az önismeretnél.

Ime egy hang az elmúlt korból, mintha csak korunkat festené, a mint az erkölcsbírák azt szokták tenni.

Hol az igazság?

Azt lehetne felelni rá: itt is, ott is; de azt is: itt sem, ott sem.

A társadalom sohasem elégitette, de nem is elégítette ki az erkölcsbírákat; ha jön is valaki, ki az érem másik oldalát mutatja, az egészen más képét fogja nyújtani a társadalomnak; de ennek is csak feltételelesen lesz igaza. Mert a társadalom tökélesedése utján két szélsőség között halad; de a mint egyrészt bizonyos, hogy halad, másrészt az is bizonyos, hogy minden korban az embertől el nem választható ugyanazon gyarlóságokat mutatta ugyanazon erények mellett. A legromlottabb korban is voltak emberek, kik kortársai-ki nál jobbak voltak, s a legjobb korban (a miről különben a kulturtörténet nem tud mondani semmit) lehettek emberek kik igen rosszak voltak. Mert az emberi társadalomnak a jó és rossz ellentéte sohasem fog megszűnni, s a mint ez sok bajnak és nyomorúságnak forrása, úgy egyuttal minden áldásnak okozója az emberi társadalomban.

Zalavármegye a trónörökösért.

Mint lapunk múlt számában már jeleztek Zalamegye közönségének rendkívüli közgyűlése e hó 9-én folyt le. Szentesi Benő főispán 10 órákor jelent meg gyűlés-nyitással a megyeház termében s mélyen megindult hangon tartalmilag és alakilag remek beszéddel nyitotta meg a rendkívüli közgyűlést, melynek végén a közgyűlés

annak elhatározására kéri, hogy Zalavármegye jegyzőkönyvében megörökítse s benső mely részvétét azon fájdalomban, mely koronás Királyunk s Királynéknak Ő Felsegeit egyetlen fiuk — Rezső trónörökös elhunytá által érte, és részvételenek hódoló feliratban kifejezést a magyar kir. kormány elnöke utján Ő Felsegek trónjához eljuttassa és végre, hogy az elhunyt trónörökös lelki üdvéért Istenhez gyászmisét szolgáltatván, abban a közgyűlés testületileg részt vegyen.

A közgyűlés felállva hallgatta végig a főispán Ő méltósága szavait s indítványát egyhangulag elfogadva, valamint a Gözöny László főjegyző ur által készített s a megye részvétét tolmácsoló hódoló feliratot, mely magában is egy kis mestermű, osztatlan helyesírással megadva vége, -- a közgyűlés bezárta után testületileg a plébánia templomba ment, hol a gyászmisét az örszemes polgári és katonai hatóságok, testületek s egyetlek jelenlétében Balaton József zalaegerszegi esperes plébános fényes segédlettel tartotta meg. A gyásznapély könyoly fenségével méltó volt a nagy halott emlékéhez.

A hódoló felirat következőleg hangzik: Felseges Császárs és Apostoli király! Legkegyelmesebb Urunk!

Fájdalomba merülve áll Felseged hű magyar népe a trón szármányánál.

A legjobb, a legszeretettebb Király mélységes bánatával egyesül népeinek gyászja és fájdalma.

A kit Felseged népeinek boldogítására nevelt a reményteljes fejlődését az alyai szív gyönyörrel kísérte s aki a hozzá fűzött reményeket, gazdagon beválva Felseges szülőinek és egy hatalmas birodalom népeinek örömévé és büszkeségévé vált: Rudolf trónörökös Ő Felsege nincs többé! Elkölözött ifjúnk, elvitte magával a Felseges szülők örömeit, a népek reményét visszahozhatatlanul mindörökké.

Ezredéves multunk határában bizalommal tekintettünk a jövőbe, mert lelkünkben szilárdul élt a hit, hogy a Megdicőült, Felseges királyunk magasztos uralkodói erényeinek is örökösé leendő és most vendök ezen reményét a sir rejti sötét ölében s csak a fájó emlék maradt lenni a szívünkben, melytől sajogni soha meg nem szűnik.

Ki mérhető meg Felseges királyunk és Felseges király asszonyunknak, a gyeméden szerető Atya és Anyának fájdalmát? E fájdalom oly nagy, oly véghetetlen, hogy a részvét vigasztalólag közelíteni sem mer, és csak a Mindenható Istenhez esedezünk forró imáinkkal, hogy adjon erőt Felsegeteknek a megpróbáltatás győrelmeinek elviselésére s végtelen jószágával és bölcsességével enyhítse szívük súlyos bánatát.

Mi pedig a gyász é komor napjaiban Felseges Királyunkhoz emeljük tekintetünket. Felkent fejére az ég Urának áldását kérjük, hogy legyen továbbra is hitünk világitó oszlopa, reményünk horgonya és dicő uralkodásának alyai gondjait tegye könnyűvé népeinek törhetlen bússége és lángoló szeretete.

A király Budapesten.

A vidéki sajtónak nem kevésbé kötelessége, mint a fővárosinak, regisztrálni azon fontosabb mozzanatokat, melyek a nemzet életében előfordulnak. S habár olvasóink eddig már értesültek Ő felsege a királynak, a felseges királynéknak és Valéria főhercegnő Ő felsegeinek budapesti fogadtatásának részleteiről, melyeket itt ismételnem nem akarunk, azon kötelezettség elől nem térhetünk ki, hogy itt röviden ne regisztráljuk, hogy egy a főrendiház a képviselőház, valamint a főváros részéről e hó 13-án küldöttségek jártak Ő felsege előtt részvétüket kifejezendők a királyi házat ért nagy veszteség fölött, -- s ne közüljük azon válaszokat melyeket Ő felsege a küldöttségek szónokainak beszédeire mondott.

Az egyes küldöttségek szónokai a legmelegebb legőszintébb alttalvalói hódolat hangján tolmácsolták a nemzet mély és őszinte részvétét a királyi ház fájdalmában.

Az ünnepélyes fogadtatásról a következőket regisztráljuk:

Ő felsege a király szerdán délután egy órákor fogadta a főrendiház és a képviselőház elnökeiket s a fővárosi küldöttséget. A főrendiház elnöke b. Vay Miklós beteg lévén, Seldy József koronőr, a főrendiház másodelőnöke jelent meg. A képviselőház részéről Pichy Tamás elnök és gr. Csáky László alelnök tisztelték, a fővárost pedig Ráth Károly főpolgármester, Kammermayer Károly polgármester és Gerlóczy Károly alpolgármester képviselték.

Seldy József főrendiházi másodelőnök beszédére Ő felsege következőleg válaszolt: Legbensőbb köszönettel fogadom a főrendiháznak őszinte részvételmét, melyeket ön imént kifejezett. Fájdalommal telt szívem csak a Mindenhatóba vetett bizalmam, imádtott hitvésem, a királyné részéről tapasztalt erős támasz s népeim szives és valóban megható részvéte által találhat vigaszt és újabb erőt fejedelmi kötelemim teljesítésére. Reményem és elvárom, hogy e feladatomat Magyarország őszinte hagyományos hűséggel ezental is könnyíteni és azandékaim valótlását a monarchia érdekében jövőre is támogatni fogják.

Pichy Tamás képviselőházi elnök beszédére Ő felsege a következőket válaszolta:

Mélyen meghatva még azon súlyos csapástól, mely alyai szívemet és a monarchiát érte, őszintén köszönöm a képviselőház szives részvételének tolmácsolását. Isten segítségével nem fogok lankadni kötelemim teljesítésében és elvárom, hogy kedvelt Magyarországon képviselőháza is e válságos időben a helyzet követelményeinek megfelelő bölös és higgadt felfogással támogatni fogja bizalmait és kormányomat, mely teljes bizalmat bírja, mindnyájunk közös érdekében a haza s a monarchia javára.

Ráth Károly főpolgármester beszédére a következő választ adta Ő felsege:

Őszinte köszönettel fogadom a fővárosi hatósága meleg részvételének önök által tolmácsolott nyilatkozatát és remélem, hogy e gyászos hetekben, melyeket én és a királyné itt töltöni azandékozunk fájdalomunk enyhítésére, a főváros magatartása által tanúsítani fogja mindenkor hű ragaszkodását.

A nagy-kanizsai takarékpénztár XLIV. évi rendes közgyűlése.

I. Az igazgatóság évi jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

Bár oly kellemes helyzetben vagyunk, hogy a lefolyt évi, gazdasági, pénzügyi valamint politikai viszonyok változó, sok tekintetben nyomozható volt dacára is, egy minden tekintetben kedvező mérlegelteszhetünk a t. közgyűlés elé, és az előző évi mérleg adataival összehasonlítva, jelen mérlegünkben könnyen felüljük üzletünkünk fokozatos részben tetemes gyarapodását, mégis jelentésünkben annak részletes ismertetését kívánjuk eszközölni.

Az intézet folytonos gyarapodásából önkényl folyik a forgalom emelkedése, mely a lefolyt évben különösen nagy mérvet öltött, egyszerűs mind az előző évinél nagyobb nyereleményi eredményezett.

Jóllehe: már kizárólag az üzletből származó eredmény is meghaladja az 1887-ik évit, azonban a mérlegben kibünetelt nyereleményösszeg részben az értékpapírok eladásából származik, ezt bővebben az értékpapírok rovatánál fogjuk ismertetni.

Áttérve üzletünk forgalmára illetve az egyes üzletágak felsorolására, a legnagyobb változást betételeinknél találjuk a mennyiben azok állománya tetemesen emelkedett, az is az év folyamán betételeit 686 arany 2780 lrt 1,470,975 lrt 88 kr., visszafizetett 366 arany 95 lrt 1,098,596 lrt 62 kr. tehát 320 arany 2645 lrt 373,379 lrt 26 krral emelkedett betétünk állománya, mely jelen-

1893. évi arany 7940 frk és 2.422.002 frt

Betéteink szept. tetemes emelkedésében... 600 ezer forintot meghaladó összeget fizetünk...

Betéteink állományának ily tetemes emelkedése, valamint az, hogy az előző sorokban jelzett igényeknek megfelelően...

Kamatközlőg elhelyezve levő tőkeink közül első sorban jelzőlog kölcsönöket emlíjük...

Válto tárczánk az előző évhez képest 161,310 frt 01 kr. emelkedést tüntet fel...

Értékpapírjaink névértékénél alig talánunk elterést; az állomány csakis 2600 frt gyarapodást mutat...

Ismeretes a t. közgyűlés előtt, hogy az 1887-ik évi zárlat alkalmával fennforgott kedvezőtlen politikai viszonyok folytán...

Mi ezen alacsony árkeletet a jelen mérlegben is érintetlenül hagytuk, egyedül a 80 frt árkelettel felvéve volt 5% magyar papírjárdékból még meglevő 238.000 frtot...

Az állampapíroknak fennjelzett tetemes árcsökkenése alkalmával azt láttuk, miként a záloglevelek árkelete nem szenvedett a kedvezőtlen politikai viszonyok behatása alatt...

A jelzett 240,000 frt 5%-os magyar papírjárdék eladásából származott nyerevényből a záloglevelek leírására még szükségelt összeg levonása után maradt 17461 frt 54 kr. ezzel együtt az évi tiszta nyerevény az igazgatósági jutek levonása után 34 arany, 230 frank 44147 frt 42 krt tesz.

Mindenek előtt a külön tartalék alapra mely jelenleg 10000 frt 16000 frt, helyettesítendő ezeket 25000 frtot tesz.

Összesen részvényenkint 45 forintot tesz 600 db részvény után 27000 forintot fizetünk.

Városi jótékony és közhasznú célokra a. m.:

A szokásos és a t. közgyűlés elé terjesztendő jegyzékben foglalt városi köz és jótékony célokra 1000 frt adományoztassék.

Végül a fennmaradó 34 arany 230 frank 147 frt 42 kr. pedig a már 6376 frt 27 krt felzaporodott Városi közhasznú és közmívelődés czélú alap gyarapítására helyeztessék vissza.

Megjegyezzük még miként tartalékalkapunk értékpapírjainak kamatai által ez év folytatában 2693 frt 26 krtal gyarapodott, jelenleg 57991 frt 52 kr, a nyugdíj alap szinte értékpapírjai kamatai által 1197 frttal szaporodva 26870 frt 92 krt tesz. Ezek szerint alapjaink ez évben 19890 frt 26 kr gyarapodást tüntetnek fel.

Zárva jelentésünket kerjük a t. közgyűlést, miként az osztalékot részvényenkint 45 frtban megállapítani, a jelentésünkben foglalt felosztási tervet elfogadni és nekünk valamint a felügyelő bizottságnak a lefolyt évi üzletvezetési-re vonatkozólag a felmentvényt megadni kegyeskedjék.

Az igazgatóság.

II. Jegyzőkönyv.

felvéve Nagy-Kanizsán, 1889. február hó 5-én a Nagy-Kanizsai lakareképzési részvény társaság XLIV ik évi rendes közgyűléséről.

Jelenlévők: Jaáki Tóth Lajos igazgatósági elnök elnöklété alatt, G.-ei Guzmán Henrik igazg. II.-od elnök, Tripammer Gyula jegyzőkönyvvezető, Babochay György, Blau Pál, Blau Lajos, Broch Adolf, Danneberg Jakab, Ebenspanger Lipót, Ebenspanger Leo, Eisinger Henrik, Engländer Lajos, Eperjessy Sándor, Dr. Fárnek László, id. Fesselhofer József, Fischel Pál, Garai Benő, Gelsei Guzmán Vilmos, Grünhut Alfred, Grünhut Henrik, Halphen Mór, Dr. Hauser János, Heimler József, Juhász György, Knorcz Frigyes, Klein Illés, Löwinger Ignác, Löwy Adolf, Mantuanó József, Maschanzker Mór, Mayerhoffer Sándor, Nucsecz József, Ploszner Ignác, Práger Béla, Dr. Pick Albert, Rosenfeld Adolf, Dr. Rothschild Jakab, Dr. Rätz Kálmán, Scherz Albert, Strem Vilmos, Stern I. M., Sommer Sándor, Sommer Ignác, Dr. Szukits Nándor, Stirling Sándor, Unger Ullmann Elek, Vagner Károly, Vidor Samu, Wallenstein Frigyes, Weissmaier Mór és Welisch Lajos, számszerint 51 részvényes kik 401 darab részvényt képviselnek.

I. Tóth Lajos elnök üdömmel üdvözlö egy újabb év leforgása után a szép számban összegyűlt részvényeseket, kik a mai közgyűlésen megjelenni szivesek voltak, gyakorlándó azon jogokat, melyeket a törvény részükre biztosít és a melyeknek gyakorlása által az intézet iránti érdeklődésükről tesznek tanúságot. A részvényeseknek határozat képes számban jelenlétét konstatálva a gyűlést megnyitottnak jelenti ki.

A lefolyt üzletét ismertetését az igazgató választmány évi jelentése magában foglalván, elnök felkéri a közgyűlést, miként a felolvasásra jutó jelentést figyelemmel kísérni és az abban foglalt javaslatot valamint felosztási tervét felett határozatot hozni kegyeskedjék.

Jelen jegyzőkönyv hitelesítésére Garai Benő és Nucsecz József urakat kéri fel, egyben a tárgysorozat 4 pontja értelmében megjelendő választáshoz, a közgyűlés hozzájárulásával a szavazat azedő bizottságot kijelöli, illetve Ebenspanger Leo, Fischel Pál, Juhász György, Dr. Rothschild Jakab, Sommer Ignác és Vidor Samu urakat felkéri.

II. Felolvastatik az igazgatóságnak/ alatt csatolt jelentése a lefolyt évi üzletről, ezzel kapcsolatban a felügyelő-bizottság jelentése, mely tanúságot tesz arról, hogy az évi ügy és számvitel különösen ellenőrzött és hogy a szabályszerűen vezetett könyvek alapján készült zámmerleg a valódii helyzetnek hiven megfelel, kérve ezek alapján a lefolyt évi ügy és számvitelre vonatkozólag ugy saját valamint az igazgató választmány részére is a felmentvény megadását.

III. A bemutatott zámmerleg szerint az igazgató választmány jelentésében kitéjtett okokból, az értékpapírokból eredő nyerevényből, a közgyűlés jóváhagyásának reményében 16,000 frt a külön tartalék alapra helyezettett vissza, így a mérleg két utolsó tétele

a) már megadózott hátsér-jövedelem 5900 ft29 b) nyerevényegyenleg 34 ar. 230 frk 22247 ft 13 34 ar 230 frk 25147 ft 42 áll rendelkezésre, mely összes felosztásra nézve az igazgatóság következőket ajánlja. Részvényenkint osztalékul 45 forintot tesz 600 db részvény után 27000 forintot fizetünk.

Városi jótékony és közhasznú célokra a. m.:

- 1. a gymnasiumi múzeumra 20 frt. 2. a polgári iskola czéljaira 20 3. a községi iskola czéljaira 140 4. a szegény-sorsu növendékei ruházására 60 5. az izraelita iskola czéljaira 140 6. az szegény-sorsu növendékei ruházására 60 7. az izraelita kórházra 70 8. keresztény házi szegényeknek 160 9. izraelita házi szegényeknek 160 10. az iparossegédek betegsegélyző egyletének 20 11. a kisdiednevelő egyesület javára 20 12. az önk. tüzoltó egylet javára 50 13. a betegsegélyző egylet javára 30 14. a helybeli népkonyha javára 25 15. a n.-kanizsai vörös-kereszt-egylet javára 25

összesen 1000 frt adományoztassék.

A fennmaradó 34 arany 230 frank és 147 frt 42 kr. pedig az általunk létesített Városi közhasznú és közmívelődés czélú alap gyarapítására fordítassék.

A mérlegből kitűnik még, hogy a tartalékalkap 2693 frt 26 krtal, a nyugdíjalap pedig 1197 frttal gyarapodott értékpapírjainak kamatai által.

A közgyűlés az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentését meglegedéssel veszi tudomásu, jóváhagyja a külön tartalékalkapnak 26000 frtra történt szaporítását, az osztalékot részvényenkint negyvenöt forintban alapítja meg és a lefolyt 1888-ik évi ügyvitelre vonatkozólag ugy az igazgató választmány mint a felügyelő bizottságnak a felmentvényt egyhanguan megadja.

IV. A tárgysorozat 4-ik pontja értelmében a kisorsolt 10 és elhalt 2 igazgatósági tag, valamint a 3 tagból álló felügyelő bizottság helyett újjak esetleg azok ismét megválasztása következn, elnök felkéri a már kijelölt szavazatszedő bizottságot működésük megkezdésére, felügyesztvén a gyűlést a választás tartására.

A választás megejtétvén Vidor Samu ur az újból megnyitott közgyűlésnek következő választási eredményt jelenti.

- Beadatolt összesen 349 szavazat. Ebből nyertek: mint igazgatósági tagok 3 évi időtartamra 1. Ebenspanger Lipót 349 szavazatot, 2. Blau Pál 341 3. Blau Lajos 340 4. Garai Benő 333 5. Rosenfeld Adolf 324 6. id. Fesselhofer József 304 7. Grünhut Henrik 297 8. Eisinger Henrik 292 9. Rosenfeld Sándor 292 10. Babochay György 270 mint igazgatósági tag 2 évi időtartamra 1. Práger Béla 268 szavazatot mint igazgatósági tag 1 évi időtartamra 1. Löwy Adolf 203 szavazatot mint igazgatósági póttagok 1. Tauber Alajos 181 szavazatot 2. Stirling Sándor 163 3. Klein Illés 97 mint felügyelő bizottsági tagok 1 évi időtartamra 1. Juhász György 344 szavazatot 2. Welisch Lajos 300 3. Engländer Lajos 265 mint felügyelő bizottsági póttag 1. Heimler József 136 szavazatot mely eredmény tudomásul vétetik.

V. A tárgysorozat 5 ik pontját netáni indítványok képezvén, elnök felhívja a jelenlévőket esetleges indítványaik megjelölésére; indítvány tételre azonban ki sem jelentkezett, elnök a tárgysorozatot kimerítettnek és a gyűlést befejezetnek jelenti ki.

Miről jelen jegyzőkönyv felvételük és aláíratik. K. m. l. Tripammer Gyula s. k. Tóth Lajos s. k. jegyzőkönyv vezető igazgatósági elnök Jelen jegyzőkönyv hiteleül: Garai Benő s. k. Nucsecz József s. k.

Különfélek.

Tuboly Victor költeményel kiadása — a még folyton beérkező tömeges megrendelések miatt, a nyomataudó példányok mennyisége megállapítható nem volt, miáltal is a mű megjelenése némi halasztást szenvedett. Most azonban a mű sajtó alatt van és a nyomdai munkálatok serényen folynak, ugy hogy március hó folyamán okvetlenül elkészül és a t. megrendelőknek kézbesítetik illetve postán megküldetik. Megrendelések a kedvezmény árban (fűzött példány 1 frt 50 kr Diszkrétésben 2 frt 50 kr. még e hó végeig eszközölhető Fischel Filóp könyvkereskedő urnál Nagy Kanizsán, a hová a még kintlevő aláírási iverk

is mielőbb bektűndendők. Megjelenés után a bolti ára tetemesen magasabb leend

— Kimutatás. A "Mária Dorothea" egyesület részére a Németh Ignác igazgató vezetése alatt álló a nagy-kanizsai felső leányiskola növendékei és néhány elemi iskolai osztály növendékei a következő összeget gyűjtötték: Elemi népiskola I. leányosztály 2 frt 10 kr. Elemi népiskola IV. leányosztály 1 frt 60 kr. Elemi népiskola III. leányosztály 2 frt 10 kr. Ugyan ezen iven Bolyai Malvin és Reich Julca 3 frt 40 kr. Elemi népiskola II. leányosztály 1 frt 90 kr. Elemi népisk. B. I.-s leányoszt. 82 kr. Felső leányiskola: Magot Olga 1 frt 85 kr. Wuzsi Mariska és Vogl Hedvig 2 frt 80 kr. Szállér Szidi 2 frt 19 kr. Hockstedt Irén 7 frt 15 kr. Moldauer Ida 1 frt Toperczer Margit 3 frt 40 kr. Kovács Lilla 4 frt 30 kr. Billis Irma 91 kr. Koroncz Lona 1 frt. Kalivoda Magda 2 frt 5 kr. Hardi Józsa 70 kr. May Mariska 2 frt 40 kr. Sallér Szidi 4 frt 70 kr. Puchmann Karolin 10 kr. Ehrlich Szidi 80 kr. Nyuli Gizella 3 frt 80 kr. Duka Alexandra 20 kr. Vrabl Katalin 2 frt. 10 kr. Littai Gizella 7 frt 40 kr. Acs Malvin 80 kr. Rézler Mariska 90 kr. Billis Anca 1 frt 50 kr. Liszner Emilia 80 kr. Liebezeit Matilda 70 kr. Mair Hermína 1 frt. Hagyarosy Margit 1 frt 40 kr. Pinter Ilonka 20 kr. Tass Gizella 7 frt 20 kr. Knouz Juliska 2 frt 30 kr. Kohn Anna 10 kr. Csizgházi Anna 30 kr. Zrínyi Jolan 7 frt 70 kr. Lázár Izabella 80 kr. Kalivoda Katinka 1 frt 40 kr. Wuzsi Mariska 10 frt 50 kr. Elemi népiskola II. fiúosztály 1 frt 30 kr. Elemi népiskola I. fiúosztály 40 kr. Főöszeg 101 frt 62 kr. Köt Nagy Kanizsán 1889. évi febr. 11. Németh Ignác m. k. igazgatótanító.

— Haleset a vasúton. F. hó 15 én reggel 4 óra 50 perckor a helybeli pályaudvaron a Bacsról megérkezett 739 számú vonst mozdonya, midőn a lüdbáza beakart haladni, Babos János vátórt, ki a 2. számú örkunyhóból akkor lépett ki, felökte és jobb czombján zudósokat okozott. A szerencsétlenül járt váltóórt rögtön a városi kórházba szállították. A mozdonyon Kohn mozdonyvezető és Jakobi lüdb voltak. Az állomás főnökség rögtön meglte a jelentést s a vizsgálat kiindulni (ha ugyan sikerül) véletlenségéből vagy vigyázatlanságból származott-e a szerencsétlenség?

— Veszett eb hajza volt városunkban f. hó 14-én. Dome Janos lérköcsitulajdonos jelentést tett a rendőrségnél, hogy kutyáján gyanus tünetek mutatkoznak, amikből azt lehet következtetni, hogy veszett. Erre minden kéznél levő rendőr mozgósított, hogy a kutyát, mely már elfutott volt, megcserkeljék. A kutyát meg is találták egy sereg gyermek által úgy, hajza. A gyermekesereg úgy körülölgta, hogy veszély nélkül lehetetlen volt ráloni az utcán. Végre haza futott s ott a kocsiszinben löték agyon. Felboncoltatván, constatálták, hogy nem volt veszett, hanem csak a canis concupiscentia-ból származó düh volt rajta. Ingereltes közben több gyermeket s kutyát megmárt. A gyermekek sebei elővigyázatból ki lettek égetve; a megmárt ebek pedig agyonlötettek.

— Táncszentély. Zalamegye több családja és fiatalága Keszthelyen l. hó 23. zárkörű táncszentélyt rendez.

— Iparos bál. A keszthelyi ipartestület ez idei báljának l. hó 9-én szük volt az Amazon-szalloda nagy- és mellékerme Mindamellett a sok jó ember. az aránylag kicsi helyen jól ellátta s a mi fő t. i. aminő czéliből össejöttek, pompásan mulattak, talan nem östünk ha azt állítjuk hogy mindannyian. S e jó mulatásért cserében egy kis áldozatot is hoztak a résztvevők a testület könyvtárának. Mely, mint biztos forrásból tudjuk, e bál után 67 frt 40 krnyi pénzüsszeggel gyarapodott. A bálon megjelentek közül a következőket jegyezhetük fel: Govore-in Györgyné, Nagy Istvánné, Nagy Gyuláné, Vörös Jánosné, Bernáth Jozsáné, Talabér Károlyné, Ruzsicska Jánosné, Farka Lászlóné, Veháp Lajosné, Vilim Péterné, Nagy Józsefné, Sárdy Jánosné Veháp F.-né, Stegmüller K.-né, Albel Istvánné, Cságoi l.-né, Holle V.-né, Salamon l.-né, Molnár Albertné, Ruiman F.-né, asszonyokát, továbbá: Szűts Mariska Kardos Teréz, Sallér Katica, Manheim Iza, Vass Karolin, Volák Erzsé, Kocsis Mari, Banhofer Róza, Neiger Lóri, Ulrich Mari, Papei Erzsé, Ujváry Karolin, Varga Vilma, Kovács Lujza, Krivan Mari, Reichhoffer Ida Mitterstiller nővérek stb.

— Jegyző választás lesz márcz 4-én Keszthely pályaudvaron. Az állás elnyerbetésére ez idég már többen, köztük Mészáros Sándor szolgabíróági irnok és Paller Janos keszthelyi segédjegyző is beadták kérvényeiket.

— Halálhír. Szegedi Mihályné, Keszthely város helyettes bírájának neje, l. hó 13-án 2 napi betegség után tüdőgyulladásban meghalt. A szerető hitves és gondos édes anyát gyászolják benne a férj és 3 felnőtt gyermeke, Ádás porsírja.

— Évkönyv. A keszthelyi m. kir. gazd. tanintézet köréből igen tartalmas évkönyvet adott ki Deininger Imre igazgató, melyet az intézeti érdeklődőknek díjmentesen küld meg az igazgatóság.

A Nagy-kanizsai Bankegyesület Részvény-Társaság

1889. évi márczius 3-án d. u. 3 órakor

saját helyiségében
tizenötödik évi

RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

tartandja, melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

- Üzleti jelentés; a számadások és mérleg jóváhagyása a felügyelő bizottság jelentése alapján.
- Az osztalék meghatározása.
- Az igazgató tanács választás utjáni kiegészítése az alapszabályok 15. §-ának figyelembe tartása mellett. (Ez alkalommal sorrend szerint kilépnek: Ebenspanger Lipót és Stern I. Mór urak.)
- A felügyelő bizottság megválasztása.
- Egyéb alapszabályszerűleg bejelentett indítvány tárgyalása.

Azon tisztelt részvényes urak, kik a közgyűlésen szavazati jogukat érvényesíteni óhajtják, az alapszabályok 35. §-ához képest felhivatnak, miszerint még le nem járt szelvényekkel ellátott részvényeiket f. évi február hó 22-től egész márczius 2-áig terjedő időközben az egyesületi pénztárnál letéteményezzék.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1889. február 1.

313 3-3

Az igazgató-tanács.

Meghívás.

a dél-zalai takarékpénztárral
egyesült

ÖNSEGÉLYZŐ SZÖVETKEZET

f. é. márczius hó 17-én d. e. 9 órakor saját helyiségében tartandja

VIII. rendes évi közgyűlését,

melyre a t. üzletbirtokok tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

- A szövetségi elnöknek a feljötti üzletre vonatkozó jelentése.
- A felügyelő bizottságnek a szövetségi számadások és könyvek 1888. évi felülvizsgálatairól jelentése s ennek alapján az igazgatóság és számadók jelentése.
- Az 1886-1891. évtársulatbeli tagok részére kiutalható további kölcsön összegnek megállapítása.
- A társulati közlöny kijelölése.
- Az igazgatóság közül az alapszabályok 24. §-a értelmében kilépő 5 igazgatósági tag s. p. Berger Adolf, Engel Adolf, Simon Gábor, Strem Vilmos és Dr. Tuboly Gyula urak helyett újak, vagy ugyanazok, ugyisint 3 felügyelő bizottsági tag megválasztása.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1889. február hó 10-án.

az igazgatóság.

Jegyzet: A felügyelő bizottság által felülvizsgált vagyonmérleg a szövetségi helyiségben bármikor betekinthető. A társulat könyveibe bejegyzett üzletbirtokokok a nyilatkozatukat f. évi márczius 15. és 16. napjaiban a szövetségi helyiségben átvehetik. 321 1-1

A legjobb cigaretta papir.

Nem üres reklám, hanem a tudomány legelőkelőbb személyiségei által bebizonyult tény, hogy a

„Les dernières Cartouches“

cigaretta papir Braunstein Frères gyarából. (Páris, 65. Boulevard Euzemans), a legkönnyebb és legkínzóbb.

A kereskedelemben előforduló különféle jobb cigarettapapirok előkelő tudósok által összehasonlító vegyelmezések alávetettek, úgy Dr. Pohl a bécsi vegytani egyetem tanára, Dr. Liebermann tanár a budapesti állami vegytani állomás főnöke, újabb időben Dr. Soyka Hygienia-tanár által a prágai nemzeti egyetemen és mindezen összehasonlító vegyelmezések mindenkor azon eredményt adták, hogy a Braunstein Frères cég cigarettapapira a legfinomabb és legjobb.

Valódi csak azon papir, melynek etikettje mellékelt rajzhoz hasonló és Braunstein Frères cégét viseli. Ezen cég cigarettapapirjánál minden csomag annyi lapot tartalmaz, a mennyi az etikettjén feljegyezve van.

A gyár

Braunstein Frères

cég alatt Bécsben, I. ker. Schottenring 25. sz. a. raktári cigarettapapirjai és cigarettahüvelyei elárulására. 276 -25

1024/tk. 1888.

Arverési hirdetmény.

A letenyei kir. járásbírószág mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Aradi Alajos és neje Lőcke Mária letenyei lakos végrehajtatóknak Léránt Anna örökösei Horváth Gyula, Trojók Katalin, Trojók György mint kiskoru Trojók György és Szidónia t. t. gyáma elleni 60 frt tőke ennek 1885. évi október hó 3-tól járó 6%, kamatai 12 frt 44 kr. per 8 frt 75 kr végrehajtási 8 frt 60 kr. ezuttal megállapított költségek iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék (a letenyei kir. járásbírószág) területén tekvő letenyei 93 sztkvben A + 120/b hr. alatt felvett ingatlanból úgy a rajta épült 57 núp sorszámu házból Léránt Annát illető fele része 455 frt becsárban az

1889. évi márczius hó 1-ső napján d. e. 10 órakor

ezen kir. tkvi hatóság tiktarába Malics János letenyei lakos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog. Kelt Letenyén a kir. íráság mint telekkönyvi hatóságnál 1888. évi decz hó 6. napján.

Filipics kir. jbró.

319 1-1

A magy. kir. államvasutak gépgyára

legújabb szerkezetű és minden tekintetben felülmúlhatlan

gyakorlatilag legjobbnak bizonyult

6-, 8- és 10 löcresű locomotivjait

14-, szén- és szalmafüttére, valamint

48- 54- és 60- széles vankereleű

gőzszéplőgépelt

kedveso feltételek mellett ajánlja

Fehér Miklós

a m. kir. államvasutak gépgyárának vezér-ügynöke

Budapest, Üllői-ut 25. sz. „Küsterék.“

307 7-10

Az általánosan ismert, jó hírnévnek örvendő s több oldalilag kitüntetett sósbor-szesz készítményem — kelendőségénél fogva — sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyeimet módosítom s arra kik nyomtatban saját házam külső alakját viszem föl, bejegyeztetvén, azt egyszerűmind védjegyként a budapesti ipar-kamaránál. 285

SÓSBOR-SZESZ

gyere anykittat északról csuszos szagot, fagyás, fog- és fej-fájdalom, szemgyengeség, hémulások szagok stb. ellen; de különösen a bedőrszélés-kendő-gyuro-gyogymódnál (massage) igen jó hatásokat bizonyított. Fogtisztító szerül is igen ajánlható, s menyekben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti, és a száj tisztá, szagtalanul let nyér a szesz alapanyagáa utas, valamint ajánlatos a szesz fejmosására is a hajidegek erősítésére, a fejkörkörümpedés megakadályozására és annak megelőzésére.

Ára egy nagy üveggel 1 frt, egy kisebb üveggel 50 kr.

Brázay Kálmán

Budapest, IV. kerület, Múzeum körút 23. sz. Napható Nagy-Kanizsán: Rosenfeld A., Schwarz és Tauber, Ström és Klein, Fesselhofer Josef, Bellus Josef, Preslmayr és Deutach, Prager B., Marton és Huber, Marton Adolf, Armuth Nándor.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Zalamegyei ügyvédgyűlés, a Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, Bunkegyesület az Alsó-muraközi takarékpénztár részvénytársaság és öns. szövelk. hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség:
Batthyány- és Kiszalóczy-utca sarkán
Egy határozott lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.
Kiadóhivatal: Városház-utca 1.
Bérmunkások levelek csak lement kézzel fogadhatók el.
Készítők vissza nem küldetnek.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 5 Ft. — kr.
Félévre ..... 3 — 50 —
Nagyelőre ..... 1 , 25 —
Hirdetések jutányosan számoltatnak.
Árverési és egyéb hivatalos hirdetéseknek 30 kr. helyébeadjon felül 100 szögig 1 kr. szögint minden szögért egy fél kr.
Nyitláré petítésora 10 kr.

Közvélemény-e vagy nem?

Lehetetlen, hogy a politikai élet zajló tengerén a hullámok egyszerűen csak ki ne csapjanak medtrükkből, s lehetetlen, hogy e hullámok csendesen elmúljanak addig, míg a pártélet fegyelmi korlátai között maguk az intézők meg nem találják azt a vezérzőt, mely a felkorbácolt hullámokat lecsillapítva a zajló áradatot ismét rendez medrébe szorítja.

Az a francia közmondás: „L'appétite vient en mangant” (az étvágy evésközben jó) újra igazolást nyer pártéletünk utolsó néhány heti történetében.

Mikor a véderőtörvényjavaslatot tárgyalni kezdték, miután nem olyan nagy zajjal ment át a bizottságon, senkinek sem jutott eszébe, hogy oly zajos jelenetekre és tüntetésekre adjon alkalmat, mint a minők azóta az ország fővárosában lefolytak. Azt a tüntetést, melyet az egyetlen ifjuság a vigadó termében inscenizott, csakhamar azok a botrányos utcai lármák követték, melyeket helyeselni senkinek sem lehet, bármely pártba tartozék is az illető, mert a jobb elemek sohasem tudhatják, hol ér véget az ily tüntetés, ha azok az elemek is szövetkeznek velük, kik jóformán tiszta fogalmával sem bírva annak, hogy tulajdonképpen miről van szó, csak néhány népszerűséggel bírt ember nevére kapaszkodnak, s az ellenszenvnek a leggyűlöletesebb módon adnak kifejezést. Az a „közvélemény” szó tartozik éppen azon fogalmak közé, a melyeket mindenki úgy szeret magyarázni, s mint neki legjobban tetszik, vagy személyes rokon- vagy ellenszenvét legjobban véli bele foglalhatni. A valódi közvélemény nálunk már sok módon nyilvánított, gy a török rokonszenv kifejezésénél

valóban a pártok tömörülve nyilatkoztak, mert mély ellenszenv az, mely a magyar ember lelkét a muszka iránt joggal táplálja. S e mély ellenszenv nem csupán a hagyományos érzelmből táplálkozott, hanem egyszerűen azon megbotránkozás szította azt lobogó lángra, melyet mind nyáján éreztünk az oroszok rabló hadjáratának vérlázító embertelenségei iránt. Minden jobb érzésű ember elfordult azon iszonyoktól, melyekkel az embertelen muszkák a hadtörténelem lapjait bepiszkították. Ez időben minden pártbeli lapok egy véleményen voltak, s az országban lefolyt tüntetések valóban a közvélemény nyilatkozásai voltak. A Janszky affaire is az egész közvéleményt háborította fel. S a közvélemény imponans nyilatkozatait valóban nem képes és nem is akarhatja elnémitani a kormány.

De a véderőtörvényjavaslat folytán támadt nyilvánulásokat, — ha higgadtan akarunk itélni, nem tarthatjuk az egész magyar közvélemény nyilvánulásának.

Distinguáljunk egy kissé. A véderőtörvényjavaslatban különösen a 14. és 25. §-ok voltak azok, melyek az ellenzék s a kormánypárt egyes tagjai által is sérelmeseknek találtattak. A 14. § azért, mert állítólag alkotmány sértést foglalt magában; a 25. § azért, mert két évi önkéntesi szolgálatot szab meg, ha az önkéntes 1 év alatt nem képes letenni a tiszti vizsgát, és azért, mert a magyar nyelvnek nem adja meg a tiszti vizsgánál az őt megillető jogot.

A 14. §-ra nézve Tisza Kálmán már ismertette a módosítványt, melylyel az alkotmányérelmet megszünteti, habár nézete szerint nem is volt benne; s mint gondolható volt a §. ezen módosítvánnyal elfogadtattat, Hódosy és Helyi, az egyik szomba-

ton, a másik bétűn, el is fogadták. Az előbbinek az indokolás ellen volt kifogása; a másik a módosítvány keletkezésének módját kifogásolja, mert Tiszának le kellett volna köszönnie. S a kik eddig a vita bezártáig az ellenzék részéről felálláltak Pázmány Dénes kivételével mind elfogadták a módosítványt, s így a §. elfogadtattat.

Marad a 25. §. Megvalljuk, s ezt minden kormánypárti képviselő is vallja, hogy e §. áldozatot követel s nekünk, ha az instructiók megadják azt, hogy a magyar önkéntes a theoretikus vizsgát magyarul tettei, tanulmányok látásuk az a vád, hogy a §. által a nemzeti nyelv kérte meg, s a magyar ifjak németekké tette nek. Nem lettek németek azok a haza fiak sem, kik 48 előtt s az absolutismus korszakában szolgáltak a hadseregben, s a középtanodai nevelést ifjainknál nem tartom olyannak, hogy a nemzeti érzület ki bírja szorítani a katonai szolgálati nyelvet, s mi többet bízunk a magyar ifjuság hazafias érzületében, mintsem hogy azt higgyük, hogy a német nyelvnek az eddiginél jobb tudása corrumválná nemzeti érzületét. A kellő előkészítéssel a tiszti vizsgát bizottság részéről talán igen kevés ifjut kényseríthetne arra, hogy a másik évet is szolgálja. Az éppen megfontolandó s különösen a katonai körök részéről, hogy végre is nem minden fiatal ember katonatisztnak való, hogyha testalkata, phisikuma képesítik is őt a katonai szolgálatra. Nagyon természetes, hogy minden az instructiótól függ, a melynek szigorú betartására azoknak kell figyelemmel lenni, kik a hadsereg tiszti létszámát magyar katonatisztekkel kívánják gyarapítani.

M a magunk részéről egy percig sem kételkedünk azok hazafiságában, kik jelenleg az országgyűlés

majioritását képezik, s nem hiszünk, hogy közöttük egy is feláldozható a hazát, a nemzetet, — feláldozni akarja a nemzet ifjuságát a germanisatio-nak s a katonai önkénynek.

S mennél inkább látjuk, hogy a szenvedélyes kiütések Tisza Kálmán személye ellen fordulnak, annál melegebben óhajtuk, hogy a véderőtörvényjavaslat tárgyalása az alkotmányos élet való határai között s a parlamentarismus egyedül és méltányos szabályai szerint folyjon le.

Mert habár egyes helyeken pártok és párttörédek nyilatkoztak, e nyilatkozatokban még nem ismerték fel az egész ország közvéleményének nyilvánulását.

A fillozera ellen.

Tudós és nem tudós, szakértő és nem szakértő egyének egész serege törte és tőri lejt az, hogy miként lehetne a fillozera, azt a parányi, de rettenetesen pusztító hatásában óriás léteit kipusztítani s romboló hatásától a még megmenhető szőlőket megmenteni?

Találtak is a közönség elé igen sok szert, amik persze mind arra valók voltak, hogy a fillozerát kiirtsák; amiktől azonban éppenséggel nem vették ki a fillozera.

Az országos vérszék még egyre pusztult. Nincs ellenszere, ami biztosan hatna.

A nyár folyamán több német lap villoga körülte, hogy egy nyugalmazott ausztriai tanító valami fillozera-ellenes folyódat talált föl amiből egy liternyi elég volna 100 tőkének, hogy a fillozerát kipusztítsa. Eme — már világgá kürtöltetése pillanatában meglehetősen képtelenségnek látszó szer azonban megmaradt leltalálója laboratoriumában; mert a tett kísérletek valószínűleg hatástalanok bizonyították.

Nálunk — a mellett, hogy az eredmény iránt látható remény kis mértékével az amerikai szőlőveszték meghonosítását sürgették és sürgetik — jelenleg a székénekézet használják nem sokkal biztató eredménytel.

Tárcza.

Egy bálban.*)

(1875. január 7-én)

(esetűl M. .... nak.)

Mégis csak szép
Az a nőnem,
Ha egy bálban,
Végig nézem:
Egyik szőke,
Másk barna;
Mint az ezer,
Egy tiszta!

Piczi lábok —
Tündér villog...
Némelyeknek
Ez úgy állik!
A hullámzó
Kébet dagad...
Nincs annál szebb
A nap alatt!

Ez a szemek!
A mint égnek...
Egy villog
Itt félnek!
Halk fohászok,
Sok kacser hang —
Van értek, de
Van is szallang!

Hát a firtók,
Ez csingának!
Még bémulták,
A lejonok.

Bájját kell
Ifjú ének —
Bákolnak is
Sok — Syrének!

Az uszályok,
A sok csillár,
Bájkiralyne
És bájkiraly —
Fényörömben,
Haltárban
Gyönyörködnek
Most egymásban...

De nekem ez
Még sem tetszik;
Szívesen most
Egyéb fékszik;
Téher van rá
Bekélezve,
Mit törölni
Nehéz lenne!

Szöke firtók,
Ég szín kell szem
Óka, hogy e
Terhet érzem;
Azok miut!
Itt a bálban
Egyebet tán
Nem is láttam!

Vagy bár láttam,
Almaimban
Mégis csak a
Te lépd van!
Mondogásod
Látom épen
A hódolók
Özönben...

Látom a mint
Szép természet
Érzegedint
Minden ember!

S mint a táncban
Repülz tova! —
S nem érhetlek,
En a sohá...
Mért vagy sorsom
Ily mostoha?!

Tuboly Victor.

Az utolsó hur.

— A „Zala” eredeti tárczája. —

Fodor Jóska bánatos képpel cipelte hazafelé a cimbalomát. A kocsmá felől jött szegény, faradtan bandukolva az egyetlen mindenével.

A falusi legényeknek ma kiválóan nagy volt virtussuk. Ejjélig tartott a hej-huja, dinom-dánom.

— Egy piczulát se ír az egész világ. Seginy Jóska, bolond vagy, samár vagy; csepp esed sinnsen. Ited, vered a cimbalmot; mindenki hej-hujáz rája, csak a magad sive akar megrepelni. Látod seginy bolond, mirt spilletti cigányoknak.

Igy beszélgetett magában a fáradt, bánatos képu cimbalmos.

E közben elért a Balázs Ferkók házáig. Ez volt a felvégen az utolsó ház. Itt lakott Fodor Jóska szelerségben.

Oda tért be — kettős terbével; bánat: a cimbalommal, szívében: a nehéz bánattal. Balázs Ferkó a ház előszobában lakott családjával, szobájuknak két ablaka az utcára, egy az udvarra nézett.

Fodor Jóska csendesen, lábhegyen oda ment az ablak mellé s oda lapult a felérre meszelt falhoz.

A benn átvők lélekzététele is szépen hallható volt a zajtalan, siri-csendes éjszakában.

Fodor Jóska még a lélekzétéit is vizsgáltozta, úgy figyelt. Egyik kezét szíve

felé tapasztotta, mintha csendesíteni akarta volna annak lázas dobogását.

Az éjféli hold kikandikált a foszlányos felhők közül s elmerengelt a bánatos cigány sápadt képén.

Valami szokatlan fény csillant föl annak fekete szemében. Mint valami fölvillogó bolygófény a fekete éjszakában.

Már a hajnali fényvilág ünnedezni kezdett a csillagok, mikor a bánatos cigány ellépett az ablaktól.

Mi vitte oda? Mi gyökerezette oda két lábát? Mi volt az a varázs, mely elűzte fáradt szempilláiról az álmat? Mi volt az a tűz, mielő az a szokatlan fény lobbant ki két szemén? Mitől volt szívén az a nagyon-nygion nehéz bánat?

Minderre csak maga tudott volna feleletet adni; de ő meg hallgatott mint a sir. Hordozta titkát a kincset őriző némaságával.

Bement szobájába, mely a ház leg-hátulján volt.

Nem is szoba volt az, hanem csak egy kamrácska, melynek összes bútora az egy szalma-lóca volt.

Arra sem maga felelt szegény Fodor Jóska, hanem rátette egyetlen mindenét a sok esztendőlt látott cimbalomra. Kezébe vette a verőket s rágyujtott valami airo, szokogó cigány notára, amiben olyan szépen ki van fejezve a szegény cigány sorsa, élete.

Mig a cimbalom a verők bűvésztételeire fájdalmasan rezgett, zsongott bongott, mintha mindegyik búrnak érező szíve volna, tele ábránddal tele fájdalommal: az alatt sürdén hullottak Fodor Jóska könyei s megázalták a száraz hurokat.

Igy érte szegényt a teljes virradat. Még akkor is egyre zsongott, bongott a cimbalom.

Balázs Ágnes, a ház egyetlen hajadon-

*) Menedékjé szegény szőlő alatt lévő „Káltemi-lyen” — szőlő.

Utábban lehetett úgy a napilapokban, valamint a vidéki újságokban olvasni egy hírt, melyben teljes egyformasággal az volt, hogy dr. Sikor győri orvos egy filoxera irtó szert készített fel. A szer neve: naphalva s 20-30 krajczár ára szerrel egész holdnyi területet meg lehet menteni a filoxerától.

Talán minden hírlapot olvasó ember tudomásul vette, de legtöbbször egyet mosolyogtak rajta. Voltak azonban, akiknek erősebben volt okuk érdeklődni s akikben némi bizalmat ébresztett az a körülmény, hogy a fellelőző nem csinált fölfedezéséhez nagy képet s önző titkolódzás nélkül tudatta mindenkivel fölfedezését. Ezek azután levelben kérésük meg a tudós fölfedőzöt, hogy adjon bővebb leírást.

A tudakozások oly nagy számban érkeztek dr. Sikorhoz, hogy valamennyire kimerítő levél választ adnia fizikai lehetősége volt volna. Azért hát a legraktikusabb módhoz nyúlt: tálatmányáról egy kis füzetet bocsátott világra.

Elmondja ebben, hogy a naphalvát a kátrányból lehet nyerni s úgy por, mint nagyobb jegezedett alakban kapható. Először a azon kísérleteket, miket a naphalvát, mint lélegző szerrel tettek. Azt mondja többek között, hogy elég egy év kanálnyi naphalvát-port lenni oly helyiségben, hol a csótányok ezer számba vannak és 24 óra alatt még hirmondója sem marad a feregnek. A rühbetegség ellen (mely nem egyéb, mint az emberi test filoxerája) elég a betegnek egy darabka naphalvát a zsebébe tenni és 2 nap alatt, mint ha úgy sópörték volna le róla az undorító betegséget.

Lapunk tere nem engedi, hogy teljes részletességgel foglalkozzunk dr. Sikor találmányával; csupán a közügyemet akartuk föl hívni rá, mert a naphalvátról írt és kiadott füzetnek átolvasása után határozottan látjuk, hogy a szer nagyobb figyelmet érdemel, mint a mekkorában eddig részesült.

A szerző nemes őszinteséggel átadja szerét a nyilvánosságnak, hogy hasznát nem akart, akart belőle egyebet, mint a mennyi reá abból járul, ha hazájának, nemzetének használható.

És éppen, mivel az elmélet bennünket arról győzt meg, hogy dr. Sikor találmányával legtöbb valószínűség szerint megmérhetően hasznát, szolgálatot tesz közvellenül hazánknak s nemzetünknek, közzvetve az emberiségnek kötelességünknek tartottuk filoxera-ellenes szerére a közügyemet érdeme szerint, melegebb sorokban is föl hívni.

Első sorban is ajánljuk a naphalvát írt füzetének megszerését. Kapható Surányi Jánosnál, Győrött. Ára 30 kr.

Ha valaki ezt a füzetet elolvassa, semmi esetre sem fog megállani a pusztá elméletnél, hanem gyakorlatilag is próbát tesz a hatalmasnak ígérkező szerrel, mely kilonként 20 kr-ért kapható Fischer és Heidberg cégénél, Budapestén. (Külső soroksári ut 9607.)

hátramenőben volt a jóság után nézni. Nem állhatta meg, benyitott a cigány kamrába.

— Jó reggelt Jóska. Ejnye, be korán rágyujtott. Talán jó kereset volt tegnap!

A cigány fölvetette könyözött, sápadt képet.

— Kereset! kereset! mit ír, ha az ember mégis csak szegény cigány!

Balázs Agnes észre sem vette Fodor Jóska a lelket nyomó nagy fájdalom. Mióta náluk lakott, nagyon megszokta, hogy mindig bánatosnak lássa. Inkább a vasárnapi mulatókra tért vissza megint.

— Sokaján kellett muzsikálni? Ki volt a legény a csárdában?

— Faragó Bandi bomlott erősen. Csak úgy szórta a bankút.

Balázs Agnes képe olyan lett egyszerre, mintha ráöntötték volna a hajjalpirt. Ezt meg Fodor Jóska nem vette észre. Attól az égő pirtól még sápadtabba lett volna szegény.

Az a futópír volt hírnöke annak, ami egy hét múlva bekövetkezett, hogy a pap a szent beszéd után szepen kiküldte: Faragó András ifjú legény veszi magának házasúrnát Balázs Agnes, Balázs Ferencz hajadon leányát. Hirdetettnek először.

Mindenkit meglepett a hirdetés. A faluban nem is igen láttak egybűt a leendő párt. De azért most már meg minden öreg asszony azt találta, hogy az Isten is egy párna teremtette őket; nem is lehetett volna az uszáképen.

Ettől fogva azután volt miről beszélni a faluban. Boldogok lesznek-e? Milyen lesz majd a lakodalom? Lesz-e muzsika? Milyen lesz Faragó Bandi? Milyen menyecske válik Balázs Agnesből?

Meg kellett mindent beszélni a bakshat asszonyoknak; mert hát e nélkül meg is szüdhathatott volna a világ kereké.

Balázs Agnes azonban nem igen sokat beszélte a világra; nem gondolt semmiről. Dejtől napfénytől aszeptéig, nyugodtan, mekká köcsben. Régen szerették az agyát Faragó Bandival a nélkül,

Hisz a szer oly olcsó s a veje leendő kísérlet oly könnyűséggel jár, hogy azt a füzetben található utasítás elolvasása után mindenki megteheti.

Ajánljuk a füzet megszerését különösen a nép vezetőinek; a lelkes, tanító és jegyző uraknak. Sok szolgálatot tehetnek általa a népnek még ott is, hol nincsen filoxerától megszabadított szőlőterület.

Az országos vásárok futói.

Már lapunkban több ízben felszólaltunk a közbiztonlét, a közrend érdekében. Hangoztattuk már nem egyszer, hogy a futóczigányok hova hamarabb valószínűségei lesznek egyes vidékeknek. Megrögtünk közigazgatási hatóságainknak abbéli mulasztását, elnézését, hogy még ez ideig sem pusztította ki a vásári öbögató koldusokat.

De megint csak vissza kell térnünk országos vásáraink eme két futó csapatára. Annival is inkább, mert (hogy messzebb ne menjünk) a legutóbbi országos vásár alkalmával ismét láttuk, tapasztaltuk, hogy szabadsod. fenakadás nélkül jártak, keltek a vásárra, lesve egyfelül a prédát, kiabálva másfelül a meg nem érdemelt irgalomért, könyörületért.

Igazán csodálatos dolog, hogy az országos vásárok e két futócsapatával szemben megörök minden hatósági erély. Majdnem azt kénytelen az ember hinni, hogy valami megmagyarázhatatlan pietással viselkednek a régi idők eme két maradéka iránt.

Pedig mind e két faj igen veszélyes a közbiztonlét szempontjából. Hazatlanok, hajléktalanok. Nincs róluk statisztikai adat. Nincs az a szemes ellenőrzés, mely számon tarthatná őket. Egész életük lutasból áll: egyik országos vásárról a másikra. Mikor a vásár oszlik, felszedik sátorfájukat, feldobálják, a kenderhámot gebe által vonszolt lakozókérre és mennek, tünnek egy másik vásárra.

Valóságos élő kalendáriumok ezek. Mindig tudják, hogy eme vagy ama napon Magyarország melyik városában van országos vásár. Vásárjárásból élnek. Persze mindegyik fajt a maga módja és professiója szerint. Amikor abban a tekintetben körülbelül egyeznek, hogy mindegyik faj koldul is, lop is, sőt gyilkol is, rabol is, ha a körülmények úgy hozzák magukkal. Volt eset és van eset mindegyikre. És ennek dacára is folyton azt látjuk, azt tapasztaljuk, hogy közigazgatási hatóságaink, a közbiztonlét hivatott őrei szemet hunynak az ország ezen veszedelmes futóival szemben. Pedig a bűntettek krónikái tanuskodnak róla, hogy az ily futócsapatok, kőhor-czigányok vagy vásári koldusok által elkövetettnek hitt vagy vélt bűntények maradtak és maradnak legtöbb esetben megörökölve. Mert hát föl volna az a titkos rendőr, az a zseniális nyomozó, az a mély elméjű vizsgálóbíró, aki tulajna e professzionális gazemberek essén és tagadási

hogy a világ tudta volna. Érezte, tudta, hogy boldogok lesznek.

Éppen ilyen nótás kedvében találkoztunk udvarukon Fodor Jóskaival, amint ez görnyedten cipelté hátán az öreg cimbalmot. Vigan ugrott a fiatal cimbalmos mellé s ártatlan csintalansággal meglegyintette annak bánatos képét.

— Ne basuljon, na! Iszen maga muzsikál majd a lakodalmon. Hiszi? nem?

— Elh sem Agnes, elhisem!

Nyögte a cigány és réveteg szemé föl villanó langyával egy fényes könyv olvadt egybe.

— De azán, megmondom, szépen muzsikáljon am!

— Sipe, galambom, ahogyan csak Isten tudnom adta. Sivemből, lelkemből... verem Agnes, verem balálig.

Szólt szakadatlan a szegény cigány. Azután elisietett terhével a csarda felé.

Hadd mulassanak nótái mellett, míg az ő szegény szíve majd megszakad attól a titkos fájdalomtól.

Nem sok kellett pedig már annak a szegény bánatviselt szívnek, hogy megzakadjon.

Ugy járt kell szegény Fodor Jóska mint valami alvajáró. Feje mellé csüngött. Arca már szinte szederjessé vált a sok álmatlan éjszaktól s az ellojtott kinnéktől.

A legények azt mondták neki a csárdában, hogy igen igen keeserveek azok a nóták, a miket most ver. Verjen már egyszer vigabhat.

— Les vigabhat is, les, les... Majd azs Agnes lakodalmon.

Készültek is arra a falusi legények.

Bizonyosan valami új nótát komponált Fodor Jóska Balázs Agnes lakodalmaára. Hogy fogják majd azsra járni. Mert hát hiába, gyönyörű nóták termettek annak a szomorú cigány legénynek a cimbalomban.

Nem is soká kellett várni az új nótára.

Legközelebbi vásárnapon volt az esküvő, a lakodalom

makacsságán? Ki állapíthatja meg személy azonosságukat?

Már nem egy esetben történt meg, hogy valamely bűntett elkövetésével kőhor-czigányok vagy koldusok voltak valója Voltak ellenük tanúk; találtak bűnjelkeket is; de mikor vallásra került a dolog, azok a bűnjelkeket nem ismerték meg magukénak; a tanúk pedig kihallgatván, nem mertek eskü tenni az illetőknek személy azonossága iránt. Hogy is tehettek volna, mikor ugy hasonlítanak egymáshoz, mint a tojás a tojáshoz. Így azután, ha megtartották ellenük a végvárgyalást, legtöbb esetben bizonyítékok elégtelensége miatt föl kellett őket meneni a vád alól.

Ily esetek azután megint csak nagyobb vérszemét adtak nekik a lopásra vagy rablásra; mert látták, hogy a hatóságok, bíróságok nem képesek tulajni az ő bűntettekre érett eszközön és nem bírták megörökíteni ritka makacsságukat. Markukba névelnek és gondatlan odaadással folytatják kalandos életüket.

Ezzel a hatóság-kaczagó gondtalansággal láttuk e két fajta országfutó csapatot megjelenni és járni, kelni a Nagy-Kanizsán legutóbb lefolyt országos vásár alkalmával is.

A szemlélő igazán nem lehetett azonnal tisztában az iránt, vajon az ő szabad, gondatlan sorsukat irigyeje-e vagy a hatóságok megmagyarázhatatlan türelmét, resignációját hámulja-e jobban?

Grasszáltak bizony a futó cigányok és vásári koldusok legutóbbi országos vásárunkon is a nélkül, hogy valamelyik rendőrnek észbe jutott volna hozzájuk egy kis harátságtalan figyelmeztetést intézni.

Ostorkat vigan patogtatva nyargaltak tovább, mikor a vásár oszlott. Vigan magukkal jó emléket rendőrségünk esélyességéről, vigan magukkal biztosítékot a vándorélet további gondtalanságához, a közbiztonlét háborítlan veszélyeztetéséhez.

Különfélék.

— A Polgári-Egylet báija, mely Rezső trónörökös közbejött halála miatt e hó elején megtartható nem volt, febr. 16 ára füzetelt ki újból. A bal minden tekintetben nagyon sikerültnek mondható s a derék rendezőség szép figyelmével és kitünő előkegyességével hamar felelteté a meglent közönséggel ama hiányt, mely a terem legfőtte körül eleinte nagyon is érezhetőnek mutatkozott. A bal 9 óra után vette kezdőt s Oláh Miska zenekarának talp alá huzott dalai mellett csak a reggeli órákban ért véget. Valami kiválóan gyujtó kedv nem volt ugyan, de annyi igen, hogy a politikai égre tornyosult felhőket el lehetett vele üzni egy estén. A szépek sorában ott voltak: dr. Bentzák Ferenczné, ki mint háziasszony szerepelt. Belus Terka, Bogyay Odönné, ilj. Csémik Károlyné, Csaszák Józsefné, Darázs Gusztávné és leányai, Dezső Béláné, Hencz Antalné (Keszthely).

Ebéd alatt már ott állott Fodor Jóska a cigány pajtásaival.

Ebéd után kezdődött a muzsika.

— Az új nótái! Az új nótái, Jóska! Kiáltozták a legények Fodor Jóska felé.

A szép halványképi fiatal cigány föl emelte merengő lejét. Tűzben égő két szemét Balázs Agnesre vetette s ott is leledte mintha valami oldhatatlan igézet vett volna rajta erőt.

Sokaján, sokaján merengett, sokaján csüngött azon a ragyogó szép arcon, mint a haldokló a lealldozó bíboros napon.

Már mindenkinek felűnt ez a szokatlan viselkedése. Agnes is egyre el akarta fordítani tőle arcát, hogy ne nézze, de ha rá nézett a cigány szokatlan fényben ragyogó arcára; igézetbe esett, nem birt tőle elfordulni.

Egyik pajtást rázta meg Fodor Jóska, hogy készüljön muzsikálni.

— Csak magam, fiúk, csak magam! Szólt társaihoz s oda állott bűvös hangzere elé. Vegig futott párszor a hangszeren.

Azután rá kezdett valami melyégesen szomorú nótára. Mintha egy sorüldözött nemzetnek összes fájdalma rezgett volna cimbalma hurján. Ugy sirt az! Ugy zokogott.

Azó is, akik hallgattak.

Majd isssankint a síró, zokogó hangokból jajgatás tört ki. A hurok egyre szilajabban zsongtak, böngtak, csatogtak. Minha renetenek, szilaj harag, örületes szenvedély, iszonyatos alkik zaja viharzott volna azokon. Majd mintha tomboló örülek kacagtak volna belőle velőtrazo, idegeket tépő accordokban.

A hurok a verők örületes gyorsaságu csapással alatt egymásután szétpattogtak.

A cigány nem látott, nem hallott semmit. Csak nézte a gyönyörűséges szép menyasszonyt lángoló képpel, vérbe borult, úszkös szemekkel, nézte, nézte... Nem merté bántani soaki.

Egyszer azután az utolsó hír is ketté szakadt... a cimbalmán... Meg a szívében is.

Összerokadt.

—y.

Hegedű Margit, Horváth B. Anka (Periak), Horváth Hilda, Izsi Nandorné és leányai (Marozli), Janda Károlyné, s leányai. Juhasz Györgyné és leányai. Knauz Boldizsárné, Kostyal Ferenczné (Periak) Kalivoda Jánosné, Keindl Ferencz és leányai, Löwenstein Emilné (Pogány Szt. Péter), Luipigné és leányai (Kaposvár), Lajos Mariska (Vasvár), özv. Matosch Józsefné és leánya, Oszeszy Antalné, Pirk Irma, Pálffy Magda (Pólosketo), Rossmayerné, özv. Rátz Antalné és leányai, Raucher Béláné, Szavits Károlyné és leányai, Saller Lajosné, Somssich Lörinczné, Somssich Katinka, Simon Zsigmondné és leányai, Sebestény Lajosné, Dr. Schreyer Lajosné és leánya, Skubics Zsenni (Bessenyo), Segertzné, Sélley Lászlóné és leánya (Gelse), Sauer Jenőné és leánya, özv. Tevelyné és leánya (Kaposvár), dr. Tuboly Gyuláné, dr. Tripammer Rezsőné, Treitter Mariska, Unger Ulmann Elekné, Ungár Málvin, Varga Lajosné, özv. Vioz Lászlóné és leánya, Wiener Sandorné, Wiltinger Antalné; a katonon pedig: Bartis Györgyné, Cseresnyés Etelka és Rózi, Duka Achillesné, Dauscha Ottoné, Györfly Jánosné, Kaán Irma, Kovács Elekné, Markó Antalné és leányai, Mesteryné és leánya Nentwich Nina, özv. Nyulyné, Rózsavölgyi nővérek, Szalay Lajosné, özv. Tubolyne.

Gyászmlés a trónörökösért.

A helybeli szentlerencziek templomában febr. 19-én ismét gyászmlés volt Rudolf trónörökösért. Bathányi Strattmann Ödön herczeg elrendelte, hogy mindama plébániák templomaiban, melyek patronatussága alá esnek, a boldogult trónörökösért a már esetleg megtartott requiemben kívül még egy gyászmlés mondandó. A helybeli plebania hivatal a mise tartását febr. 19-re (úlvén ki, erről a hiv. hatóságokat és testületeket értesítette. A gyászmlés számosan vettek részt az alkalommal is.

A Pesti Hírlap-hoz.

— A Pesti Hírlap-hoz. Vonatútkezés címén közöltük lapunk folyó évi 6 ik számban egy hírt a vizvári vonatútközésről. E hírlunket a Pesti Hírlap átvétven, a forrást is megnevezte. A mi közleményünk és a nevezett fővárosi napilap között azonban lényeges eltérés volt. A mi közleményünk így végződött is: „Szerencsére sem a vonatot kísérő személyzet, sem az utasokat nem érte baj; csupán a mozdony és 4 teher kocsi rongálódott meg kissé.“ A Pesti Hírlap pedig így: „Az utasok közül számosan súlyosan megérültek.“ — Erre a Déli vasút budapesti üzletigazgatósága rektifikáló sorokat küldött be a P. Hírlaphoz; mire ez egy újabb hírből kijelentette, hogy a Zala nem helyesen írta; utasok nem sérültek meg s az útközés nem is febr. 14-én, mint mi a (Zala) tévesen írtuk, hanem 12-én volt. Mi a magunk tisztázására s ha úgy tesszük a P. H. hirovat vezetőjének okulására a lapunkban közölt hírt ime szóról szóra újból ide igatjuk: — Vonat útközés. A Déli vasútnak Nagy Kanizsa és Barcs közötti vonalrészén, a vizvári a lománál vonatútközés volt, l. hó 12-én reggel. A Nagy-Kanizsáról menő személyvonat Vizvárnál egy tehervonatot velt elkerülőndő A váltóról azonban a személyvonat előtt a váltót rosszul igazította, minek folytán az a nagy ködben neki ment a tehervonatnak. Szerencsére sem a vonatot kísérő személyzetet, sem utasokat nem érte baj; csupán a mozdony és 4 teher kocsi rongálódott meg kissé. Hogy olvashatta ki a Pesti Hírlap ebből azt, a mit ő olvasóinak feltálat, azt mi elképzelni sem tudjuk; furcsának találjuk azonban, hogy a mi egyszerű közleményünkben sansziós hír lett, mely lényegesen elterdült azt akkor is, midőn a Déli vasút megterésése folytán a helyreigazítást megtette, lapunkra való utalással takarozik.

Háziólas.

Cseresnyés Sándor kir. törvszéki elnök urat és családját fájdalmas csapás érte. Szerellett, kedves kis leányuk a harmadik éves Nacsa hosszias sorvasztó betegség után február 22-én elszenderült. A temetés a megzomorodott szülők számos tisztelője mely részvétele közölt ment végbe e hó 23-án délelőtt 11 órákor. Aidas emlékére! A kiadott gyászjelentés így szól: Fájdalomtól megtörtén tudatunk, hogy vegye-entül, szerellett kis leányunk Nacsa harmadik éves korában, a dőbb kö-erzetében elhunyt. Kedves kis haló unak, Bathányi utca-i lakásunkról, a f. hó 23-án d. e. 11 órákor, az év. reformai hivatásának egyszerű szertartással szertartásig örök nyugalmra helyeztetni. Nagy-Kanizsa, 1889. február 22. Cseresnyés Sándor és neje Keuryes Teréz.

Mikádó bal.

Izr. nögyet ez évben valami különös mulatsággal akar kedveskedni a közönségnek javára az ő — szegényeinek, s azért Mikádó bal rendezésére márczius 2-án, melyen a közönség fiatal része nemcsak kiválóan kirvidrig táncolhat, hanem még egyéb nem vált élvezetekben is részesül. A meghívás, mely jellemzetes chinai papirokon van nyomva, így hangzik: A nagy-kanizsai izraelita nögyet javára 1889-ik évi márczius 2-ikán a Casino dísztermében nyári estély Japánban című alati zárkórú mikádó jelmez táncvizsgálat rendeztetik. Tíz órákor nagy ének előadás a Mikádó című operettből előadás a mikádó udvari színház kiváló művészei által Belepti-díj személyenkint 1 frt 20 kr. Karzati ülőhely

I. sor 2 frt, II. sor 1 frt 50 kr. Jegyek elő-
re várhatók Prager Béla ur gyógyszer-tár-
ában és este a pénztárnál. Tekintettel a jóté-
kony eszakra szives befizetések köszönet-
tel fogadtatnak és hirteligen nyugtáztatnak.
Pénztárnyitás 8 órakor. Kezdet 9 órakor.
Mindörök, kik meghívót nem kaptak és
ilyenre igényt tartanak, sziveskedjenek e
végül Rosenfeld Lajos egyetli titkár urhoz
fordulni.

Halálhíradás. Szigritz Róbert urat
a helybeli „Korona” vendéglőset és család-
ját súlyos csapás érte. Leánya Paula, Wein-
gärtner Róbert, nyug. cs. kir. főhadnagy
ifjú neje e hó 14-én délután 12 órakor
Vel. Mikán elhunyt. A korán elhunyt ked-
ves fiatal nő e hó 16-án délután 2 órakor
Vel. Göröcán temettetett el. A mélyen lesuj-
tott férjnek a nagy családon kívül egy
fiúcska, gyászolja a boldoguliban édes anyját.
Beke hamvaira!

Requiem volt e hó 18-án Rezső
trónörökösért a homokkomáromi r. kath.
templomban, melyen 5 községből jelentek
meg a hívek, a községek előjárói, az isko-
lai tanulók tanítóikkal. A misét főf. Dolmá-
nyos Döme h. plébános mondotta, ki előtte
való napon esetelle szép szavakban hívei
előtt azon nagy csapást, mely a felséges kir.
családot és hazánkat a trónörökös elhunyt-
ával érte.

Külfüzetés. Megyénk legelső föld-
desurái és virilitásai, Festetics Tassilo gróf-
ok, a badeni nagyhercegi zatrengi orszá-
lárend nagykeresztjevel tüntették ki. Ezen
rendje viselését ő felsége a király megengedte
F. T. grófnak.

Szép Balatonunk habban mind-
egyre kegyesebb lesz. A keszthelyi halászköz-
ségények — hiába eregették neki háló-
ikat e télen, mindig bresen huzták ki. A
jégelhatást sem eredményezett semmi, mely
pedig máskor dusan fizetett. El kell pusztulni
ily formán a balatoni halásznépnek,
mint elpusztult az alldói pókász.

Ügyvédi iroda. Dr. Löke Emil
köz- és váltó ügyvéd ügyvédi irodát nyitott
helyben a főtüzcsán, (Olóp féle ház.)

Esküvő. Dr. Grauer Adolf, za-
laegerszegi városi orvos e hó 17-én eskü-
dött örök hűséget Kaiser Anna kisasszony-
nak, özv. Kaiser Julia kedves leányának
Bécsben az egyik iz. imaházban. Aldást
kivánunk a szép frigyre.

Eljegyzés. Laubheimer Oszkár
a társasélet körében és megyezerte elő-
nyösen ismert alsóerdővári kir. közjegyző
eljegyezte Trepini Paula kisasszonyt Pécsről.

Vőnoki Pál. A városunkban sok
éven át működött a közbücsülésnek örven-
dőt kegyesrendi tanár. Vőnoki Pál, ki
Kanizsáról távozta őta a debreczeni kegyes-
gymnasium igazgatója s az ottani ház főnöke
volt, a napokban elhalálozott. 49 évet élt.
Béke poraira.

Letenyéről írják: Minden
nemes tett megérdemli, hogy ne csak azok
tudjanak róla kik annak jótékonyágát
közlekedől élvezik, hanem hogy azt tagok
közben is megismerjük. Schmidt János letenyéi
kir. társasági végrehajtó ur a nemes
tetteknek szép példát gyakorolta e hó-
ban, ugyanis Letenyén e hó 9-én tartott
lényes bála kisorsolás végett egy saját
kezüleg készített csinos szalma képet adott
a letenyéi önkéntes (töltő) egylet javára,
mely kép 46 frtot eredményezett, az: Tót-
tószy Béla kir. törvényszéki bíró ur nyervén
szeg. — A t. hó 16-án tartott polgári bála
szintén egy másik csinos szalmaképet adott
ugyan e eszakra mely 10 frtot eredmé-
nyezett s melyet Österreicher József helybeli
kereskedő ur nyerte meg. Ekép Schmidt
János urnak szivesességéből a letenyéi önk.
töltő egylet kasszája 56 frtot közzönhet,
s köszön is.

**Zala-Apáti és Paena köz-
égekben** mint haljuk — nagy szamu
hamis marha levelek vannak forgalomban
s állítog ilyen levelek az egész Duna és
Dráva közti vidéken találhatók.

Halálhíradás. Thomka Endre bir-
tokos urat és családját súlyos csapás érte
szerezt neje illéve anyuk e hó 22-én
Történi halálával. A példás jó hitves és
anya és derek házi e hó 23-án tetített
nagy részvét mellett örök nyugalomra.
Beke hamvaira!

Nincs pénz! Ez hangzik szer-
teszét. S annak ellenkezőjéről t. i. arról,
hogy van pénz, győződünk meg, ha a
takarékpénztárnak mult évi kimutatásait visz-
gáljuk. Itt van p. o. a keszthelyi takarékpén-
ztár, melynek 30.000 frt részvénytőkéje
van, befektet oda a mult évben egyek
694.534 frt 13 kr. Tiszteletreménye volt
e takarékpénztárnak 1888-ban 10.296 frt
11 kr. s osztalékból képez 100 frt név-
értékű részvény után, melyre csak 40 frt
van befizetve, 12 frtot adni. Ezen kívül
jótékonyesokra 100 forintot, tartaléknapra
5880 forintot ad. Ki mondja, hogy nincs
pénz?

Társas vacsora. A keszthelyi
társaság, mely nemes szórakozások cél-
jából alakult s czéli híven belőteni gyök-
szik, t. hó 16-án egy kivételösen anyag-
kai is ösztönöz nyújtani tagjainak. A mon-
dott napon estére a kör vezető-ége társas-
vacsorára hívta össze a kör helyiségébe a
tagokat, kik közül vagy 60-an meg is jelen-
tek s csodálatos s több szellemes töltsé-
mellet kellemesen költöztek el a jó estebédet.

Kár, hogy tisztán csak uri estély volt; a
nőkre, különösen a feleségekre is bizony rá-
ér a szórakozás! Hja! önzök a férfiak!

Műkedvelői előadás. A febr.
23-iki kaszinói theatestély alkalmából mű-
kedvelői előadás lesz. Szinre kerül Szulov-
szky egy felvonásos vígjátéka: A házasság
pótitkája. A vígjátékban szereplő személyek:
Tatray Lajos — Klein Márton ur; — Vilma
neje — Pollák Szabina k. a; — Gyuri,
Lajos inasa — Ollop Móricz ur; Betti, Vil-
ma komornája — Weisz Nina k. a. —
Történi Tátrafalván.

A gyalogutak kövezete vá-
rosunk némely utcáján tete van sárral,
olvadó jéggel. Egyik, másik házigazda a köz-
tisztaságra való tekintetből, meg a gyalogut
kövezetének megóvása szempontjából tisztog-
gattat, de egy jó rész mindeme szempon-
tokat figyelmen kívül hagyja. Az a régi
„kisbíró” szokás, hogy egy-egy rendőr
házi házra megy és a „rendőrség nevében”
figyelmezteti a házigazdákat a gyalogutak
tisztántartására, immár nagyon lahrabányt
borsónak bizonyult. Itt volna az ideje a
köztisztasági rendszabály megalkotásának.
Abhoz azután minden polgár kötelességsze-
rűleg alkalmazkodni.

Öngyilkosság. Febr. 17-én dé-
után jelentést tettek a helybeli rendőrségnek,
hogy egy magyar-utcai földműves ember,
midőn a kertje végén levő réten tört akart
vetni, hogy varjúkat fogjon, azt tapasztalta,
hogy az ott szállongó varjak mind egy
helyre, egy nagy fa alá szállodának és
szüntelen ott főködnek körül valamit. Kö-
zelebb menvén, látta, hogy emberi hulla he-
ver ott. A rendőrség rögtön megjelent a
helyszínen dr. Rätz Kálmán városi orvossal,
ki az ott tapasztalható körülményekből azon-
nal constatálta, hogy öngyilkosság forog fenn
s a hullának már napok óta kell ott heve-
nie s csak a téli hidegnek köszönhető, hogy
teloszlásnak nem indult. Meg lett továbbá
állapítva, hogy az öngyilkos Schwartz Ede
18 éves fiatal ember, ki körülbelül egy hét
előtt eltávozott atyjának Schwartz Adolf
fuvarozónak lakásáról s többé nem ment
haza. Szülői azért nem keresték, mert más
alkalommal is megette, hogy egy-két hétre
minden szó nélkül elment valamely távo-
labb lakó nagybátyjához. A szerencsétlen
fiatal embernek nagy inclinatioja volt a
korhelyesre s legutóbb is atyjának járó fu-
vardijakat fölszedve, 3 napig szakadat-
lanul mulatott. Vafőszinűleg valamely idő-
szőlő éj után követte el az öngyilkosságot
a legutóbb valószínűséggel életcélt tévesz-
tett szerencsétlen, elzúllere hajló egyén.

Gyermek hangverseny. Rosen-
berg Ádám zene-tanár 1889. febr. 24-én
vasárnap a „Casino” disztermében tanít-
ványai: Ács Málvin, Gruner Augustia, Ka-
livoda Magda, Kata és Janka, Prager Sa-
rolta, Rapoch Lujza és Wagner Mariska
valamint Birk Miksa és Armin szives köz-
reműködése mellett szini előadással egybe-
kötött gyermek hangversenyt rendez. Belép-
ti-díj 50 kr. Jegyek előre várhatók Prager
Béla ur gyógyszer-tárában és délután a
pénztárnál. Kezdet délután 3 órakor. Lesz
hegedő, zongora, ének s egy „A rókón”
című egy felvonásos vígjáték, melyben Ács
Málvin, Kalivoda Kata, Prager Sarolta és
Rapoch Lujza szerepelnek.

Zsír tolvajlás. Febr. 17-18.
közi éjjelen, ismeretlen tettesek Kollaris
János Attila-utcai lakásának, pinchezhelyi-
ségébe hatoltak oly módon, hogy a pinche
oldalfalait kibontották, Onnan azután 52 liter
zsírt emeltek. A tettesek nyomoztatnak.

A koldus-ügy. Lapunk legutóbbi
számában hívtuk fel az illetékes hatóságot a
koldusok szigorubb ellenőrzésére s elismer-
éssel kell fölemlítenünk, hogy tapasztala-
tunk szerint már is történt intézkedés, mert
az afele „jómódu” koldusokat nem látjuk ba-
rangolni házi házra a mindennapi kenyér-
ért. Ez uttal még egy körülményre akar-
jék fölhívni rendőrségünk figyelmét. Heti
vásárok alkalmával különösen borvát vi-
dekről az árucikk kisérelésében ugyanazon
családnak több tagja is bejön rendszeren egy
fiatal s egy öreg családtag. Most azután, míg
a fiatal az árucikkal árulja, az öregebb
tag elmegy házáni és sziklandító siralmas
képet vágva, összehajtott kézzel és csak egy
krajczár-almizsnaért. Ötözetükről nem
igen lehet rájuk ismerni, mert az legutóbb
esetben nem is valaki szegényes.

Drága czimbora-ság. Lukács
József gelse-szigeti lakos a t. hó 20-iki
hevására egy pár órára hajtott be s el
is adta 220 frtot. Az órákón levő nyak-
lánczat azonban sajátára átadni a vedőnek.
Azt mondta, hogy majd vesz inkább egy
pár kötelet. Elment hát köteleket venni.
Itt közben (mindjárt a vevo lakása köze-
lében) találkozott két mestertegyesen öltö-
zött egyénnel, akikől megkérdezte, hogy
melyik boltban kaphatna marh-kötelet. Együt-
tal elmondta azt is, miért akar köteleket ven-
ni? Erre azok mindjárt ajánlkozának veze-
tő s melléje szegődtek. Egyik mellette
ment, a másik kissé előbbre. Az első me-
nőtől egyszerre csak egy tömött erszény
hullott el, s a Lukács-család menő gyorsan
felkapott és intet Lukácsnak, hogy hall-
gasson. Mintán a kötelet megvettek, az
erszényt elvesztő egyén elvált tőlük. Ekkor
a másik fölszólt Lukácsot, hogy men-
jenek ki a városból s a városban kívül
majd megoszthatnak a talált erszény tar-
talmán. Lukácsnak tetszett a husás oza-
tá-

talékot ígérő czimbora-ság, nem mondott
ellent s együtt mentek ki a városi temető
mellé, hol osztolni akartak. De egyszerre,
mint ha az égől hullott volna alá, előtük
állott az erszény tulajdonosa s megragadta
Lukácsot, hogy hol van az ő elvesztett er-
szénye? okvetlenül náluk kell lenni! Erre
azután el kezdte kútnai Lukács zsebeit.
Mikor annak 220 frtot tartalmazó bugyela-
risát meglathatta, — gyorsan kirántotta és
futásnak eredt. A másik is utána. A külön-
ben is együgyű paraszt fátot szájjal bámolt
a futók után, azt se tudta jó részt: mi
történik vele? Mikor azután Amulából ma-
gához tért, akkor látta, hogy irgalmatlanul
rá van szedve, hogy ez az egész dolog an-
nak a két ismeretlennek gonoszul kitundált
munkája volt, hogy az ő 220 frtjához jut-
hassanak. Jelentést tett a rendőrségnek. De
hogy a Diamanttal vetelkedő turjános gaz-
emberek megkerülnek-e? nagy kérdés. A
péruz elveszése kérdést se szenved.

Öngyilkos vasúti munkás.
F. hó 22-én éjjel Rószkovecz János nevű
vasúti napszámos a Récsé felé menő teher-
vonat elé a vágányra feküdt s testét a ke-
rekek közé vágta. A fiatal alig 24 éves
ember öngyilkosságának okát az emleget-
ük, hogy egyik vasúti tiszt ebédért akarta
küldeni, mit ő azzal az indoklással: — az
asszonyának való dolog — nem tett meg. A
tiszt följelentette az állomás főnöknek, mire
ez Rószkoveczet elbocsátotta a szabálysze-
rűen fölvelt és alkalmazott vasúti munkások
sorából. Ez keserítette el annyira a szeren-
csétlent.

Sormási Pista néven ismeretes
egy szegény eszélős egyén. Tulajdon-
képen neve Tuboly István, hazája Sormás,
Többször barangolásai tölti idejét. Hol it,
hol ott tűnik fel fölpántlikozott rongyaiban.
„Kereszt-papa” neki minden ember, ennél
fogva ő maga az egész világ kereszt fia.
Talan éppen azért olyan elhagyottot sze-
gény, mert az egész világé. Egy kis ala-
mizsna itt is, ott is csak nyujtanak neki;
de bántani? a világért se bántaná senki
szegényt. Hogy bántalom érje, a kis-kani-
zsai „saskák” közé kellett szegénynek ve-
tődnie. Egy lakodalmas házba vetődött sze-
gény feje, hol egy brutális legény (Davidovics
György fia) egy hasáb fával az egyik
szemét teljesen kivágta úgy, hogy kórha-
zunkba kellett szállítani.

Verekedő péklegények. F.
hó 13-án este 10 óra tájban Gärtner Vil-
mos helybeli pék legényei a Király utca-
ban megtámadták Tiszai (Pista) László és
Tiszai (Pista) József, kiskanizsai lakosokat
s azokat verni kezdték annyira, hogy
Tiszai (Pista) Józsefnek feje egész a csont-
hátyáig bezuhatott, Tiszai (Pista) Lászlónak
pdig a keze két helyen is eltört. A garzda
legények ellen a sebesült egyének magán-
panaszt fogtak emelni a törvényszéknél.

Köszönet nyilvánítás.

Mindazok, kik kedves kis leányunk te-
metésén megjelentek, s ékint bánatunkat eny-
híteni szívesek voltak, fogadják hálás kö-
szönetünket.

Nagy Kanizsa, 1889. febr. 23.

Cserenyés Sándor és neje.

Zeneművek. Mérey Ignác könyv
és zeneműkereskedése Keszthelyen előfize-
tést hirdet *Hanny Béla* 10 új eredeti nép-
dalaira op. 13 szövege *Vaszary Bélától*.
Tartalma: 1) Szent Iványi háfárban. — 2)
Hej a szerelem. — 3) Hamis kis leány. —
4) Nem is ezukor. — 5) Piros kórszat. — 6)
Erős hoya a dió. — 7) Pirosan érik. — 8)
Ha elmegyek. — 9) Késő őszetel. — 10)
Bakancs nótá. — Ára 1 frt 50 kr. Hanny
Béla zeneműveivel már eddig is szép elis-
merést nyert ki magának. Ajánljuk e leg-
újabb munkáját a zenekedvelők figyelmébe.
288. **Becsét veszt!** a legválasztéko-
sabb étel is — ha nincs étvágyunk. Az
étvágy gerjesztésére úgy, mint min-
dennemű **gyomorhajók** ellen melegen
ajánljuk t. olvasóink figyelmébe
**„Egger díj jutalmazott Szóda-
Pasztillát.”**
Kaphatók 30 kros eredeti dobozokban
Nagy-Kanizsán: Belus Lajos. Prager Béla
és Szőresköky Béla urak gyógyszer-tárában.
Zala-Eggerszeg: Unger Domokos és Kuszt-
er Sándor gyógyszerész uraknál.

Közgazdaság.
Borászat.*

Az újév alkalmából ez évben is, mint
az előző években, megkezdvén tüzetes köz-
gazdasági szemlénetet úgy a bellegyasztásra
szánt, mint kiviteli terményeink forgalma
körül észlelt mozzanatok fölött: ráterünk
e-uttal a magyar közgazdaság egyik halál-
mas erőltetésére, a borászatra, mely any-
nyival inkább érdemel nagy figyelmet, mi-
vel kétségbe vonhatlan tény az, hogy e lon-
tos üzletág elletöl forrását két oldalról is
megtámadva látjuk. A magyar borászat je-
lenének és jövőének első ellensége s mind-
egyte szaporodó megrontója a filloxera,
mely óriási terjedteteket tarolt le legutóbb
bortermő vidékeinken. Feltett kincsünknek, a
tokaj-hegyaljai bortermőterületeink filloxera-
mentesítés érdekében, a tenyegelől vész e-
len, a földművelési miniszter által kiküld-
ött kormánybiztos táradozásai folytán a
napokban léteített le az alapja egy ered-

ményt ígérő nagyobb-szabású védekezési
kísérletnek.

Míg a filloxera honi földön pusztítja
a magyar borászat élteő gyökereit, azáltal
a magyar borászat másik ellenségeinek a
műbörgyártásnak külföldre szármaló hire
ugyanancs megkérdési a Magyarországhól
kivitt borok iránti bizalmat s maris észre-
vehetően csökkentte a magyar borok kelen-
dőségét s kiviteli számlalékat.

Hogy a műbörgyártási mozgalom hi-
rének szerterőppenése borkivitelünkben még
nagyobb károkat nem okozott, azt fájdalom
nem annak a borkivitelre alapított, közvet-
len állami kezelés és ellenőrzés alatt álló
intézménynek köszönhetjük, mely „országos
mintapince” elnevezés alatt föltűnően rü-
videlőfü népszerűséget élvezett s mely már
létesítése idejében sem felelt meg, anél
kevésbé felelt meg ma ama czélatoknak,
melyek miatt a hazai és külföldi bortorga-
lom emelése s a boranyag minőségének ja-
vitása érdekében létesítetett. A mily ér-
lyes és imponans a kormány sokoldalú véd-
intézkedése a filloxera terjedése ellen, épp
oly figyelemre méltó az a küzdelem, melyet
a magyarországi műbörgyártási híreknek a
külföldre kedvezőtlen benyomást gyakorló
ereje ellen egy kifünő borászati magánval-
alatt diadalmasan folytát, mely vállalatot a
magyar borpincezésének sok évtized előtti
alapvetője, a magyar hort őf világrészben
népszerűsítő s megkedvelítő derek magyar
honfi, néhai Jálies Ferenc bor nagy keres-
kedő alapított s melyet ma az ő ivadéka
„Jálies A. Ferenc és társai” czég alatt
kiváló szakértelemmel vezetnek annyira,
hogy özéjgyüket szakkörök és nagy köz-
tűség úgy a kontinensen, mint a tengeren
túl egyaránt föltétlen bizalommal és meg-
nyugvással tisztelik meg.

Hogy borkivitelünk közgazdasági szem-
pontból mily fontos és nevezetes tényező
állameletünkben, arról szükségtelen a he-
lyi bővebben megemlékeznünk; arra azon-
ban úgy a magyar bertermelő, mint a
magyar és a külföldi borfogyasztók s bor-
szállítók iránti figyelemből, lehetetlen föl nem
hivnunk a külföldi konzulátusokat és az
exportörök képviselősegeit, hogy borászati
jelentéseik teljessége érdekében el ne mu-
lasszák fölkeresni körutaik alkalmával a ma-
gyar borkivitelnek legdagdabb tárházát,
azokat a vetélytárs nékül álló, mintaszereü
berendezett borpinczéket, melyekben a leg-
modernebb kezelési rendszer található s hol
azok a kifünő szakférfiak táradoznak, a kik
kiviteli boraikkal rehabilitáltak a német, angol
és orosz piacokon erősen degradált kedvező
véleményt a magyar borok iránt. A mit az
állami felügyelet alatt álló mintapince sem
itthon, sem a külföldön, rendkívüli erőfeszít-
és árán sem tudott elérni, azt úgy itl,
mint ott réges-régen birta a Jálies czég a
beléje helyezett megingathatlan bizalomnál
fogva.

Ez a körülmény indított minket arra,
— írja a „P. C.” — hogy az érdem nagy-
sága szerinti sorozatot tartva, első sorban
ne a kereskedelmi miniszterium által ala-
ított országos mintapinczéből alakult bor-
ászati szövetekezeleml emlékeztünk meg, ha-
nem a bortermelőinkre és borkivitelünkre
hasoníthatlanul jelentékenyebb és ödvösebb
befolyást gyakorló „Jálies és társa” czég-
nek borüzletéről, mely minden hivatalos
tanomtatást nélkülözve, csupán a czég ne-
vében rejülő bizalom erejével nemcsak elle-
ledeti a külfölddel a nemkevés szamu mü-
bort exportáló üzerek visszaéléseit, hanem
egyre erősbödő forgalom világgösszöttelést
létesít e magyar főváros és a nagy világ
elsőrangú borpinczái közt.

Nyilttér*)
Cognac.
Gróf KEGLEVICH ISTVÁN,
Promotor
a brüsszeli világkiállítás dísz oklellettel — a leg-
magasabb kültetéssel díjazva. — Ezen Cognac or-
vosi tekintélyek által legjobban ajánlatik emésztési
nehézségű, gyomor-, tüdő- és mellbetegeseknél,
testgyengülésnél stb. 326 1 5
Eredeti palackoktól mindenütt kapható.
Központi iroda: Budapest, Rudolf-rakpart 7.

Felelős szerkesztő:
VARGA LAJOS
HIRDETÉSEK

Brünni szövetek
Egy elegans
LAVASZI VAGY NYÁRI ÖLÖNYT
szelvényekben 3.10 m. azaz minden szelvény 4
lével ról
frt 1.80 kúnoság
6. szomsz
7.75 legfinomabb
10.5 rendkívül finom
valódi gyapjuból.
Ez a szövetek, melyekkel átöltözött kummgera gyári
földön, libéria szövetek, mosható csereszözetek.
finom és legfinomabb fekete posztók, szalonöltönye,
stb. székföld utánvét mellett a szőllánk ismert
Siegel-Imhof
posztó gyári raktára 322 1-15
Künnben.
Nyilatkozat: Minden szelvény 3.10 cm. hosszú
135 cm. széles, tehát teljesen elegans egy uri
öltönyre.
Bármily mennyiségű méter szállítatik. A választott
minta után szállítástírti birtomokt arnytatik.
Minták ingyen és bérmentve.

*) Lapunk előbbi számaiból kisorsolt. Szerk.

Arverési hirdetmény.

A letenyi kir. járásbírósa mint telek...

1889. évi márczius hó 28-ik napjának d. e. 10 órája

Tótszerdahely községbíró hazához kitérik...

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár...

Kelt Letenyén, a kir. bíróság mint...

FILIPICS kir. járásbíró.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében...

Mely árverésnek a sümegi kir. járásbírósa...

1889. évi febr. hó 27-ik napjának délután 2 órája

határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók...

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tablóján kifüggesztését követő naptól számított.

Kelt Sümeg 1889-ik évi február hó 9. napján.

SZIDNAI kir. bir. végrehjtó.

az a kitünő ujjonnan feltalált szer, melylyel poloskák végekpen kiirthatók.

Ármuth Náthán fűszeresnél.

Ára üvegenként 20, 40 és 60 kr.

"AZ ANKER"

ÉLET- ÉS JÁRADÉK BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

Vezérképviselet: Budapest, Deákter 6 sz. saját ház, Ankerudvar.

A társaság minden az ember életbiztosítására vonatkozó üzlettel foglalkozik...

Részvénytőke és biztosítéki alap 1887. deczember-hó 31-én...

Az utolsó üzletjelentés szerint a biztosítási állomány 1887. deczember hó 1-én volt...

A társaság létezése óta haláleseti és kihazasítási biztosításokért 1887. deczember hó 31-ig kifizelt...

Díjkönyvecsekkel és felvilágosítással szolgál a vezérképviselet Budapestre vagy a helyi ügynök.

Utazó ügynökök biztos fizetés és jutalék mellett felvételnek; ebbeli ajánlatok a vezérképviselet Budapestre intézendők.

Nincs többé fogfájás! Könnyen vérző beteg és gyuladt foghúst gyógyít és erősít...

DR. POPP világhírű Anatherin szájvíze

kétszer oly nagy palackokban mint eddig.

- Dr. POPP fogpasztája, Dr. POPP Anatherin fogpasztája, Dr. POPP fogpora, Dr. POPP növényzappana, Dr. POPP NAPRAFORGÓ VENUS

Elismerések.

Hogy dr. Popp J. G. udvari fogorvos Anatherin-szajvizet házzammal mindenkor a legnagyobb sikerrel lón használva...

T. ur! Én már több év óta használom az ön méltán híres Anatherin-szajvizét...

Van szerencsém értesíteni, hogy Anatherin-szajvizét a legelső fog- és szájbajnál a legjobb sikerrel alkalmazom...

Hamisításoktól óvakodjunk!

Jó tanács... E SZAVAK IGAZSÁG... KÉRDÉS... VÁLASZ...

MAUTHNER ÖDÖN... ALAPÍTOTT 1874... MAGYKERESKEDÉS... BUDAPEST, KORONAHERCZEG-UTCA 18.

FONTOS KÖZLEMÉNY... STEINBACH SÁNDOR... BÚTOR NAGYKERESKEDÉSE... BUDAPESTEN, FERENCZ JÓSEF TER 6 SZ. A LÁNCZHIDVAL SZEMBEN

A magy. kir. államvasutak gépgyára... legújabb szerkezetű és minden tekintetben felülmulhatlan... 6-8- és 10 lóerőjű locomobljait

Máriaczei gyomorcsöppek... KÜLÖN HATÁSÚ SZER A GYOMOR MINDEN BETEGSÉGÉBEN... Kapható minden gyógyszerárban.

Az első osztrau... Ajtó-, ablak- és szobatalaj-gyári társaság... Bécs IV. Heumühlgasse Nr. 13, alapított 1817. FARUGONY-MATRÁCZOK ÁRA 6 FRT.